

भाकृअनुप - केंद्रीय तटीय कृषि अनुसंधान संस्थान
(भारतीय कृषि अनुसंधान परिषद)

एला, ओल्ड गोवा - ४०३४०२ (भारत)

ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute

Tarun Bharat Dated 02-01-2022

‘आयसीएआर’ तर्फे स्वच्छता पंधरवडा

पणजी : आयसीएआर-सीसीएआरआय, गोवा विभागाकडून १६ ते ३१ डिसेंबर दरम्यान स्वच्छता पंधरवड्याचे आयोजन करण्यात आले. यानिमित्त शेतकऱ्यांमध्ये तसेच नागरिकांमध्ये स्वच्छतेसंबंधी जनजागृती करण्यासाठी रॅलीचे आयोजन करण्यात आले होते. आयसीएआर-सीसीएआरआयचे संचालक डॉ. प्रवीण कुमार यांच्याहस्ते स्वच्छता पंधरवड्याचे उद्घाटन करून उपस्थितांना स्वच्छतेची प्रतिज्ञा देण्यात आली. संस्थेतर्फे पर्रा, प्रियोळ, करमळी, ओझरी आदी गावांमध्ये गांडूळ खत प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. तसेच जुने गोवे येथे काढलेल्या फेरीत २००० पेक्षाही अधिक नागरिकांनी सहभाग नोंदवला. यात समाजातील सर्व घटकांचा समावेश होता. स्वच्छता पंधरवड्याअंतर्गत संस्थेने स्वच्छता व आरोग्य यासंबंधी वेबिनार, शालेय विद्यार्थ्यांसाठी चित्रकला स्पर्धा, पर्यावरणपूरक सांडपाणी प्रकल्पाला भेट असे उपक्रम राबविले.

Times of India Dated 03-01-2022

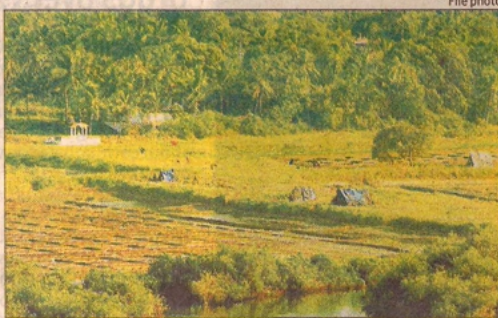
'Need to develop climate resilient crop tech'

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: There is a need to develop climate-resilient technologies for the benefit of the farmers, said Carambolim sarpanch Uttam Murgaoonkar while highlighting the problems faced by Karmali farmers, especially in coastal saline soils, locally called khazan lands.

He was speaking at the Old Goa based ICAR-CCARI as he urged scientists to develop the technology.

R L Meena, principal scientist, ICAR-CSSRI, Karnal enlightened the farmers about problems and constraints of the salt-affected so-

The farmers were appealed to build entrepreneurship in agriculture in general and organic farming in particular

il and the technologies developed by ICAR-CSSRI, Karnal, a premier Institute working on soil salinity research, for utilising these problem soils.

The institute's scientists appealed the farmers to be innovative and build entrepreneurship in agriculture in general and organic farming in particular.

Dr Parveen Kumar, director, ICAR-CCARI applauded the farmers for their role in achieving food security and the untiring effort to produce surplus food production amid the pandemic. He further stressed on improving the cropping intensity and promotion of organic farming.

The progressive farmer's benefitted from the institute and KVK support and were awarded by the Goa State

Level Awards - Krushi Vibhushan Awardee Anita Mathew Vallikkappem, Assonoda and Deelip Narulkar, Pernem, who received the Fr Inacio Almeida Annual Awardee for organic farming were felicitated for their untiring efforts and innovativeness to make farming a sustainable and profitable venture.

Progressive farmers, Suhas Phadte, Hema Bugde, Vishranti Surlakar and Sadanand Gaude were felicitated for their cooperation to transfer of ICAR-CCARI technologies and transfer of technology programmes of KVK.

Times of India Dated 05-01-2022

Guitar fish 'family' in Zuari estuary sparks curiosity among scientists

Paul Fernandes

Panaji: When local fishermen found five guitar fish in their catch at Cacra, it grabbed the interest of some fisheries scientists, as varying sizes of the less spotted fish possibly indicated improvement in the water quality of the Zuari river.

Three individuals of guitar fish (*Glaucostegus granulatus*), were caught by Dilip Fatarpekar along with a catch of crabs near Cacra coast recently. The sizes of these fish from the *Rhinobatidae* genus — the family of rays — varied from 30-80cm. Four days earlier, other fishermen had caught two more individuals of a much smaller size — about 30 cm — which are juveniles.

"It is rare to find juveniles in the Zuari estuary and the finding of the smaller fish indicates that the estuary provided nursery grounds for them," G B Sreekanth, fisheries scientist at the Indian Council of Agricultural Research (ICAR), Old

RARE FIND

Goa, said.

As per fishermen's feedback, only sub-adults of about 80cm would be netted with other catch occasionally. "In the past, we would get bigger fish rather than juveniles," Sanjay Perei-

ra, a local fisherman, said.

Guitar fish usually breed in the open sea in rocky outcrops and coral reefs. "The Zuari estuary has a suitable habitat as it has some rocky outcrops, especially on its northern banks," the fisheries scientist said.

But whether the river was used as a breeding ground needs to be studied, even as this suggests improvement of water quality in some stretches of the river. "There is no proper information available on the breeding of guitar fish locally," he said.

Fishermen said that the few individuals of guitar fish could be members of a family. Scientists also attribute the occurrence of more of these fishes in Zuari to a few factors.

"There is a significant improvement in water quality in the river. Guitar fish prefers the open sea but less movement of vessels have helped it to expand its habitat," noted fisheries scientist and chief scientist (retired) National Institute of Oceanography, Baban Ingle said.

Navhind Times Dated 18-01-2022

Researcher urges Corjuem farmers to take up vegetable cultivation

Staff Reporter

Mapusa

With an aim to motivate farmers to undertake vegetable cultivation and become self-sufficient, Indian Agricultural Research Institute (IARI) researcher Sumitra Talaulikar distributed vegetable seeds to farmers at Corjuem and appealed to people to eat fresh and healthy vegetables grown in fields and backyards instead of eating vegetables

grown using pesticides.

Speaking to farmers and local residents in the presence of state awardee farmer Kalindi Salgaonkar from Parra, researcher Talaulikar briefed farmers about various activities and schemes which are promoted by ICAR under Krishi Vigyan Kendra in the state which farmers can avail and not only be self sufficient but can also be self-employed.

Talaulikar said that when

various income-generating industries in the state like tourism, mining are going through bad phases, the picture in the state has changed and people are moving towards nature now.

"We at ICAR are conducting research on how to improve yields of crops so that farmers get maximum yields from the crop," she said.

Commenting on the demand for organic vegetables and its products, Talaulikar

citing the example of Jackfruit said that it is the most unutilised fruit which has a lot of potential which can give farmers good returns.

"We have made around 70 products from jackfruit which has a lot of potential as it is good for preventing cancer and also removes toxins from the body and is good for digestion. We are imparting training on various programmes which can be beneficial for farmers," said Talaulikar.

Times of India Dated 03-02-2022

For first time ever, experts identify 84 fish species in Goa's wetlands, rivers

Gauree.Malkarnekar
@timesgroup.com

Panaji: For the first time ever, data of freshwater fish species found in the state's rivers and wetlands was released on Wednesday, which was World Wetland Day. Sreekanth G B, an ICAR-CCARI scientist, said that 84 species have so far been identified in rivers and four of the seven recently-notified wetlands.

Sreekanth, also an expert member of the Goa state wetland authority (GSWA), said that 18 of the 84 have been identified for the first time. Additionally, 15 crustacean species were also collected and catalogued.

Out of the species identified,

TIPPING THE SCALES

84 fish species identified, which is 15% of Indian freshwater fish diversity

78 identified in rivers and channels, while 56 were found in wetlands

> Cyprinids, catfishes, pearl

spot, gobies, murrells, barbs among those identified

Over families of 25 fish; 9 of 84 species are under threat as per IUCN criteria

> Species include those of commercial, subsistence, ornamental & non-commercial value

ed, five fall in the vulnerable category, while four are near threatened, as per the IUCN criteria.

Sreekanth said that Goa's rivers and wetlands produce around 150 tonnes of fish per year. "Our research is still on, and over the next couple of

months, the list of freshwater species identified can be expected to cross 110," said Sreekanth, who was speaking at the World Wetland Day event organized by the GSWA, under the guidance of Pradip Sarmokadam, member secretary, Goa

state biodiversity board.

Sreekanth said that wetlands provide food, nutrition and livelihood, besides other ecosystem goods and services, but are among the most threatened ecosystems. He said that there is wide scope to optimise the fish yield in Goa's wetlands and rivers, which can provide nutritional and livelihood security in the state.

Sreekanth said that to sustainably develop the freshwater fish resource, mitigation measures are required, like desilting of wetlands, opening and widening of linkage channels, sensitisation of stakeholders, integrated approach in wetland management, among others.

> 'Most polluted', P 4

'Sal is the state's most polluted river'

> From P 1

Goa state pollution control board scientist Mohan Girap, speaking about interventions to rejuvenate rivers of the state, said that Sal is the state's most polluted river. As per the National Green Tribunal's directions,

the river rejuvenation committee is working to prepare an action plan to restore polluted riverine stretches in Goa.

He stressed on the need to expedite coverage of the sewerage network in Goa, with sewerage treatment plants to help reduce pollution of the state's rivers.

ICAR - Central Coastal Agricultural Research Institute in Print Media

The Canara Post (Online) Dated 23-02-2022

Short course on ecosystem services analysis started at ICAR-CCARI

🕒 February 23, 2022 🗨️ 0

New Delhi, Feb 23, 2022: ICAR-Short Course on "Ecosystem services analysis in diversified coconut and arecanut gardens" commenced on 21-02-2022 in hybrid mode at ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute, Goa.

Dr. Parveen Kumar, Director, ICAR-CCARI, Goa delivered the inaugural address and stressed the need for analysing ecosystem services in coastal agroecosystems, especially coconut and arecanut gardens, and improving productivity and sustainability, and elaborated the collaborative research work for the same.

He also delivered an hour talk to the participants on the overview of coastal agriculture.

A total of 13 physical mode participants and 13 online participants from 5 different states representing ICAR Institutes, State Agricultural/Horticultural Universities, deemed to be University and Krishi Vigyan Kendras are participating in the training program.

Dr V Arunachalam, Principal Scientist (Horticulture) and Course Director briefed the course details and the objectives. Dr V Paramesh, Scientist Agronomy, and Course Coordinator welcomed the participants and organizers. Dr Uthappa, AR, Scientist (Agroforestry) and course coordinator proposed the vote of thanks.

Times of India Dated 06-03-2022

Scientists intrigued as Cacra fisherman finds a seahorse in his Zuari bay catch

Paul Fernandes

Panaji: A tiny seahorse netted on Friday morning by a fisherman off Cacra in the Zuari bay has triggered interest among fisheries scientists, as they are rare visitors to Indian waters from far east.

The seahorses (hippocampus) — hippo in Greek means horse and kampos monster — swim upright like razor fish and very few are found in Indian waters.

A juvenile barely three and half to four inches was found in the catch at Nauxi by Sanjay Pereira, a fisherman from Cacra. "We found it on the rocky strata in Nauxi and it was alive in the net," he said.

Very few seahorses (hippocampus) are found in Indian waters

The seahorse found on Friday has been handed over to the Indian Council Of Agricultural Research, Old Goa. "We are conducting a study on its molecular aspects, to confirm whether it is Hippocampus mohnikei," G B Sreekanth, a fisheries scientist said.

An earlier paper co-authored by Sushant Sanaye, Rakhee Khandeparkar and other NIO scientists had recorded at Britona the four specimens — of 47.3mm to 60.1mm in length — as the first records of Japanese seahorses (Hippocampus mohnikei) in Goan waters.

The seahorses are one of the slowest swimmers among fish and their journey from the far east to Indian waters

over thousands of kilometres has amazed scientists.

The first Indian record of *H mohnikei* was found along Tamil Nadu coast in 2007. But it was based only on a morphological study. The Japanese seahorse was compared with two out of ten species found in India, *H kuda* and *H trimaculatus* and found to be shorter than them. *H mohnikei* are much darker, but being experts in camouflage, they are known to change colours.

But scientists didn't rule out the possibility of the tiny creatures colonising in their new habitat. "The issue of whether they have already adapted to their habitat after arriving as vagrants needs to be studied," a scientist said.

ICAR - Central Coastal Agricultural Research Institute in Print Media

PIB Website (<https://pib.gov.in>) Dated 08-03-2022

Ministry of Agriculture & Farmers Welfare

75 Azadi Ka Amrit Mahotsav

ICAR – CCARI, Goa celebrated International Women's Day

Posted On: 08 MAR 2022 10:49PM by PIB Mumbai

Goa, 8 March 2022

ICAR - Central Coastal Agricultural Research Institute, Goa celebrated, International Women's Day on 8th March, 2022, at Sal Training Hall, ICAR – Krishi Vigyan Kendra, North Goa in collaboration with 'Green Growth Institute', Sangolda, Bardez, Goa under Azadi Ka Amrit Mahotsav. The theme of this year's programme was 'Empower women by skill and knowledge'.

Mrs. Sulakshana Sawant, Social Worker, was Chief Guest and in her remarks stressed upon multiple roles played by women in the society and women empowerment through income generating activities for their livelihood security in rural areas. She also spoke on gender equality for a better society.

Dr. Parveen Kumar, Director, ICAR – CCARI, Ela, Old Goa, in his message mentioned about the important roles of women in different spheres of life. He also appreciated all the women staff for their dedicated work in Institute development activities.

Mrs. Sandra Fernandes, Green Growth Institute and Member of Women Cell of the institute gave a message to the women to look for insight to find the best among each woman. Mr. H R C Prabhu, Senior Scientist and Head I/C, ICAR - KVK, North Goa briefed about different programmes for women in the field of agriculture by KVK. He also thanked all the farm women ambassadors in transferring the technologies. B. K. Nirmala Didi from Brahma Kumaris Organization gave a talk on spiritual power for women for multiple tasks carried out by them. The program was attended by around 152 farm women from different villages of North Goa and Institute staff. Mrs. Sunetra Talaulikar, SMS (Home Science), coordinated the programme. Dr. Monica Singh, SMS (Agril. Extension) compered the program and Dr. Maneesha, Scientist, proposed the vote of thanks.

Pudhari Dated 12-03-2022

जुने गोवेत महिला दिन उत्साहात

पणजी : केंद्रीय किनारी कृषी संशोधन केंद्र आणि 'ग्रीन ग्रोथ इन्स्टिट्यूट' यांच्यातर्फे 'आंतरराष्ट्रीय महिला दिन' कार्यक्रम झाला. जुने गोवे येथील कृषी विज्ञान केंद्रामध्ये हा कार्यक्रम झाला. कार्यक्रमाला उत्तर गोव्यातील विविध गावातील सुमारे १५२ शेतकरी महिला आणि संस्था कर्मचारी उपस्थित होते. यावर्षी कार्यक्रमाची संकल्पना 'कौशल्य आणि ज्ञानाने महिलांचे सक्षमीकरण' ही होती. कार्यक्रमाला प्रमुख पाहुण्या म्हणून सुलक्षणा सावंत उपस्थित होत्या. त्यांनी महिलांच्या उपजीविकेच्या सुरक्षेसाठी उत्पन्न निर्मिती उपक्रमांद्वारे महिला सक्षमीकरणावर भर देण्याचा सल्ला दिला. संस्थेचे संचालक डॉ. प्रवीण कुमार यांनी जीवनाच्या विविध क्षेत्रांत महिलांचे महत्त्व अधोरेखित केले. संस्थेच्या विकास कार्यात समर्पित असलेल्या सर्व महिला कर्मचाऱ्यांचे त्यांनी कौतुक केले. संस्थेचे वरिष्ठ शास्त्रज्ञ एचआरसी. प्रभू यांनी कृषी विज्ञान केंद्राद्वारे कृषी क्षेत्रातील महिलांसाठी केलेल्या विविध कार्यक्रमांची माहिती दिली. सुनेत्रा तळावलीकर आणि डॉ. मोनिका सिंग यांनी कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन केले. तर डॉ. मनीषा यांनी आभारप्रदर्शन केले.

Navhind Times Dated 14-03-2022

ICAR - CCARI, Goa celebrates womanhood

ICAR- Central Coastal Agricultural Research Institute, Goa celebrated, International Women's Day in collaboration with the Green Growth Institute, Sangolda. The theme of the programme was 'Empower women by skill and knowledge'. Chief guest of the event, Sulakshana Sawant, social worker spoke on the multiple roles played by women in the society and women empowerment through income generating activities in rural areas. She also called for gender equality for a better society. Dr. Parveen Kumar, director, ICAR - CCARI, mentioned the important roles by women in different sphere of life. He also appreciated all the women staff for working dedicatedly. Sandra Fernandes, Green Growth Institute, urged women to find the best among each woman.

ICAR - Central Coastal Agricultural Research Institute in Print Media

Best Current Affairs (Online) Dated 21-03-2022

ICAR-CCARI, Goa organises a training programme on 'Digital tools and techniques for a self-reliant Goan Agriculture' under Azad Ka Amrit Mahotsav @ (India 75)

ICAR- Central Coastal Agricultural Research Institute, Old Goa organized a day long training programming on 'Digital tools and techniques for self-reliant Goan Agriculture' under the Azadi Ka Amrit Mahotsav (AKAM) (@India75) for the officers and staff of the Directorate of Agriculture, Government of Goa on 17-03-2022. Based on the requirement of the Government of Goa, a one day programme was organized to sensitize and familiarize the directorate staff to use the digital tools developed.

Dr. Parveen Kumar, Director, ICAR-CCARI, Goa welcomed the participants of the training and highlighted the importance of training on digital tools and its use for the state of Goa. He highlighted on using the digital tools for the scientific land use planning with sustainable use of natural resources. He also stressed upon the impact of the tools developed in reducing the agricultural inputs/resources and improving the yield and income. The training programme covered digital tools like Goa Bhoomi Geoportal, LRIS Goa app, Soil Health Card App, Fertilizer Calculator Goa App and STFR Goa online webportal.

Dr. Sudipta Chataraja, Senior Scientist (Soil Physics) ICAR-NBSS&LUP, Nagpur, Maharashtra delivered a talk on 'A brief overview of Goa Bhoomi Geoportal'. Prof. (Dr.) S. K. Singh, ex-Director, ICAR-NBSSLUP, Nagpur and Pr. Scientist (Soil Science) delivered a talk on how to use the Goa Bhoomi Geoportal and other digital tools for a sustainable agricultural production in Goa. There were detailed technical sessions on use of digital tools for land and water management, soils and soil health card, land resource information system. A total of 23 participants of ADA, AO, AAO, ZAO, Agri. Assistant, Chemist, Sample collectors from Directorate of Agriculture, Government of Goa attended the training. The programme was organized by Dr. Gopal Ramdas Mahajan, Sr. Scientist (Soil Science), Dr. Bappa Das, Scientist (Agril. Meteorology) and Dr. Sujeet Desai, Scientist (LWME).

Herald Dated 24-03-2022

2 ICAR-CCARI, Kerala varsity join hands for development tribal farmers

MARGAO: Indian Council for Agricultural Research-Central Coastal Agricultural Research Institute (ICAR-CCARI), Goa has inked a Memorandum of Agreement (MoA) with Kerala Veterinary and Animal Sciences University (KVASU) for collaboration and establishment of Farmer Producer Organization (FPO)/Self Help Groups (SHGs)/Community Organisations (Cos) for tribal farmers. As a part of this collaboration, a small scale dairy processing unit with the budgetary allocation of Rs 9.91 lakh has been established at Vaniyampara Village of Coastal District of Thrissur under financial support from ICAR-Schedule Tribe Component under Chairmanship of Dr Parveen Kumar, Director, ICAR-CCARI. The MoA was signed in the presence of Prof (Dr) M R Saseendranath, Vice-Chancellor, KVAS; Prof (Dr) Sudheer Babu, Registrar; Dr N Ashok, Director of Academics & Research; Dr M K Narayanan, Director of Entrepreneurship; Dr R Senthil Kumar, Associate Professor and Head (AHE); and Dr Vidya P, Assistant Professor (Entrepreneurship). Dr R Solomon Rajkumar, Senior Scientist and Liaison Officer represented ICAR-CCARI, Goa for signing the MoA on behalf of the Director, ICAR-CCARI.

Pudhari Dated 25-03-2022

कृषी अधिकाऱ्यांच्या कार्यशाळेला प्रतिसाद

पणजी : पुढारी वृत्तसेवा

जुने गोवे येथील केंद्रीय किनारी कृषी संशोधन संस्थेतर्फे (आयसीएआर) एक दिवसीय कार्यशाळा झाला. यावेळी राज्यभरातील २३ कृषी अधिकाऱ्यांना राज्याच्या स्वावलंबी शेतीसाठी डिजिटल साधने आणि तंत्रे यावर एक दिवसीय प्रशिक्षण देण्यात आले.

हा कार्यक्रम आझाद का अमृत महोत्सव अंतर्गत घेण्यात आला. संस्थेतर्फे विकसित केलेल्या डिजिटल साधनांची माहिती आणि वापर याबद्दल कृषी अधिकाऱ्यांना प्रशिक्षण देण्यात आले. यावेळी संस्थेचे संचालक डॉ. प्रवीण कुमार यांनी शेतीमधील डिजिटल साधनांचे महत्त्व आणि राज्यासाठी त्याचा वापर याबाबत

माहिती दिली. त्यांनी नैसर्गिक संसाधनांच्या शाश्वत वापर, जमीन नियोजनासाठी शास्त्रोक्त पद्धतीने डिजिटल साधनांचा वापर यावर प्रकाश टाकला.

कार्यक्रमात गोवा भूमी जिओपोर्टल, एलआरआयएस गोवा ॲप, सॉईल हेल्थ कार्ड ॲप, फर्टिलायझर कॅल्क्युलेटर गोवा ॲप आणि एसटीएफआर गोवा ऑनलाइन वेबपोर्टल यासारख्या डिजिटल साधनांची माहिती देण्यात आली.

डॉ. सुदिप्ता चतराज, डॉ. एस. के. सिंग जमीन व जलव्यवस्थापनासाठी डिजिटल साधनांचा वापर, मृदा व मृदा आरोग्य पत्रिका, भूसंपत्ती माहिती प्रणाली या विषयावर सविस्तर माहिती दिली.

Agro Spectrum (Online) Dated 25-03-2022

ICAR-CCARI, Goa inks MoA with KVASU, Kerala for establishment of FPO/SHGs for tribal farmers

Image credit: ICAR

A small scale dairy processing unit with a budgetary allocation of Rs 9.91 lakhs has been established at Vaniyampara Village of Coastal District, Thrissur

The ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute, Goa signed an Memorandum of Agreement (MoA) with the Kerala Veterinary and Animal Sciences University (KVASU), Pookode, Wayanad, Kerala for establishing the Farmers' Producers' Organization (FPO) / Self Help Groups (SHGs) / Community Organizations (COs) of the tribal farmers of the coastal districts of Kerala.

Dr R Solomon Rajkumar, Senior Scientist & Liaison Officer, ICAR-CCARI, Goa represented the ICAR-CCARI, Goa for signing the MoA on the behalf of the Director, ICAR-CCARI, Goa.

As a part of the collaboration, a small scale dairy processing Unit with a budgetary allocation of Rs 9.91 lakhs has been established at Vaniyampara Village of Coastal District, Thrissur.

The senior officials of ICAR-CCARI, Goa and KVASU, Kerala were also present during the occasion.

Tarun Bharat Dated 26-03-2022

आयसीएआरतर्फे चारा लागवडीवर प्रशिक्षण कार्यक्रम

प्रतिनिधी, पणजी

आयसीएआर कृषी विज्ञान केंद्रातर्फे नुकतेच मत्स्य व्यवसाय मंत्रालयाच्या निधीतून "सुधारित चारा लागवड आणि सायलेज बनवणे" या विषयावर तीन दिवसीय कौशल्य विकास प्रशिक्षण शिबिर आयोजित करण्यात आले होते. डॉ. परवीन कुमार, संचालक, आयसीएआर - सीसीएआरआय यांनी आपल्या भाषणात गोव्यातील तीव्र चारा टंचाई आणि चारा गरजा पूर्ण करण्यासाठी इतर राज्यांवर अवलंबून राहण्यावर भर दिला. त्यांनी पुढे जोर दिला की हे प्रशिक्षण शेतकऱ्यांना सध्याच्या नारळ, सुपारी आणि काजूच्या बागांमध्ये आंतरपीक म्हणून चारा घेण्यास प्रवृत्त करण्यासाठी आणि गोव्याला चारा उत्पादनात स्वावलंबी राज्य बनवण्यासाठी एक अग्रदूत म्हणून काम करेल. एच.आर.सी. प्रभू, वरिष्ठ शास्त्रज्ञ आणि प्रभारी

शिबिरात सहभागी झालेले शिबिरार्थी व अधिकारी.

प्रमुख, आयसीएसआर केव्हीके उत्तर गोवा यांनी आपल्या स्वागतपर भाषणात गोव्याच्या परिस्थितीत चारा लागवडीचे महत्त्व सांगितले. डॉ. आर. सोलोमन राजकुमार, वरिष्ठ शास्त्रज्ञ (पशुधन उत्पादने तंत्रज्ञान) आणि प्रभारी (पशु विज्ञान आणि मत्स्यविज्ञान) यांनी आपल्या भाषणात चारा कॅलेंडरवर भर दिला आणि जनावरांना खाद्य म्हणून तणाचा वापर करण्याच्या संधीचा शोध घेतला. तीन दिवसीय

प्रशिक्षण कार्यक्रमात चारा लागवड, सायलेज तयार करणे आणि अझोला लागवडीच्या अनेक महत्त्वाच्या बाबींवर सविस्तर चर्चा करण्यात आली. त्यानंतर अझोला लागवड, सायलेज बनवणे आणि संस्थेच्या चारा संग्रहालय आणि डेअरी युनिटला प्रत्यक्ष भेटी देण्याचे प्रात्यक्षिक सत्र झाले. आयसीएसआर, आयजीएफआरआय, आरआरएस धारवाड आणि गोवा राज्य पशुसंवर्धन विभागातील तज्ज्ञांनीही

चारा लागवडीबाबत व्याख्याने दिली. या प्रशिक्षण कार्यक्रमात गोवा राज्यातील एकूण २० दुग्ध उत्पादकांनी सहभाग घेतला आणि त्याचा लाभ घेतला. प्रशिक्षणाचे संयोजन डॉ. मोनिका सुरेश सिंह, एसएमएस (एग्रिल. विस्तार) आणि डॉ. उथप्पा ए.आर., शास्त्रज्ञ (कृषी वनीकरण) यांनी केले आणि श्री विश्वजीत प्रजापती, तांत्रिक अधिकारी (संगणक) यांनी दस्तऐवजीकरण केले.

Tarun Bharat Dated 27-03-2022

आयसीएआरतर्फे डिजीटल साधन, तंत्रावर कार्यक्रम

प्रतिनिधी

पणजी

आयसीएआर सेंट्रल कोस्टल
ऑग्रिकल्चरल रिसर्च इन्स्टिट्यूट
ओल्ड गोवातर्फे आझादी का अमृत
महोत्सवांतर्गत 'स्वनिर्भर गोवा
शेतीसाठी डिजीटल साधने आणि
तंत्र' या विषयावर एक दिवसीय
प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित
करण्यात आला होता. कृषी
संचालनालयाच्या आवश्यकतेनुसार
विकसित केलेल्या डिजीटल साधनांचा
वापर करण्यासाठी संचालनालयाच्या
कर्मचाऱ्यांना परिचित करण्यासाठी
एक दिवसीय कार्यक्रमाचे आयोजन
करण्यात आले होते.

आयसीएआर, सीसीएआरआयचे
संचालक डॉ. परवीन कुमार यांनी
प्रशिक्षणातील सहभागींचे स्वागत
केले आणि डिजीटल साधनांवरील
प्रशिक्षणाचे महत्त्व आणि गोवा
राज्यासाठी त्याचा वापर व नैसर्गिक
संसाधनांच्या शाश्वत वापरासह
वैज्ञानिक जमीन वापर नियोजनासाठी

पणजी : प्रशिक्षण कार्यक्रमात सहभागी मान्यवर

डिजीटल साधनांचा वापर करण्यावर
त्यांनी प्रकाश टाकला. कृषी निविष्टा
संसाधने कमी करण्यासाठी आणि
उत्पन्न सुधारण्यासाठी विकसित
केलेल्या साधनांच्या प्रभावावरही त्यांनी
भर दिला. प्रशिक्षण कार्यक्रमात गोवा
भूमी जिओपोर्टल, एलआरआयएस
गोवा ॲप, सॉईल हेल्थ कार्ड ॲप,
फर्टिलायझर कॅलक्युलेटर गोवा
ॲप आणि एसटीएफआर गोवा
ऑनलाइन वेबपोर्टल यासारख्या
डिजीटल साधनांचा समावेश आहे.
आयसीएआर एनबीएसएस व
एलयूपी नागपूर वरिष्ठ शास्त्रज्ञ
डॉ. सुदिप्ता चतराज यांनी गोवा

भूमी जिओपोर्टल यावर सविस्तर
माहिती दिली. आयसीएआर
एनबीएसएस व एलयूपी नागपूर
माजी संचालक प्रा. डॉ. एस. के.
सिंग यांनी गोव्यातील शाश्वत कृषी
उत्पादनासाठी गोवा भूमी जिओपोर्टल
व इतर डिजीटल साधनांचा वापर
कसा करावा यावर भाषण दिले.
जमीन, जलव्यवस्थापनासाठी डिजीटल
साधनांचा वापर, मृदा व मृदा आरोग्य
पत्रिका, भूसंपत्ती माहिती प्रणाली यावर
सविस्तर तांत्रिक सत्रे झाली. गोवा
सरकारच्या कृषी संचालनालयातील
साहाय्यक, रसायनशास्त्रज्ञ, नमुना
संग्राहक प्रशिक्षणाला उपस्थित होते.

The Navhind Times Dated 02-04-2022

'There is scope for cauliflower, potato cultivation in Goa'

Experiments are encouraging, says director of ICAR

Staff Reporter

Panaji

Although cultivation of potato and cauliflower is possible in the state, the Indian Council of Agricultural Research (ICAR)-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI), Goa, will move cautiously in recommending the two crops to Goan farmers, said Praveen Kumar, director of ICAR, on Friday.

He said that experiments in both the crops have been encouraging but at least one more year of cultivation is needed to evaluate whether growing potato and cauliflower is possible on a commercial scale in the state.

In November-December 2021, the Old-Goa based research institute had experimentally planted potato tubers and cauliflower in the interior village of Salgini in Sanguem. The trial cultivation showed

TRIAL IN SALGINI

► In November-December 2021, ICAR had experimentally planted potato tubers and cauliflower in the interior village of Salgini in Sanguem

► The trial cultivation showed that at least two varieties of cauliflower

could be successfully grown in the state

► The size of the cauliflower was normal and the yield 80-90%. It meant that cauliflower could hopefully be grown on a larger scale

that at least two varieties of cauliflower could be successfully grown in the state.

"The size of the cauliflower was normal and the yield 80-90%. It means that cauliflower can hopefully be grown on larger scale. However, in growing potato, we faced moderate success in the yield. Besides, the crop was found to be infected with bacterial wilt," explained Kumar.

The research institute had received five heat-resistant varieties of potato tubers from the Central

Potato Research Institute (CPRI), Himachal Pradesh, of which only two varieties were found to be suitable for Goa. The harvest yielded 150 quintals of potato per hectare in the state as against the actual yield of 250 quintal per hectare.

"Bacterial wilt is common in Goa. It is a serious disease that can easily be spread by the potato crop. Only brainstorming sessions with potato experts and plant pathologists will tell us whether we should promote potato in the state for the fu-

ture," said the director.

Besides trial planting of potato tubers, ICAR-CCARI also introduced three varieties of heat-tolerant potato grafts in the hilly regions of Netravali. The project is long term and of four-year duration.

Kumar was speaking at the 33rd Foundation Day function of the institute, attended by senior officials from the Directorate of Fisheries, Agriculture and Animal Husbandry, agricultural scientists and research scholars.

He emphasised on the role of technology in Goa's agriculture economy. Earlier, secretary, Animal Husbandry & Veterinary Department, Arun Kumar Mishra, chief guest, spoke on the importance of agriculture and allied sectors in enhancing the sovereignty and stability of Goa.

► Continued on P 10

'There is scope for...

► Continued from P 1

He said India from being dependent on the United States for food is now self-sufficient and the achievement is "due to farmers and agricultural scientists."

Guest speaker, Dinesh Kumar, Chief Conservator

of the Forest Department, called for increased collaboration between ICAR-CCARI, Goa and the Forest Department in the areas of human-animal conflict, bamboo cultivation and social-economic survey of border villages adjacent to forests.

Pudhari Dated 02-04-2022

राज्यात फ्लॉवर उत्पादनाला अंशतः यश

प्रवीण कुमार : केंद्रीय किनारी कृषी संशोधन संस्थेचा वर्धापन

पणजी : पुढारी वृत्तसेवा

केंद्रीय किनारी कृषी संशोधन संस्थेतर्फे राज्यात प्रथमच करण्यात आलेल्या फ्लॉवर उत्पादनाच्या प्रयोगाला अंशतः यश आल्याची संस्थेचे संचालक डॉ. प्रवीण कुमार यांनी दिली. संस्थेच्या ३३ व्या वर्धापन दिनानिमित्त जुने गोवे येथे आयोजित करण्यात आलेल्या कार्यक्रमात ते बोलत होते.

यावेळी पशुसंवर्धन आणि पशुवैद्यकीय सेवा खात्याचे सचिव अरुण कुमार मिश्रा, वनसंरक्षक डॉ. दिनेश कन्नन, शास्त्रज्ञ माथाला गुप्ता आणि अन्य कर्मचारी उपस्थित होते.

यावेळी प्रवीण कुमार यांनी सांगितले की, राज्याला भाजीपाल्याबाबत स्वयंपूर्ण करण्यासाठी संस्थेने ऑक्टोबरपासून प्रायोगिक तत्वावर बटाटा आणि फ्लॉवरची शेती करणे सुरू केले होते. नेत्रावळी येथील फ्लॉवरचे पीक चांगल्या पद्धतीने आले आहे. असे असले तरी या पिकावर अजून एक

पणजी : कार्यक्रमात बोलताना सचिव अरुण कुमार मिश्रा, बाजूला डॉ. प्रवीण कुमार, वनसंरक्षक डॉ. दिनेश कन्नन व अन्य.

देशाची खरी ओळख कृषी क्षेत्रामुळे

सचिव अरुण कुमार मिश्रा यांनी सांगितले की, भारताची खरी ओळख ही कृषी क्षेत्रामुळे तयार झाली. राष्ट्र निर्माणात कृषी शास्त्रज्ञांनी भरीव कामगिरी केली आहे. आयसीएआर गोवा संपूर्ण देशात आदर्श काम करू शकते.

वर्ष संशोधन करणे आवश्यक आहे.

बटाटा पिकाबाबत संस्थेला फारसे यश आलेले नाही. शिवाय राज्यातील वातावरणामुळे या पिकावर संसर्गजन्य रोगराई

पसरण्याची शक्यता आहे. यामुळे

सध्या याबाबत आम्ही तज्ञांच्या सल्ल्याने पीक घ्यायचे का नाही याबाबत विचार करत असल्याचे त्यांनी सांगितले.

Times of India Dated 02-04-2022

ICAR's novel boar semen extender gets patent

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: A formulation that gives additional life to boar semen has been granted a patent, ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute, which developed it, announced on its 33th foundation day on Friday.

Former institute director EB Chakurkar is the inventor of this technology.

While the patent was granted in January 2021, the announcement came only on Friday. The novel boar semen extender (NBSE) has a protocol of use that is simple, cost-effective and within the ambit of even laymen to implement, sources said.

"The invention helps in effectively preserving the porcine semen for periods extending at least 48-72 hours ideally, and even up to 120 hours or more, at holding temperatures of 15° to 17°C. The extender preserves the pig semen at liquid state," sources from the institute said.

The researchers have used the product for their research work and different pig production centres in neighbouring

Potential beneficiaries of the novel boar semen extender (NBSE) technology include pig farmers, researchers, state animal husbandry departments, industrialists and agri-entrepreneurs

states regularly procure the extender for pig breeding through artificial insemination.

The potential beneficiaries of the technology include pig farmers, researchers, state animal husbandry departments, industrialists and agri-entrepreneurs.

The institute has also developed four talc-based bio-formulations for plant growth promotion and disease control in paddy and vegetable fields, and low-cost bypass fat production technology that increases milk yield by 20%.

Speaking on the occasion, ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute director Parveen Kumar said that new initiatives like potato and cauliflower cultivation were taken up in Goa, which will soon yield results.

Krishak Jagat (Online) Dated 02-04-2022

ICAR-CCARI, Goa inks Tripartite Agreement with KVK, South Goa and Directorate of Industries, Trade and Commerce (DITC), Goa

02 April 2022, Goa: The *Tripartite Agreement* was signed by ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute, Goa with the Krishi Vigyan Kendra, South Goa and Directorate of Industries, Trade and Commerce (DITC), Goa here today.

The Agreement is aimed at establishing a Common Incubation Centre (CIC) under the Pradhan Mantri Formalization of the Micro Food Processing Enterprises (PMFME) Scheme. The Agreement will be valid for a period of 5 Years.

Dr. Parveen Kumar, Director, ICAR-CCARI, Goa stated that the Institute will act as a Mentor Institute and play a key role in establishing the CIC, demonstration and operation. The CIC is expected to benefit the Entrepreneurs of South Goa District in processing the coconut and local seasonal fruits.

Times of India Dated 03-04-2022

'Intercrop fodder cultivation needed for Goa'

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: There is an acute fodder shortage in Goa and hence it is dependent on other states to meet its fodder requirements, said Parveen Kumar, director, ICAR – Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI) at a training programme recently held at the Old Goa-based institute.

Training 20 dairy farmers at a skill development pro-

Experts suggest that fodder should be grown as an intercrop in cashew, coconut and arecanut plantations to make Goa self-reliant

gramme on improved fodder cultivation and silage-making, he emphasised that the training should be a precursor to motivating farmers in taking up fodder as an intercrop in their existing cultivation.

"Take up fodder as an intercrop in coconut, arecanut and cashew orchards to make Goa a self-reliant state in fodder production," he said.

During the three-day training programme, several im-

portant aspects of fodder cultivation, silage-making and azolla cultivation were discussed in detail. It was followed by practical sessions and field visits to the institute's fodder museum and dairy unit. Solomon Rajkumar, senior scientist (livestock products technology) and in-charge (animal science and fishery science) emphasised on a fodder calendar and exploring utilisation of weed as feed for animals.

Times of India (Online) Dated 09-04-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

75%

Goa likely to see light rain for two days

TNN | Apr 9, 2022, 07:26 AM IST

PANAJI: India meteorological department (IMD), Panaji, has forecast rain or thundershowers in isolated places on Saturday and Sunday. Tuesday yielded brisk rainfall in various parts of Goa, especially Sanquelim, Borim and coastal areas, but the intensity dipped after that.

While no rainfall was recorded on Wednesday, very light rainfall was reported by most centres during the last 24 hours till Friday morning. It ranged from a trace and above. Pernem recorded the highest quantum of 5.8mm, Mapusa 3mm, Margao and Canacona 1.2mm each. tnn

Figures for Valpoi centre were not available.

Close to the peak of summer, the mercury has hovered within normal range and Panaji has been recording a maximum temperature of around

33C during the last few days.

"There will be no large change in maximum temperature for a few days," a source at IMD, Panaji, said.

At Indian Council Of Agricultural Research (ICAR), Old Goa, the weather service centre has been recording maximum temperatures in the range of 34 C and has forecast dry weather for Monday and Tuesday.

The maximum temperatures are likely to be in the range of 33 to 34 C while minimum temperatures are likely to be around 26C during the next few days, the bulletin states.

Times of India (Online) Dated 30-04-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

Konkan Fruit Fest to enthrall visitors from May 12 to 15

TNN | Apr 30, 2022, 04:05 AM IST

Panaji: After a hiatus of three years due to the Covid-19 pandemic, the highly popular Konkan Fruit Festival is all set to enthrall fruit lovers from May 12 to 15. The festival will also feature its annual mango competition.

Started in 2003, the festival was initially held in the heritage precinct of Campal, around the Dr FL Gomes municipal garden. Later, the venue was shifted to the Mandovi riverside promenade, near the Children's Park in Panaji.

This year, the exhibition is likely to be open for public viewing from 10am to 8pm. In view of this, the Botanical Society of Goa has sought permission from the Corporation of the City of Panaji (CCP) to erect an exhibition pandal and stalls on the promenade from May 9 onwards.

"We wish to restart the festival in the post pandemic period in collaboration with CCP," said festival organiser and member of the Botanical Society of Goa, Miguel Braganca.

The organising committee of the Konkan Fruit Festival 2022 will be chaired by Raj Pai Panandiker with Liza Pinheiro as the organising secretary and will have members from other agencies in addition to the Botanical Society of Goa. The directorate of agriculture and the state government will be the main associates along with ICAR-CCARI, Old Goa, the forest department, the WRD and other agencies participating as in the past, Braganca said.

Navhind Times (Online) Dated 01-05-2022

Farmers to benefit from MSP: Tomar

Union Minister of Agriculture and Farmers' Welfare Narendra Singh Tomar on Tuesday said the Centre will invest Rs 11,000 crore in 'oil palm mission' to cut the deficit in oil imports, adding farmers from Goa, Maharashtra will benefit from minimum support price (MSP), processing units.

Speaking at 'Krishi Mohotsav 2022', a district-level agriculture festival, organised by Directorate of Agriculture in Quepem, Tomar said while India is surplus in rice and wheat production, the country heavily depends on imports from foreign countries.

He said the Centre will invest in production units while farmers will be encouraged to take up palm cultivation due to better minimum support price. He also said the Centre is committed to connect the smaller farmers with technology by investing over Rs 6,865 crore to set up over 10,000 food processing units across the country, adding Goa will also benefit.

He said this will revolutionise the growth of small farmers who can sell their products directly to these units, as an initiative by the Prime Minister to double the farm income by 2022.

Hailing 'Swayampurna Goem' initiative, the Union minister said he is confident that the initiative will have a national footprint and the state has full support from the central government.

Speaking exclusively to 'The Navhind Times', he said the Centre will compensate farmers owing to the rise in rates, including diesel, through revision in minimum support price. He said the government will take into account the impact of the price rise and other factors.

Chief Minister Pramod Sawant said Goa has started becoming self-sufficient in agriculture and the only way forward is to promote integrated farming. He said the government has already notified a policy and Rs 20 crore worth loans have been disbursed to dairy farmers.

He said so far 9,000 Goan farmers had received six installments of aid under the centrally-sponsored Krishi Samman Yojana and that Goa Biodiversity Board is in the process of setting up food processing unit in every taluka of the state by next year.

These units, he said, will purchase farm products at source and, after processing, the products will yield a good market rate.

Deputy Chief Minister and Agriculture Minister Chandrakant Kavlekar said the state government committed to make Goa self-sufficient in agriculture sector and has provided direct subsidies.

He said the efforts are beginning to show results with people across the state including along the coastal belt having taken up agriculture.

He said the farmers, who have given up farming due to various reasons, are getting attracted to the traditional occupation again.

Subsidy at source helps farmers in a big way, he said, adding the community farming has the benefit of getting 90% subsidy to procure anything related to farming.

He said everyone has faced hardships due to COVID pandemic which has still not passed off but the government has continued to support the farmers during these difficult times.

Member of Parliament Vinay Tendulkar, chairperson of Quepem Municipal Council Suchita Shirwaikar and others were present.

Detailed presentations on various schemes were made by officials of the Department of Agriculture, Directorate of Animal Husbandry and Veterinary Services and other departments.

Times of India (Online) Dated 04-05-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

Goa: Valpoi couple makes Rs 40 lakh with integrated farming

TNN | May 4, 2022, 11:32 AM IST

PANAJI: A horticulture cum livestock cum apiculture-based integrated farming system, that was developed at the farm of Valpoi-based farmer Vinod Barve about a decade ago on an experimental basis, fetches him a net income of Rs 40.7 lakh per annum today. With nothing to lose, the farmer allowed the Old Goa-based ICAR-CCARI to develop the model at his farm that now grows fruit and spice crops, has indigenous cows and bee boxes generating him milk, honey and organic manure.

"The ICAR-CCARI held a series of seminars enlightening farmers about this project. Inspired by the idea, I decided to approach them to adopt the system. It was a slow process of converting the farm into an integrated system. Once it was fully functional, I was able to carry it out successfully," Barve said.

With Barve primarily being a banana farmer, he was able to boost the horticulture crop's cultivation following the adoption of this model. However with the Covid-19 pandemic hitting the sale of bananas, he expanded the model to include a banana chips' processing unit.

"I was the first person in Goa to set up a banana processing unit, as a result. Currently, the chips are only processed in Kerala. Selling the chips generated better income compared to the fruit," Barve said.

Owing to the success of this processing unit, he very recently also took on the processing of jackfruit chips. While his wife handles the production, Barve managed the marketing aspect by selling his products in Panaji and Margao.

Apiculture is not able to bring in a big profit. However, due to apiculture, the production of cashew and coconut crops in the farm have increased owing to pollination. In dairy farming, milk may be the main product, but the cow dung acts as a byproduct.

"This is used to generate gobar gas as a result of which the major earnings in dairy farming are through the dung and not the milk," he said.

Moreover, the leaves of the arecanut crop are not discarded by the farmer. He uses them to prepare eco-friendly and biodegradable food plates and bowls that are sold to caterers.

"Running a successful model like this however requires a lot of patience and dedication. It was a slow process since it takes four to five years for the crops to produce yield. The first half of the decade therefore was hard work while the results have been generated in the following five years," he said.

Times of India (Online) Dated 05-05-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

Four-day ambeachem fest kickstarts at Corlim

TNN | May 5, 2022, 12:38 AM IST

Panaji: The four-day ambeachem fest (mango festival) kickstarted on Wednesday with a significant student participation celebrating the Goan mango varieties, ghumot playing, painting, dances and music with kotteios (coconut shells). Held at the Montfort Academy, Corlim, the festival made active efforts towards inclusivity by keeping the festival open to everyone, including members of the disability community.

The festival opened with the musical ensemble of the folk song Channaichem Rati accompanied with the earthen instrument, the Goan ghumot and the kottio shells. Students received hands on experience on mango grafting followed by a dance session that featured kottio-induced music.

At the festival, Konkani songs are being sung by a person with disability Audrey Pereira, and Saish Gauthankar, a student of the National Association of the Blind (NAB).

The Old-Goa-based institute ICAR-CCARI is displaying a range of mangoes and its by-products to demonstrate the ways in which the 'king of fruits' can be used in sweets and drinks.

In addition to this, the festival will also feature 'The Bolcaocho Gozzali' which is being held under a mango tree, with Miguel Braganza talking about care and conservation of the crop.

Horticulturists, agriculture experts and fruit scientists are present at the venue to answer questions about the mango.

Herald (Online) Dated 08-05-2022

ICAR starts work on climate resilient agriculture

Keeping this growing crisis in mind, the Indian Council of Agricultural Research (ICAR) launched a network project 'National Innovations in Climate Resilient Agriculture' (NICRA) in February, 2011 to enhance resilience of Indian agriculture to climate change and climate vulnerability through strategic research and technology demonstration. The research on adaptation and mitigation covers crops, livestock, fisheries and natural resource management. Goa unit Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI) is developing strategies to help the farmers mitigate the damage caused by climate change, reports SHASHWAT GUPTA RAY

The impact of climate change is being felt in all spheres of life including agriculture. As far as horticulture on the west coast is concerned major crops like coconut, cashew nut, arecanut, bananas, mangoes, pineapple along with spices like black pepper, cinnamon, turmeric ginger and array of vegetables are grown and are getting very badly affected by the impact of climate change, causing massive losses to farmers including in Goa. This has led to the numerous ICAR laboratories to start research on developing climate resilient agriculture. The CCARI, Goa is one such institute, with the jurisdiction of the entire coastal belt of India to take up strategic research for conservation and sustainable utilization of coastal agriculture and allied resources.

"In general we knew that the east coast was very vulnerable to cyclones. Of late, we are seeing cyclonic activities on the west coast as well. Unseasonal rains, temperature fluctuation, rise in humidity, all these factors are damaging the crops. Being on the coastline, Goa is equally affected by the impact of weather vagaries," Principal Scientist, Horticulture, ICAR-CCARI Dr A R Desai said.

continued.....

ICAR - Central Coastal Agricultural Research Institute in Print Media

Major components of horticulture are plantation crops, fruit crops and spices. All these crops are getting affected due to climate change. These are getting infested with new pests and diseases which are damaging the crops and causing heavy losses for the farmers.

"Mango is one crop which has been badly hit due to climate change. It is a very sensitive crop. Because of early and extended rains, physiology of flowering pattern in mango is getting disturbed. Flowering is not only delayed but even staggered resulting in delayed maturity of early varieties like Mancurad. We are seeing early rains. It was not supposed to be raining during this time but it is happening. We have witnessed rains in March, April and are expecting precipitation in May also," he said.

It is predicted that the regular monsoon will be starting a little early, in the second fortnight of May itself instead of June 6. This is an unforeseen situation.

"Rainy season is supposed to end by September or October. But last year we saw rains extending up to January. This is a critical period for mango flowering as it should experience a dry spell at the end of November and December so that it gets stressed so that flowering is triggered. Around that time if the soil has got moisture then it will not flower, but continue to give vegetative growth only, thereby disturbing the flowering pattern," Desai said.

Due to extended rains, flowering is getting delayed. The temperature fluctuation is making matters worse. "Day temperature in Goa is hovering at 33 to 34 degrees Celsius while night temperature drops to 15 degrees. This difference in the maximum and minimum temperature is affecting the flowering and fruit-set of mangoes. It is also leading to more number of insects like fruit flies attacking the fruits. Due to these reasons, yield and quality of mangoes is getting adversely affected. So also in case of cashew, drying of flowers and production of excessive male flowers take place, affecting the yield.

Strategy to overcome climate change problems

"We can't directly control nature's vagaries at once. But we can change the cropping pattern. We are seeing that some crop varieties are responding to climate change differently. That's why instead of going for only one variety, the farmers can go for multiple high yielding varieties of commercial crops at one time," Desai said.

For example, mangoes don't go with only Alphonso or Mancurad. Grow different varieties in a staggered way. The farmers will not be at total loss as it will act as a shock absorber.

"In case of cashew, the same strategy should be applied. This has to be integrated with standard protection practices like having fruit fly traps and spraying with insecticides on a regular basis. Arecanut and coconut have to be integrated with organic measures like having beehives in the garden," he said.

Coconut is not all season crop. It's continuously yielding. In 12 months, it is supposed to produce 12 bunches of coconuts. Whatever flowering panicles and bunches are affected by abnormal weather, leave it alone if we can protect the remaining nuts, it will prove beneficial. One such step is introduction of bee hives. It will help improve the nut set per bunch, besides generating additional income and employment.

"Include other subsidiary components like bananas, spices, like black pepper and on the border of the field, we can plant papaya and kokum so that the overall garden will have income not only from coconut but also from so many other components. Livestock components can also be introduced, either milking cows or poultry birds can be reared so that there is a flow of income every day," he said.

continued.....

Climate resilient crops

CCARI is also undertaking research on climate resilient agriculture, collaborating with other research institutes and state agriculture universities in the region to tackle the problem of climate change. But it will have its research time lag to show the results.

Then in case of cashew, the cashew 'germplasm' is collected from across the State. It is conserved in a field germplasm bank as a reservoir for many yield attributes and abiotic stress tolerance genes, which will be used to breed climate resilient varieties for the future.

It is also a strategy being attempted that based on the prediction models developed by using the long term past weather data, climate change simulated conditions would be used to study the impact and screen the genetic resources tolerant or ability to withstand the onslaught of the weather aberrations of climate change impacts.

In my opinion, Most climate resilient crops like jack fruit, jamun, kokum, traditional tuber crops, bamboo, etc, have to be given more focus for including them in the production system.

Planting of forestry/timber trees and bamboo as wind breaks all along the border around the plantation is another vital strategy to protect the plantations.

Protected cultivation is another important strategy, especially for high value vegetables, for successful production, as the production system is partially or totally under controlled environment.

"These are some of the strategies that can be adopted to tackle the impact of climate change," he said.

According to Senior Scientist (Genetics & Plant Breeding) CCARI, Dr Manohara K K, the Institute has also developed flood and salinity resistant paddy varieties, in the wake of increasing rainfall incidents.

"Goa has Khazan lands which have paddy plantations spread over a huge area. Inundation and salinity are two major problems here. Farmers here used to grow local varieties of paddy viz Korgut and Assgo. We thought of improving those local varieties. We have bred them as Goa Dhaan-1 and Goa Dhaan-2. These have great tolerance against submergence and salinity," Manohar said.

Paddy variety was taken from International Rice Research Institute, which was improved and grown at Chorao Island here in Goa as Goa Dhan-3.

"We also developed Goa Dhan-4, which is a cross between local varieties Jyoti and Korgut. Jyoti is a high yielding paddy variety in Goa, but does not do well in saline conditions. The cross breed is doing very well," he said.

Tarun Bharat Dated 11-05-2022

जुने गोवेत आजपासून राष्ट्रीय कृषी परिषद

पणजी : केंद्रीय किनारी कृषी अनुसंधान केंद्र गोवातर्फे जुने गोवे येथे दि. ११ ते १३ मे तीन दिवसीय राष्ट्रीय कृषी परिषदेचे आयोजन केले आहे. परिषदेचे उद्घाटन दि. ११ मे रोजी स. ११ वा. केंद्रीय पर्यटन राज्यमंत्री श्रीपाद नाईक यांच्या हस्ते होणार आहे.

या परिषदेमध्ये 'किनारी भागातील कृषी क्षेत्रात स्वयंपूर्णता' या विषयावर राष्ट्रीय स्तरावरील कृषी तज्ज्ञ आपले विचार मांडणार आहेत.

यावेळी माजी खासदार नरेंद्र सावईकर उपस्थित राहणार आहेत.

परिषदेत कर्नाटकचे आयसीआरचे माजी संचालक डॉ. डि. के. शमी, कोईंबतूरचे डॉ. पी. मुरली तसेच गोव्याचे कृषी वैज्ञानिक डॉ. बाप्पा दास हे विचार मांडतील. माजी संचालक कोरिकांतमठ तसेच अनेक अधिकारी मंडळी या परिषदेत सहभागी होतील. तसेच डॉ. एकनाथ चाकुरकर, डॉ. नागरत्न बिरादार, डॉ. गोकुळदास, डॉ. यु. राजकुमार, डॉ. एस. बी. बारबुळे, डॉ. एस. के. पांडे, डॉ. लालुप्रसाद यादव, डॉ. आर. मिनाक्षी सुंदरम्, डॉ. श्रीपाद भट, डॉ. सुरेशकुमार चौधरी इत्यादी अनेक नामवंत अधिकारी मंडळी या परिषदेत सहभागी होणार आहेत.

Tarun Bharat Dated 12-05-2022

कृषी पर्यटनामुळे शेती उत्पादन वाढेल

केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक जुने गोवे येथे आत्मनिर्भर किनारी शेती-२०२२ राष्ट्रीय परिसंवादाचे उद्घाटन

पणजी, दि. ११ (प्रतिनिधी) :

कृषी-पर्यावरण पर्यटनामुळे शेतीचे उत्पन्न वाढवण्याचा एक नवीन मार्ग खुला झाला आहे. आत्मनिर्भर किनारी शेती-२०२२ राष्ट्रीय परिसंवाद एक ज्ञानाचे व्यासपीठ आहे आणि हे व्यासपीठ निश्चितपणे दिशादर्शक ठरेल. शाश्वत किनारी शेतीचा लाभ शेतकरी, शास्त्रज्ञ आणि इतर भागधारकांना होईल, असे प्रतिपादन केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक यांनी केले.

केंद्रीय किनारी कृषी संशोधन संस्था, गोवा आणि किनारी कृषी संशोधन संघटना यांच्या संयुक्त विद्यमाने जुने गोवे येथे आयोजित केलेल्या आझादीका अमृत महोत्सव अंतर्गत तीन दिवसांच्या 'आत्मनिर्भर

जुने गोवे : आत्मनिर्भर किनारी शेती या राष्ट्रीय परिसंवादाच्या उद्घाटन समारंभात बोलताना केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक. सोबत साबांखा मंत्री निलेश काब्राल व अन्य.

किनारी शेती-२०२२ राष्ट्रीय परिसंवाद'च्या उद्घाटन सोहळ्यात प्रमुख पाहुणे या नात्याने नाईक बोलत होते.

यावेळी पर्यावरण, विधिमंडळ कामकाज, कायदा व न्यायव्यवस्था

आणि सार्वजनिक बांधकाम मंत्री निलेश काब्राल, गोवा सरकारचे सचिव (कृषी) ए. के. मिश्रा, आयएसएस, गोवा राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे अध्यक्ष महेश पाटील, आयसीएआर, नवी दिल्लीचे

उपमहासंचालक डॉ. सुरेश कुमार चौधरी आदी मान्यवर व्यासपीठावर उपस्थित होते.

उद्घाटन सोहळ्याला मंगळूरचे पद्मश्री पुरस्कार विजेते अमई महालिंग नाईक, कृषी संचालक डॉ.

नेव्हिल आल्फान्सो, पशुसंवर्धन आणि पशुवैद्यकीय सेवा संचालक डॉ. आगोस्तिन्हो मिस्किता आणि मत्स्योद्योग संचालक डॉ. शमिला मोंतेरो व विविध आयसीएआर संस्थांचे संचालक आणि माजी संचालक आमंत्रितांमध्ये उपस्थित होते.

निलेश काब्राल म्हणाले की, पाचव्या शतकातील जुन्या आणि पारंपारिक गोष्टींचे पुनरुज्जीवन करण्याची आवश्यकता आहे.

डॉ. सुरेश कुमार चौधरी यांनी किनारी शेतीच्या महत्त्वपूर्ण योगदानावर भर देताना, गोव्याला कृषी क्षेत्रात स्वावलंबी राज्य बनण्यासाठी मत्स्यपालनही तितकेच महत्वाचे असल्याचे नमूद केले.

महेश पाटील यांनी आयसीएआर-

सीसीएआरआय या दोन्ही संस्थांच्या कार्याचे कौतुक केले. शेतकऱ्यांचे उत्पन्न सुधारण्यासाठी कृषी-पर्यावरण पर्यटनाला प्रोत्साहन देण्याची गरज असल्याचे त्यांनी नमूद केले. डॉ. परवीन कुमार यांनी स्वागत करून आपल्या स्वागतपर भाषणात त्यांनी किनारी शेतीच्या परिस्थितीबद्दल माहिती दिली आणि किनारी शेतीशी निगडित विविध गोष्टींचा आढावा घेतला. यावेळी पद्मश्री पुरस्काराने सन्मानित अमाई महालिंग नाईक यांचा मान्यवरांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला. परिसंवादाचे आयोजन सचिव तथा ज्येष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. आर. सोलोमन राजकुमार यांनी आभार प्रदर्शन केले. वरिष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. मधला जे. गुप्ता यांनी सूत्रसंचालन केले.

Dainik Herald Dated 12-05-2022

कृषी पर्यटनामुळे शेतीचे उत्पादन वाढेल

केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक : आत्मनिर्भर किनारी शेती- २०२२ राष्ट्रीय परिसंवादाचे उद्घाटन

प्रतिनिधी
पणजी

‘आत्मनिर्भर किनारी शेती २०२२ राष्ट्रीय परिसंवाद’ हे एक ज्ञानाचे व्यासपीठ आहे. शेतकऱ्यांना हे व्यासपीठ निश्चितपणे दिशादर्शक ठरेल. शाश्वत किनारी शेतीचा लाभ शेतकरी, शास्त्रज्ञ आणि इतर भागधारकांना होईल. कृषी, पर्यावरण पर्यटनामुळे शेतीचे उत्पन्न वाढवण्याचा एक नवीन मार्ग खुला झाला आहे, असे प्रतिपादन केंद्रीयमंत्री श्रीपाद नाईक यांनी केले.

केंद्रीय किनारी कृषी संशोधन संस्था, गोवा आणि किनारी कृषी संशोधन संघटना यांच्या विद्यमाने जुने गोवे येथे आयोजित केलेल्या आझादीका अमृत महोत्सव अंतर्गत तीन दिवसांच्या ‘आत्मनिर्भर किनारी शेती - २०२२ राष्ट्रीय परिसंवाद’ च्या उद्घाटन प्रसंगी प्रमुख पाहुणे या नात्याने मंत्री नाईक बोलत होते.

यावेळी व्यासपीठावर पर्यावरण, विधिमंडळ कामकाज, कायदा व न्यायव्यवस्था आणि सार्वजनिक बांधकाम मंत्री निलेश काब्राल, गोवा सरकारचे कृषी सचिव ए. के. मिश्रा, आयएएस, गोवा राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे अध्यक्ष महेश पाटील, आयसीएआर, नवी दिल्लीचे उपमहासंचालक डॉ. सुरेश कुमार चौधरी आदी मान्यवर उपस्थित होते.

सोहळ्याला मंगळुरुचे पद्मश्री पुरस्कार विजेते अमई महालिंग नाईक, कृषी संचालक डॉ. नेव्हिल

जुनेगोवे : आत्मनिर्भर किनारी शेती-२०२२ या राष्ट्रीय परिसंवादाच्या उद्घाटन प्रसंगी बोलताना केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक. बाजूस बांधकाम मंत्री निलेश काब्राल व इतर मान्यवर.

आल्फान्सो, पशुसंवर्धन आणि पशुवैद्यकीय सेवा संचालक डॉ. आगोस्तिन्हो मिस्किता आणि मत्स्योद्योग संचालक डॉ. शमिला मोंतेरो व विविध आयसीएआर संस्थांचे संचालक उपस्थित होते.

मंत्री निलेश काब्राल म्हणाले की, पाचव्या शतकातील जुन्या आणि पारंपारिक गोष्टींचे पुनरुज्जीवन करण्याची आवश्यकता आहे.

डॉ. सुरेश कुमार चौधरी यांनी किनारी शेतीच्या महत्वपूर्ण योगदानावर भर देताना, गोव्याला कृषी क्षेत्रात स्वावलंबी राज्य बनण्यासाठी मत्स्यपालनही तितकेच महत्वाचे असल्याचे नमूद केले. गोव्यातील किनारी शेती बरोबरच मत्स्यपालन करणे लाभदायक ठरेल. नदीकिनारील भागात शेती करून खाजन भागात मत्स्यपालन करणे उपयुक्त ठरेल असे चौधरी म्हणाले.

महेश पाटील यांनी आयसीएआर-

सीसीएआरआय या दोन्ही संस्थांच्या कार्याचे कौतुक केले. गोव्यात किनारी शेतीला पुनरुज्जीवन देणे शक्य असून शेतकऱ्यांचे उत्पन्न सुधारण्यासाठी कृषी, पर्यावरण पर्यटनाला प्रोत्साहन देण्याची गरज असल्याचे त्यांनी नमूद केले.

आयसीएआर-सीसीएआरआय चे संचालक डॉ. परवीन कुमार सर्व मान्यवरांचे आणि चर्चासत्रात सहभागी झालेल्या प्रतिनिधींचे स्वागत केले. आपल्या स्वागतपर भाषणात त्यांनी किनारी शेतीच्या परिस्थितीबद्दल माहिती दिली आणि किनारी शेतीशी निगडित विविध गोष्टींचा आढावा घेतला.

यावेळी पद्मश्री अमाई महालिंग नाईक यांचा मान्यवरांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला. डॉ. मथला जे. गुप्ता यांनी सूत्रसंचालन केले. डॉ. आर. सोलोमन राजकुमार यांनी आभार मानले.

Tarun Bharat Dated 14-05-2022

‘आयसीएआर’च्या राष्ट्रीय परिसंवादाला प्रतिसाद

प्रतिनिधी
पणजी

सागरी किनारी राज्यांमधील संशोधन संस्थांनी पशुधन आणि फळबागायतीकडे लक्ष देण्याची आवश्यकता आहे, असे प्रतिपादन भारतीय कृषी संशोधन परिषद, दिल्लीचे उपमहासंचालक डॉ. सुरेश कुमार चौधरी यांनी केले. आयसीएआर-सीसीएआर आयकडून आयोजित तीन दिवसीय राष्ट्रीय परिसंवादाच्या समारोप सत्राला त्यांनी संबोधित केले.

केंद्रीय पर्यटन आणि बंदरे, नौकावहन आणि जलमार्ग राज्यमंत्री श्रीपाद नाईक यांच्याहस्ते परिसंवादाचे उद्घाटन झाले. याप्रसंगी जलसंवर्धनासाठी पुढाकार घेतलेल्या पद्मश्री अमई महालिंग नाईक यांचा सत्कार करण्यात आला. तीन दिवसात सात कृषी शास्त्रज्ञांनी किनारी राज्यांना कृषी स्वावलंबनासाठी काय उपाययोजना करता येईल, या विषयावर संशोधन पेपर सादर केले. परिषदेत सागरी संपत्ती अर्थात मच्छीमारीसोबतच फळ लागवड, फुले लागवड, भाजीपाला

आणि फळ प्रक्रिया याकडे अधिक लक्ष देण्याची आवश्यकता यावर भर देण्यात आला. काही राज्यातून फुले युरोपात निर्यात होतात. अतिशय कमी खर्चात यामुळे चांगला आर्थिक लाभ होतो. त्यामुळे किनारी राज्यातील शेतकऱ्यांनीही याकडे लक्ष द्यावे, असे आयसीएआर दिल्लीचे उपमहासंचालक डॉ. चौधरी म्हणाले. युवा शास्त्रज्ञांनी आपल्याकडे असलेल्या माहितीचा व तंत्रज्ञानाचा वापर करून किनारी राज्यांना स्वावलंबी कसे बनविता येईल, याकडे लक्ष देण्याची सूचना त्यांनी केली.

परिसंवादात प्रत्यक्षरित्या १६० आणि दूरदृश्य प्रणालीच्या माध्यमातून १०० संशोधक, विद्यार्थी आणि शास्त्रज्ञांनी उपस्थिती लावली. याप्रसंगी डॉ. चौधरी यांच्या आयसीएआर प्रांगणात कृषी स्टार्टअप्सना चालना देण्यासाठी उभारण्यात आलेल्या ‘अग्नी’ या इन्क्युबेशन सेंटरचे आणि कृषी-पर्यटन या संकल्पनेतर्गत उभारण्यात आलेल्या अतिथीगृहाचेही उद्घाटन करण्यात आले.

Times of India Dated 16-05-2022

State's farmers turn to technology, research to weather nature's vagaries

Nida.Sayed@timesgroup.com

Panaji: Cyclone Tauktae left Goa's agricultural sector devastated — leaving horticulture crops uprooted and causing fruit drop — in addition to a trail of destruction. The agriculture department pegged losses across the state at Rs 30 crore.

Farmers who had opted for late sowing of paddy were affected the most as water-logging due to rain coupled with high velocity winds flattened the crops in many areas.

Vegetable crops like ladyfinger, brinjal and sweet potato suffered damage due to water-logging in fields while mango, banana and coconut plantations were damaged by Tauktae's cyclonic winds.

In its aftermath, scientists and agriculture experts have tried to hand-hold farmers on the road to recovery.

From choosing crop varieties that are more resilient to climate change to applying technologies of mechanised means such as transplanters and harvesters, the changing weather parameters call for a paradigm shift in the traditional practices of farming.

"Mitigation adaptation measures are a must for the farmers so that they are better

VITAL TRACKER: Farmers have been offered the three-hourly Agromet Advisory Services to keep them informed of weather variations

prepared to deal with the forces of nature," ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute director Parveen Kumar said.

A vital form of resilient technology which has been offered to the farmers is the three-hourly Agromet Advisory Services (AAS) to keep them informed of weather variations. This bulletin is one of the largest agrometeorological information programmes in the world which collects and organises climate, weather, soil and crop information and amalgamates them with weather forecasts to assist farmers in taking appropriate measu-

res to avoid crop loss.

In their respective farms and orchards, farmers have engaged in gap-filling by replanting new crops in place of the ones uprooted by Tauktae, last year. While it is likely to take three to five years for these crops to grow into trees, farmers are ensuring that the land that was damaged becomes fruitful again under the guidance of the agriculture department's technical officers, ICAR-CCARI scientists and Agriculture Technology Management Agency experts.

Some farmers are of the belief that going back to the roots and picking a leaf out of histo-

ry could potentially protect them from nature's ambush.

"Earlier, we used to grow salt tolerant rice variants like Korgut and Xitto that were resistant to rainwater flooding in the fields. Since their yield is less and variants like Jaya and Jyoti give more yield, farmers decided to grow these instead. Our ancestors knew what works for the Goan soil, so it's about time we learned something from them and switched the variants," Chinchinim-based community farmer Agnelo Furtado said.

Some others however have a more cautious outlook towards the future of agriculture in the state.

"I have given up on my crops after facing multiple losses over the years, not just cyclone Tauktae. Many of us are still awaiting compensation from the government for our crop losses. The only safety net now is to get crop insurance to ensure that we do not face major financial losses considering how unpredictable the weather is," a Sattari-based farmer said.

"It would also be advisable to engage in grafting, vermicompost or other aspects of agriculture that are not directly affected by the weather," he added.

Gomantak Dated 27-05-2022

कुळागार शेती अधिक लाभदायी बनवण्याची गरज अॅड.नरेंद्र सावईकर : 'सीसीएआरआय' तर्फे 'कुळागार शेती'वर कार्यशाळा

पणजी, ता.२६ (प्रतिनिधी): राज्यातील अभिनव अशा कुळागार शेतीचे संवर्धन करण्याची आवश्यकता आहे. बहुतांश शेतकऱ्यांच्या चरितार्थाचे कुळागार हेच साधन असल्यामुळे या शेतीला व्यावसायिक आणि लाभदायक बनवण्याची आवश्यकता आहे, असे प्रतिपादन गोवा बागायतदार सहकारी खरेदी विक्री संस्थेचे अध्यक्ष नरेंद्र सावईकर यांनी केले.

भारतीय कृषी संशोधन संस्था-सीसीएआरआयकडून राज्यातील कुळागार शेतकऱ्यांसाठी आयोजित एक दिवसीय कार्यशाळेचे सावईकर यांच्या हस्ते उद्घाटन करण्यात आले. त्यावेळी ते बोलत होते.

आयसीएआर-सीसीआरआयचे संचालक परवीन कुमार, नाबार्डचे व्यवस्थापक डॉ. मिलिंद भिरुड, राज्याच्या कृषी विभागाचे संचालक

शेतीबाबत क्रमिक पुस्तक लवकरच !

आयसीएआर-सीसीएआरआयचे संचालक परवीन कुमार यांनी माहिती दिली की, संस्था लवकरच राज्यातील पारंपरिक आणि अनोख्या अशा कुळागार शेतीविषयी क्रमिक पुस्तक प्रसिद्ध करणार आहे. शेतकऱ्यांनी शासकीय योजनांचा लाभ मोठ्या प्रमाणात घेऊन आपले उत्पन्न वाढवण्याचे आवाहन त्यांनी केले. तसेच संस्थेकडून कुळागार शेतकऱ्यांच्या समस्या सोडवण्यासाठी शास्त्रज्ञ आणि तज्ज्ञांचा एक व्हॉटसअप ग्रुप तयार करण्यात येणार असल्याचे सांगितले.

नेविल अल्फान्सो आणि आयसीएआरचे माजी संचालक डॉ. एन. पी. सिंग उपस्थित होते.

सावईकर म्हणाले, की प्राण्यांच्या उपद्रवामुळे शेतीला होणारे नुकसान टाळण्यासाठी उपाययोजनेची गरज आहे. आयसीएआर-सीसीआरआयला हवामानबदलाचा कुळागार शेतीवर परिणाम अभ्यासण्याची आणि शेतकऱ्यांकडून विविध सूचना घेऊन

आवश्यक ती मदत करण्याची विनंतीही त्यांनी केली.

नाबार्डचे व्यवस्थापक डॉ. मिलिंद भिरुड यांनी शेतकऱ्यांना नाबार्डकडून सर्वतोपरी सहकार्याचे आश्वासन दिले. कृषी संचालक नेविल अल्फान्सो यांनी सांगितले की, राज्यात १० 'शेतकरी उत्पादक संघटना' कार्यरत होतील. आर गणेश, सचिन घरात यांनी बँकांच्या विविध उपक्रमांची माहिती दिली.

कृषी पर्यटनाला चालना

कोकणातील विशेषतः गोव्यातील शेतकरी पूर्वजांकडून परंपरेने विकसित केलेली 'कुळागार' नावाची पारंपरिक शेती करतात. यात सुपारी, नारळाचे पीक बहुमजली पद्धतीने घेतले जाते. यामुळे पारंपरिक जलस्रोतांचे संवर्धन होते. तसेच पिकांमध्ये औषधी वनस्पती, भाजीपाला, केळीची लागवड करता येते. नव्या पिढीतील शेतकरी या प्रणालीत प्रगत उत्पादन तंत्रज्ञानाच्या मदतीने पीक घेत आहेत आणि कृषी पर्यटनाला चालना देत आहेत. कुळागार प्रणालीमध्ये पिकांचे वैविध्य, संसाधनांचा पुनर्वापर, सेंद्रिय उत्पादन, पाण्याची साठवण तसेच मृदा आणि जलसंवर्धन यामुळे ही शेतीपद्धती शाश्वत आहे.

Tarun Bharat Dated 27-05-2022

आयसीएआर-सीसीआरआय कार्यशाळा उत्साहात

कुळागार शेतीसंबंधी विषयांवर विविध अधिकाऱ्यांचे मार्गदर्शन

प्रतिनिधी
पणजी

भारतीय कृषी संशोधन संस्था-सीसीएआरआयकडून काल राज्यातील कुळागार शेतकऱ्यांसाठी एक दिवसीय कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. गोवा बागायतदार सहकारी खरेदी विक्री संस्थेचे अध्यक्ष नरेंद्र सावईकर यांच्या हस्ते कार्यशाळेचे उद्घाटन करण्यात आले. आयसीएआर-सीसीआरआयचे संचालक परवीन कुमार, नाबार्डचे व्यवस्थापक डॉ. मिलिंद भिरुड, कृषी विभागाचे संचालक नेविल अल्फान्सो आणि आयसीएआरचे माजी संचालक डॉ. एन. पी. सिंग यांची यावेळी उपस्थिती होती.

उद्घाटन सत्राला संबोधित करताना, नरेंद्र सावईकर यांनी राज्यातील अभिनव अशा कुळागार शेतीचे संवर्धन करण्याची आवश्यकता असल्याचे म्हटले. बहुतांश शेतकऱ्यांच्या चरितार्थाचे कुळागार हेच साधन असल्यामुळे या शेतीला व्यावसायिक आणि लाभदायक बनवण्याची आवश्यकता असल्याचे ते म्हणाले. प्राण्यांच्या उपद्रवांमुळे शेतीला होणारे नुकसान यासंबंधीचा मुद्दा त्यांनी आपल्या भाषणात अधोरेखित केला. त्यांनी आयसीएआर-सीसीआरआयला हवामानबदलाचा कुळागार शेतीवर परिणाम अभ्यासण्याची आणि शेतकऱ्यांकडून विविध सूचना घेऊन आवश्यक ती मदत करण्याची विनंती केली.

आयसीएआर-सीसीएआरआयचे संचालक परवीन कुमार यांनी माहिती दिली की, संस्था लवकरच राज्यातील पारंपरिक आणि अनोख्या अशा कुळागार शेतीविषयी क्रमिक पुस्तक प्रसिद्ध करणार आहे. शेतकऱ्यांनी शासकीय योजनांचा लाभ मोठ्या प्रमाणात घेऊन आपले उत्पन्न वाढविण्याचे आवाहन त्यांनी केले. तसेच संस्थेकडून कुळागार शेतकऱ्यांच्या समस्या सोडवण्यासाठी शास्त्रज्ञ आणि तज्ज्ञांचा एक व्हॉट्सअप ग्रुप तयार करण्यात येणार असल्याचे सांगितले.

नाबार्डकडून सर्वतोपरी सहकार्य!

नाबार्डचे व्यवस्थापक डॉ. मिलिंद भिरुड यांनी शेतकऱ्यांना नाबार्डकडून सर्वतोपरी सहकार्याचे आश्वासन दिले. कृषी सवलती आणि बँकांकडून दिल्या जाणाऱ्या कर्ज योजनांचा शेतकऱ्यांना लाभ घेण्याचे आवाहन त्यांनी केले.

राज्याच्या कृषी खात्याचे संचालक नेविल अल्फान्सो यांनी याप्रसंगी माहिती दिली की, राज्यात लवकरच 90 'शेतकरी उत्पादक संघटना' (एफपीओ) कार्यरत होतील. उत्तर गोव्यात ५ एफपीओ आणि दक्षिण

गोव्यात ५ एफपीओ असतील, असे ते म्हणाले.

कॅनरा बँकेचे सहाय्यक व्यवस्थापक आर गणेश, भारतीय स्टेट बँकेचे विपणन आणि विकास विभागाचे व्यवस्थापक सचिन घरात यांनी शेतकऱ्यांना बँकांकडून शेतकऱ्यांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या विविध उपक्रमांची माहिती दिली.

कार्यशाळेला कुळागार शेतकरी, कृषी विभागाचे अधिकारी, आयसीएआर-सीसीआरआयचे शास्त्रज्ञ, गोवा बागायतदार सोसायटीचे सभासद, बँकांचे प्रतिनिधी, उद्योग आणि एनजीओचे प्रतिनिधी अशी सुमारे 9५० जणांची उपस्थिती होती. जैम सिंचन कंपनी आणि झुआरी अँग्री केमिकल कंपन्यांचे स्टॉल याप्रसंगी लावण्यात आले होते.

कुळागार शेतीविषयी माहिती

गोव्यासह महाराष्ट्र आणि कर्नाटकातील काही भाग पश्चिम घाटाच्या नैसर्गिक वैविध्याने संपन्न आहे. कोकणातील विशेषतः गोव्यातील शेतकरी पूर्वांकाकडून परंपरेने विकसित केलेली 'कुळागार' नावाची पारंपरिक शेती करतात. यात सुपारी, नारळाचे पीक बहुमजली पद्धतीने घेतले जाते. यामुळे पारंपरिक जलस्रोतांचे संवर्धन होते. तसेच पिकांमध्ये ओषधी वनस्पती, भाजीपाला, केळीची लागवड करता येते. नवीन पिढीतील शेतकरी या प्रणालीमध्ये प्रगत उत्पादन तंत्रज्ञानाच्या मदतीने पीक घेत आहेत आणि कृषी पर्यटनाला चालना देत आहेत.

The Goan Dated 28-05-2022

Kulagar can be made more profitable, says Sawaikar

THE GOAN | NETWORK

PANAJI

The Goa Bagayatdar Sahakari Kharedi Vikri Saunsta Maryadit Chairman Narendra Sawaikar has said efforts need to be made to turn the traditional Kulagar farming into a profit-making business.

Speaking at the inauguration of a state-level workshop organised at ICAR Goa on Thursday, Sawaikar said his family's traditional business was Kulagar which is a unique farming system.

"Kulagar farming should be preserved in Goa and it needs to be profitable for the farmers since it is the main source of income for the majority of farmers," said Sawaikar.

"If farmers get support for the Kulagar system, the business can even be profitable."

Sawaikar suggested that ICAR-CCARI should do more research on the effect of climate

Kulagar farming should be preserved in Goa and it needs to be profitable for the farmers since it is the main source of income for the majority of farmers. If farmers get support for the Kulagar system, the business can even be profitable."

—**Narendra Sawaikar**

change on Kulagar.

"There should be a separate system in the institute to address grievances and also seek suggestions," he added.

Speaking at the function, Director of Agriculture Nevil Alphonso said the government has initiated the process to form a 'Farmer Producer Organisations' in the State.

"Ten FPOs – 5 in North Goa and 5 in South Goa – are ready to work within the next

six months," informed Alphonso.

"The government is now introducing honey production, production of medicinal plants, and fresh fish production in the Kulagar," he said.

Dr Milind Bhirud, General Manager, National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD) said subsidies and loan schemes given by NABARD would benefit the farmers.

Pudhari Dated 29-05-2022

'आयसीएआर' तर्फे कुळागर शेतीवर पुस्तक

डॉ. प्रवीण कुमार : जुने गोवेत कुळागार शेतकऱ्यांची कार्यशाळा

पणजी : पुढारी वृत्तसेवा

लवकरच केंद्रीय किनारी कृषी संशोधन संस्थेकडून राज्यातील नावीन्यपूर्ण कुळागर शेतीविषयक माहिती देणारे क्रमिक पुस्तक प्रकाशित केले जाणार आहे. गुरुवारी राज्यातील कुळागर शेतकऱ्यांसाठी आयोजित एकदिवसीय कार्यशाळेत संस्थेचे संचालक डॉ. प्रवीण कुमार यांनी ही माहिती दिली.

यावेळी गोवा बागायतदार सहकारी खरेदी विक्री संस्थेचे अध्यक्ष नरेंद्र सावईकर, कृषी संचालक नेविल अल्फान्सो नाबार्डचे व्यवस्थापक डॉ. मिलिंद भिरुड आणि आयसीएआरचे माजी संचालक डॉ. एन. पी. सिंग उपस्थित होते. आयसीएआर-सीसीएआरआयचे संचालक परवीन कुमार यांनी सांगितले, की संस्था लवकरच राज्यातील पारंपरिक आणि अनोख्या अशा कुळागर शेतीविषयी क्रमिक पुस्तक प्रसिद्ध

जुने गोवे : कार्यशाळेचे उद्घाटन करताना गोवा बागायतदार सहकारी खरेदी विक्री संस्थेचे अध्यक्ष नरेंद्र सावईकर. सोबत अन्य.

करणार आहे. शेतकऱ्यांनी शासकीय योजनांचा लाभ मोठ्या प्रमाणात घेऊन आपले उत्पन्न वाढवण्याचे आवाहन त्यांनी केले. संस्थेकडून कुळागर शेतकऱ्यांच्या समस्या सोडवण्यासाठी शास्त्रज्ञ आणि तज्ज्ञांचा व्हॉट्स अॅप ग्रुप तयार करण्यात येणार असल्याचे त्यांनी

सांगितले.

उद्घाटन सत्राला संबोधित करताना सावईकर यांनी राज्यातील अभिनव, अशा कुळागर शेतीचे संवर्धन करण्याची आवश्यकता असल्याचे सांगितले. बहुतांश शेतकऱ्यांच्या चरितार्थाचे कुळागर हेच साधन असल्यामुळे या शेतीला

व्यावसायिक आणि लाभदायक बनवण्याची आवश्यकता असल्याचे ते म्हणाले. प्राण्यांच्या उपद्रवामुळे शेतीला होणारे नुकसान यासंबंधीचा मुद्दा त्यांनी अधोरेखित केला. संस्थेला हवामान बदलाचा कुळागर शेतीवर परिणाम अभ्यासण्याची आणि शेतकऱ्यांकडून विविध सूचना

शेतकरी उत्पादन संघटना सुरू करणार

राज्यात लवकरच 'शेतकरी उत्पादक संघटना' (एफपीओ) सुरू होणार असल्याचे नेविल अल्फान्सो यांनी सांगितले. कार्यशाळेला कुळागर शेतकरी, कृषी विभागाचे अधिकारी, संस्थेचे शास्त्रज्ञ, गोवा बागायतदार सोसायटीचे सभासद, बँकांचे प्रतिनिधी, उद्योग आणि एनजीओचे प्रतिनिधी, असे १५० जण सहभागी झाले होते.

घेऊन आवश्यकत ती मदत करण्याची विनंती केली.

डॉ. भिरुड यांनी शेतकऱ्यांना नाबार्डकडून सर्वतोपरी सहकार्याचे आश्वासन दिले. कृषी सवलती आणि बँकांकडून दिल्या जाणाऱ्या कर्ज योजनांचा शेतकऱ्यांना लाभ घेण्याचे आवाहन त्यांनी केले.

Live News Goa (Online) Dated 30-05-2022

GOA: ICAR-CCARI BRING TOGETHER 'KULAGAR' FARMERS & STAKEHOLDERS IN STATE-LEVEL WORKSHOP

May 30, 2022 0

PANAJI: ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI), Goa and Association for Coastal Agricultural Research (ACAR) organised the "One day State level workshop on Kulagar" on 26th May, 2022 for farmers and Kulagar stakeholders under Azadi ka Amrit Mahotsav.

Narendra Sawaikar, Chairman, Goa Bagayatdar Sahakari Society, Ponda; was the chief guest for the workshop. Dr. Milind R Bhirud, General Manager, NABARD, Goa; Nevil Alphonso, Director, Directorate of Agriculture, Goa; R. Ganesh, Assistant General Manager, Canara Bank, Goa; and Sachin Gharat, Chief Manager, Sales & Business Development, State Bank of India, Goa; were the guests of honour.

continued.....

ICAR - Central Coastal Agricultural Research Institute in Print Media

In his address, Sawaikar briefed about the various aspects of Kulagar in the coastal ecosystem. He appreciated the efforts of ICAR-CCARI, Goa in organising the workshop on Kulagar. He further stated that this workshop will act as a knowledge platform and also recommendations from this workshop will be a way forward for sustainable planning and management of Kulagar in the Konkan region, thereby benefitting farmers, scientists and other stakeholders. He emphasised that there should be a separate system in the Institute to address the grievances and also seek suggestions on Kulagar at ICAR-CCARI, Goa.

Dr. Parveen Kumar, Director, ICAR-CCARI, Goa; welcomed all the dignitaries and delegates of the workshop. In his welcome address, he briefed about the scenario of Kulagar in the coastal area and gave the gist about the different components such as beekeeping, mushroom cultivation, recycling of outputs, value addition and many more to be incorporated in the existing Kulagar for the sustainability, productivity and profitability of Kulagar system.

Nevil Alphonso encouraged the farmers to practice the age-old, traditional and time tested Kulagar farming. Also, he mentioned about the subsidies available to the farmers through the Directorate of Agriculture, Goa.

Dr. Milind R Bhirud emphasised the subsidies and other facilities available to the farmers through different banks and the role of NABARD in the development of agricultural and rural areas.

R. Ganesh briefed the farmers about the role of the public banking sector in agricultural development and nation building. Sachin Gharat educated the farmers about role of SBI Bank in relation to credit KCC, Krishi Card and other schemes related to agriculture development.

In the afternoon session, various lectures were delivered by different experts on various aspects of Kulagar management. The workshop was attended by around 200 participants which included farmers from different parts of Goa, officials from agricultural departments, banking, Zuari farm hubs limited, Jain irrigation, KVB green energies and other stakeholders of Kulagar.

Dr. N. P. Singh, Emeritus Scientist, ICAR-CCARI, Goa and Organising Secretary of the workshop, highlighted the different problems like lack of planting materials, wild animals, water shortage and lack of linkages between different stakeholders etc faced by the Kulagar farmers. He further emphasised that all the stakeholders should work together and there is a need to form FPOs which will help in increasing the Kulagar farm income. Dr. A. R. Desai, Principal Scientist (Horticulture), ICAR-CCARI, Goa proposed the vote of thanks and Dr. Mathala J. Gupta, Senior Scientist, (AS&PE) compered the programme held at Old Goa.

Times of India Dated 02-06-2022

Export of jackfruit, its value-added products gain ground

Nida.Sayed@timesgroup.com

Panaji: The humble jackfruit has emerged world over as a preferred meat substitute. Interestingly, this trend is working in favour of many farmers across the state.

Since 2016, after successful tests and trials by students, Goan farmers, with the help of a food processor, have successfully exported almost 200 tonne of the wonder fruit.

Students from Netherlands have been regularly visiting the Ramanata Crisna Pai Raikar Community College of Agriculture in Ponda since 2016, after the institu-

Value-addition products can increase gains for farmers, experts said

tion tied up with ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI), Goa and Netherlands-based HAS University.

"Merely selling raw pro-

duce is not enough since agricultural products, per se, may not yield the desired price for farmers. However, if value-addition products are made, the gains can be multiplied," said

Manguirish Pai Raikar, chairman of the society that overlooks the college. "Currently, farmers are only able to get Rs 15 per kg of jackfruit which is not enough for a sustainable business. A fresh perspective is necessary to help them market the produce better."

The Goa biodiversity board has started two centres – at Pali and Curchorem – where jackfruits are purchased from farmers. These are then processed into baking mix, chips and pickles.

With HAS University students tapping the potential of the jackfruit, Goa is hopeful

to market the wonder fruit to Netherlands.

"The last time the students visited Goa was in 2019, prior to the pandemic. This year, the visits will resume. We are expecting a new batch to arrive in September," Pai Raikar said.

Jackfruit in Goa was almost going to waste since farmers often have difficulty harvesting the fruit owing to labour costs and it would usually end up as cattle feed. A separate set of skilled labour is required to carefully pluck the gigantic fruit off a tree, tie it to a rope and descend it to the ground.

Times of India (Online) Dated 05-06-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

Goa: TOI reporter bags state's 1st Green Journalist Award

TNN | Jun 5, 2022, 07:36 AM IST

PANAJI: TOI reporter Paul Fernandes was declared winner of the first 'Green Journalist Award' on Saturday. The award comes after a series of reports highlighting issues related to conservation of shellfish, migrant bird population, threats to bird habitats and wetlands.

The 'Green Journalist Award' is constituted by the state under the Goa State Biodiversity Board (GSBB). It will be presented on Sunday by environment minister Nilesh Cabral on the occasion of World Environment Day, at the NIO auditorium, Dona Paula.

The Goa State Biodiversity Conservation Awards for 2022 were announced in appreciation of exemplary contribution in the conservation of biodiversity, ecology and environment. The Green Journalist Award comes after a series of reports highlighting issues related to conservation of shellfish, migrant bird population during winter, threats to bird habitats and wetlands, including Carambolim, Bondvol and Chimbél lakes.

The other awards being conferred include Best Biodiversity Management Committee (BMC) Award, which has gone to the Pomburpa-Olaulim BMC for North Goa. Chicalim BMC has won it in the South Goa category, which under Rui Manuel da Costa Araujo, galvanised the community to guard the Chicalim bay and windowpane oysters.

The BMCs of Chodan Madel, Pilerne, Rivona, Ambaulim, Candolim and Chinchinim Deussua have won appreciation awards.

In the individual category, Suresh Kunkalikar (North Goa), principal of Don Bosco College of Agriculture, Sulcora, Quepem, has won for his significant contributions of new and emerging threats by viruses to plant and agrobiodiversity. Kanta Gayak (South Goa) hails from Shristhal, Canacona, and has won for his extensive knowledge of medicinal value of places and through it promoting conservation of bio-resources.

Zarina Fernandes, Yeshodha Gawade, Lata Gawade and Jyoti Heblekar have won appreciation awards.

The Biodiversity Enthusiast Award has been awarded to Ramesh Zarmekar in North Goa and Johnson Stephen in South Goa for their rescue efforts.

The applied biodiversity researcher award has been bagged by Manohara K K, senior scientist (genetics and plant breeding), ICAR - CCARI, Old Goa.

Times of India Dated 06-06-2022

'5 lakh trees planted at Mopa have 75% chance at survival'

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: Compensatory afforestation of five lakh trees was completed at Mopa and surrounding areas within four years, before the five-year target set by the Supreme Court. The survival rate of the trees planted has been found to be 75% in a recent study, civil aviation director Suresh Shanbhogue said on Sunday.

"Mopa airport is one project where when we were told to plant five lakh saplings, we didn't know how to go about it and an affidavit was given in the SC. When I mentioned this to Goa State Biodiversity Board (GSBB) member secretary Pradip Sarmokadam, he asked me not to worry saying 'we will do it through the board'. You will be surprised that the target was achieved within four years," Shanbhogue said after the presentation of the State Biodiversity Conservation Awards 2022.

He said that his department will provide land for a biodiversity conservatory just outside the airport at Mopa.

"We saw a lot of criticism and comments on social me-

GOING GREEN: The compensatory afforestation was carried out in and around Mopa within four years with the help of the GSBB

dia on whether the trees were actually planted, but if anyone wants to see, Sarmokadam has a complete record of where the saplings have been planted. We have given an independent body the task of carrying out a study and it has just been completed. They have come out with a survival rate of 75%. As a department we will work to see that trees are planted as per the mortality rate," Shanbhogue said.

He said space and support will also be provided for a centre at Mopa airport to promote GSBB created brand of organic local products made by local women 'GoVan'.

Goa is a highly sensitive state in terms of biodiversity and there has to be a balance between development and biodiversity conservation, he said. Of the nine wetlands notified across the country, seven are in Goa under the central government's wetland norms, Sarmokadam said.

ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute, Goa, director Parveen Kumar said his organisation has been working to save local rice varieties from going extinct. Goan rice varieties are tasty and highly resistant to water logging and therefore need to be conserved, he said.

Times of India Dated 08-06-2022

Salt-tolerant rice varieties to boost paddy cultivation

Nida.Sayed@timesgroup.com

Panaji: The salt-tolerant rice varieties developed by Goa-based ICAR-CCARI scientist KK Manohara utilising native salinity land-race, Korgut, have been able to bring back cultivation of paddy in the low lying coastal saline soils of Goa. These lands were barren and left fallow due to continuous salinity and water-logged problems.

Due to climate change and rise in sea level, problems of rice crop submergence are likely to frequent, owing to which, the institute is in the process of developing new varieties of rice which can sustain salinity, multiple stress conditions and water stagnation in coastal and low-lying areas.

“We are in the final stages of the development of the multiple stress tolerant rice varieties,” Manohara said. The new variants in the pipeline will take a few years of testing before being released to farmers.

Besides being salt tolerant, these varieties can withstand partial to complete submergence of the crop during high rainfall.

So far, the ICAR-CCARI has released four salt tolerant rice varieties – Goa Dhan-1, Goa Dhan-2, Goa Dhan-3 and Goa Dhan-4 that have been recommended for cultivation in Goa.

“We have seen sea level rise over the past two to three years and paddy fields being inundated due to brackish water. The institute is therefore making efforts to develop the new variants which can sustain the challenges prevailing in the low-lying coastal saline areas or khazan lands,” Manohara said.

In the past, Manohara has benefited a number of farmers through the production of quality seeds via participatory seed production.

Live News Goa (Online) Dated 14-06-2022

ICAR GOA: 'JACKFRUIT PROCESSING' TRAINING HELD IN COLLABORATION WITH NATIONAL BOARD FOR WOMEN EDUCATION & DEVELOPMENT

June 14, 2022 0

PANAJI: Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI) and ICAR – Krishi Vigyan Kendra (North Goa), organised a two-day training programme on jackfruit processing recently, in collaboration with National Board for Women Education and Development under Ministry of Labor and Employment, Government of India and the Azadi ka Amrut Mahotsav.

Hands on training was imparted in which preparation of different value-added products like jackfruit pickle, chips, halwa, papad, kababs were demonstrated. In the valedictory function, Aruna Wagh, Regional Director I/C, National Board for Workers Education and Development, gave motivational talk to the participants to start their own enterprise for their livelihood security.

H R C Prabhu, Sr Scientist & Head I/C, briefed about KVK activities and also urged the participants to take benefit of different programmes of KVK and State Government Schemes. Kiran gave an inspirational talk to ladies to become startups in jackfruit processing.

Sunetra Talaulikar, SMS (Home Science), coordinated the programme and also proposed vote of thanks. The training was attended by 25 participants and also appreciated the efforts of KVK in transferring jackfruit processing technologies.

Navhind Times Dated 14-06-2022

Monsoon rice paddies

Gliricidia leaf manure for rice

MIGUEL BRAGANZA

The economic blockade of 1954-1961 taught the people of Goa how to be 'swayampoorna' or self-sufficient. One either grew food for the family or starved. The Purumenta-chem Fest was a limited option to buy surplus from others and to literally save for the rainy days. In 2020-2021, the loss of jobs in the hospitality sector, along with the return of seafarers and NRIs, did to the coastal talukas, what the stoppage of mining has done since 2012-2013 to the hinterland talukas. We still do not know how the repercussions of hate speeches will affect jobs, exports and imports. But, it is time to be swayampoorna. For the xit-koddinustem eating Goans, the first food item has been rice. We need to grow it.

Goans may be called 'Goemche Pao' but we do not live on bread alone. We

need the verse paraphrased thus: 'By the sweat of thy brow thou shalt earn thy rice.' We must grow rice.

The fields have come alive to the sounds of machinery and bullock pairs ploughing the land again. Tractors and power-tillers are back in the fields and soon it will be time for paddy trans-

Rice transplanter in Goa

planting machines to take to the field followed by combine harvesters within a few months.

The youth are joining the process with such enthusiasm that it is turning the grumpy refrain of "The youth are not willing to work in the fields" of the old 'experts' on its head. Young professionals, especially engineers, are entering the field of agriculture in growing numbers.

The word 'Bhangarsal' for the mildly aromatic rice variety 'Jiresal' is something that one can read in the books.

Fortunately, a few persons have started promoting the cultivation of this variety again in Goa. So what if the seed had to be procured from Madhya Pradesh?

Except for the salt-tolerant Korgut and Asgo in the khazan land, most of the heirloom varieties of rice like Damgo, Kochri, Patni, Sotti, etc, have long been forgotten, except for a seed bank in Mayem-Sikeri, at ICAR-CCARI

Rice field ploughing in Goa

at Ela, Old Goa, and with a few farmers.

The farmers of Raia grow salt-tolerant, awned grain Asgo in an entire khazan just beyond the Rachol Seminary. Dr KK Manohar, the rice breeder at ICAR-CCARI, has been working on the Korgut rice for many years. He has developed two 'pure lines' Goa Dhan-1 (KS-12) of white grain and Goa Dhan-2 (KS-17) of red kernel, both with yield of about 2.6 tonnes per hectare. He has also created a hybrid with Jyoti rice, Goa Dhan-4 or JK.

Food is essential and growing food is an honorable profession that needs young professionals. There is genuine pride in being a farmer again and it is noble. It is a matter of great satisfaction to see youngsters do good work with just a little appreciation from the elderly folk. The youth are taking to farming naturally.

LIVING GREEN

Times of India Dated 22-06-2022

Women trained in jackfruit processing

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: Women must start their own enterprise for their livelihood security, said Aruna Wagh, regional director, National Board for Workers Education and Development. She was speaking at the two-day training programme on jackfruit processing organised by the ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI).

Hands-on training was imparted in which preparation of different value-added products like jackfruit pickle, chips, halwa, papad, and kababs were demonstrated to 25 women participants at the training programme.

The women participants were also motivated to establish start-ups in jackfruit processing.

Goan Varta Dated 27-06-2022

खाजन जमिनीसाठी भाताच्या विशेष चार जाती विकसित आयसीएआरचे वैज्ञानिक डॉ. मनोहर के. के. यांचे बहुमोल संशोधन

गणेश जावडेकर
गोवन वार्ता

पणजी : खाजन जमिनीत पाणी भरण्याची शक्यता खूप असते. अधिक पाण्यामुळे पारंपरिक भाताच्या बियाण्यांचा टिकाव लागणे अशक्य असते. भारतीय कृषी विज्ञान केंद्रातील (आयसीएआर) संशोधक डॉ. मनोहर के. के. यांनी खाजन जमिनीत वाढू शकतील अशा खास चार जातींची बियाणे विकसित केली आहेत. ही बियाणे वापरून खाजन शेतीत भाताचे भरघोस उत्पादन घेणे शक्य होईल, असा दावा वैज्ञानिक मनोहर के. के. यांनी केला आहे. सासणी, तिसवाडी, बार्देश तालुक्यांत खाजन शेतीचे प्रमाण मोठे आहे. अधिक पाऊस झाला किंवा बांध फुटून खाजन शेतीत पाणी गेल्यास खाजन शेतीला मोठे नुकसान होते. काही वेळा उत्पादन घटते, तर काही वेळा रोपाचे मूळ कुजून रोपे मरतात. यावर्षी राज्यात पावसाचे प्रमाण अधिक होईल, असा अंदाज आहे. त्याप्रमाणे सध्या पावसाने जोर धरला आहे. पाऊस कधी जोरदार, तर कधी दडी मारतो.

जुने गोवा येथे लावलेल्या नवीन बियाण्यांच्या भात शेतीत उभे असलेले संशोधक डॉ. मनोहर के. के.

पावसाचा परिणाम शेतीवर होतो. यावर उपाय काढण्याच्या दृष्टीने भारतीय कृषी संशोधन मंडळातील वैज्ञानिक डॉ. मनोहर के. के. यांनी संशोधन करून भाताच्या चार जाती विकसित केल्या. दोन बियाण्यांच्या जाती कलम करून वा बियाण्यांच्या घटकांत फेरफार करून चार जातींची बियाणी विकसित केली आहेत. गोवर्धन, कोर्गुट (सुधारीत),

फिलिपिन्स आणि ज्योती, कोर्गुटची मिश्रित जात यांचा यात समावेश आहे. या चारही जातीच्या बियाण्यांवर माझे संशोधन सुरू आहे. चारही जातींची बियाणी कृषी संशोधन केंद्रात उपलब्ध आहेत. अन्य बियाण्यांपेक्षा ही बियाणी खाजन जमिनीत वा पाणी असलेल्या जमिनीत अधिक उत्पादन देतात. गोवर्धन जातीचे बियाणे एक हेक्टर खाजन जमिनीत ३०

ते ३५ क्विंटल उत्पादन देते. अन्य तीन जातींमध्येही प्रतिहेक्टर ३० क्विंटलहून अधिक उत्पादन देण्याची क्षमता आहे. गोवर्धन आणि फिलिपिन्स बियाण्यांमुळे पांढऱ्या रंगाचे भात मिळते. कोर्गुट (सुधारीत) तसेच ज्योती आणि कोर्गुट बियाण्यांच्या मिश्रण जातीचे भात काहीसे तांबडे असते, असे डॉ. मनोहर के. के. यांनी स्पष्ट केले.

राज्यातील १७ पारंपरिक भात जातींचे संवर्धन

भाताच्या नव्या जाती विकसित करण्यासह पारंपरिक जातींचे संवर्धन करण्यासाठीही डॉ. मनोहर के. के. काम करत आहेत. कृषी संशोधन केंद्राच्या परिसरात या बियाण्यांची त्यांनी लागवड केली आहे. डॅम्पो, मुडगो, बेलो, काळो बेलो, वालयो, केंदळ, कोचरी, कोर्गुट, सालसी, कोलयो, पाणयो, शिड्डे, शितो, बाबरी, पटनी, दोडगी आणि गिरिसळ या जातींचे संवर्धन त्यांनी केले आहे. शेतीची लागवड करून ते बियाणे तयार करतात. पारंपरिक जातीच्या लागवडीचे प्रमाण कमी होत असल्याने ते बियाणे नष्ट होण्याची भीती व्यक्त केली जात आहे.

Times of India Dated 28-06-2022

Mace candy set to be Goa's signature product

Gauree.Malkarnekar
@timesgroup.com

Panaji: While the cashewnut is already synonymous with Goa, mace candy is poised to become another of Goa's signature products.

The fruit from which nutmeg is derived comprises of the rind called javetri (pericarp) and the kernel called japhal (nutmeg). While nutmeg is used widely, the pericarp often gets discarded by farmers, this even as 70% of the fruit comprises it.

In 2017, however, Goa-based ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI) developed a process to make candy from this rind.

The process of preparing this candy has already begun at the two centres — Curcho-

GETTING STARTED: The process of preparing mace candy has already begun at two centres and will be marketed under the state's brand, GoVan

rem in South Goa and Pale-Kothambi in North Goa — established recently by the state government.

The candy will shortly be available for retail sale as a

product of the state's own brand GoVan.

"We have purchased the process from ICAR-CCARI and we have already begun procurement of the rind to

prepare the candy," Goa State Biodiversity Board (GSBB) member secretary Pradip Sarmokadam said.

The GoVan brand was created by the state under the Goa State Biodiversity Board (GSBB) to produce products from locally derived natural ingredients.

The two processing centres are run entirely by local women and the idea was to preserve local biodiversity by helping generate livelihood opportunities through it.

After preparing jackfruit and mango cakes, pickles and candy, among other products, the board saw the perfect opportunity in ICAR-CCARI's mace candy formula.

After several trials and experiments, the ICAR-CCARI developed the pericarp taffy, which can be incorpora-

ted into assorted dry fruits or used as one of the ingredients in a Christmas cake. The candy was developed with the aim of generating more income for horticulturists involved in nutmeg production.

The institute also expressed willingness to share its technology with those interested in taking it forward and developing a market for it. The ICAR-CCARI also provides training to entrepreneurs or self-help groups interested in capitalising on this.

The women at GoVan's processing centres will now learn the process and prepare Goa's next signature product.

At present, the pericarp is almost treated as a 'waste product' from which farmers would make compost.

Live News Goa (Online) Dated 02-07-2022

ICAR-CCARI: TRAINING ON 'DISEASE DIAGNOSIS AND MANAGEMENT OF INFERTILITY IN LIVESTOCK'

July 2, 2022 0

PANAJI: ICAR-CCARI organised a training on "Disease diagnosis and management of infertility in livestock" for the Veterinary Officers of Goa state under Azadi Ka Amrut Mahotsav, recently.

The programme started with the inaugural session which was presided by Dr. Parveen Kumar, Director of the Institute. Training coordinators were Dr. Shirish D. Namaware, Senior scientist and Section in-charge, Dr. Gokuldas P.P., Senior Scientist and Dr. Susitha Rajkumar, Scientist, Animal and Fisheries Science Section.

The training coordinator highlighted about the importance of the topic and the need for updated information on recent trends in disease diagnosis and management of infertility. The director spoke about the role of field veterinarians in connecting to the farmers, taking technologies to the field, and the necessity of accurate and prompt diagnosis of livestock diseases for the control and prevention of disease outbreaks.

Around 25 field veterinary officers of the Directorate of AHVS, Goa and Goa Dairy participated in the training. The programme included lectures on economically important diseases of ruminants, diagnosis of important diseases of pigs and poultry and management of infertility in farm animals.

Dr. Niceta Cunha Costa, Veterinary Officer at DIU, Directorate of AHVS, Goa delivered a lecture on "Toxicological investigation and metabolic diseases in livestock".

Training also included practical demonstrations of the collection of the blood sample from cattle and pigs and preparation of blood smear and swab sample collection from animals. There was also an interactive session in which participants and resource persons discussed about the major challenges faced in the field. This was followed by feedback session and valedictory function.

Goan Varta Dated 04-07-2022

अधिक पाण्यातही मिळणार नाचणीचे उत्पादन

आयसीएआरचे वैज्ञानिक परमेश यांचे संशोधन : दोन नवी संकरित बियाण्यांचा शोध

प्रतिनिधी । गोवन वार्ता

पणजी : राज्यात नाचणीच्या (रागी) उत्पादनात दिवसेंदिवस घट होत आहे. भारतीय कृषी संशोधन परिषदेने (आयसीएआर) नाचणीचे उत्पादन वाढवण्यासाठी दोन संकरित बियाणे विकसित केली आहेत. प्रायोगिक तत्वावर १०० शेतकऱ्यांना या बियाण्यांचे वाटपही करण्यात आले आहे. उत्पन्न किती वाढते यावर या बियाण्यांचे यश अवलंबून असणार आहे.

भारतीय कृषी संशोधन परिषदेचे शास्त्रज्ञ डॉ. परमेश नाचणीच्या बियाण्यांवर संशोधन करत आहेत. नाचणी पीक येण्यासाठी पाण्याचे प्रमाण कमी असावे लागते. डोंगराळ भागात नाचणीची पिके घेतली जातात. गोव्यात पावसाचे प्रमाण नेहमीच अधिक असते. राज्यातील पर्वतीय क्षेत्रही कमी होत आहे. यामुळे नाचणीच्या उत्पादनात वरचेवर घटत आहे. राज्यात नाचणीचे उत्पादन वाढावे यासाठी कृषी संशोधन

भारतीय कृषी संशोधन मंडळाने इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ मिलेट (हैदराबाद) यांनी विकसित केलेली नाचणीची बियाणे आणली आहेत. या बियाण्यांवर प्रयोग करून केएमआर ३०१ आणि जीपीयू ६७ या दोन जाती विकसित केल्या आहेत. या बियाण्यांचा वापर करून हेक्टरी १५ ते १७ क्विंटल उत्पादन मिळवता येते. पारंपरिक बियाण्यांच्या वापराने उत्पादन कमी मिळते. मुसळधार पावसात पारंपरिक बियाणे तग धरू शकत नाहीत. केएमआर ३०१ आणि जीपीयू ६७ ही बियाणे जोरदार पावसातही टिकून रहातात. त्यामुळे ही बियाणे गोव्यातील शेतीसाठी पुरक ठरतील, असे परमेश यांनी स्पष्ट केले.

मंडळ प्रयत्नशील आहे.

पेडणे, काणकोण, कुंकळ्ळी, मये, बाळ्ळी, सांगे येथील शेतकऱ्यांना बियाण्यांचे वाटप करण्यात आले आहे. याच भागात नाचणीचे पीक

मोठ्या प्रमाणात घेतले जाते. नाचणीची मागणी वाढत आहे. राज्यात उत्पादन कमी होत असल्याने व्यापारी नाचणी आयात करावी लागत आहे. दहा वर्षांपूर्वी राज्यात ४९ हेक्टर जमिनीवर

५१ टन नाचणीचे उत्पादन झाले होते. वर्षागणिक हे प्रमाण कमी होत आहे. २०१४-१५ मध्ये १५ हेक्टर जमिनीवर १० टन नाचणीचे उत्पादन घेण्यात आले. गतवर्षी ५ ते ६ टन उत्पादन मिळाले होते.

Dainik Herald Dated 07-07-2022

वास्कोत 'माती वाचवा' संबंधी जागृती कार्यक्रम

पुण्यातील दुचाकीस्वारांची
अनेक राज्यांना भेटी

टीम दैनिक हेराल्ड

वास्को, दि. ६ : 'जागतिक माती वाचवा' मोहिमेचा एक म्हणून पुण्यातील काही दुचाकीस्वारांनी गोव्यातील साखळी, मडगाव, सुर्ल, फोंडा, वेर्णा, वास्को, पणजीमध्ये 'माती वाचवा' संबंधी जागृती कार्यक्रम केले. देशभरातील हजारो बाईकर्स दोन आठवड्यांच्या मोहिमेतून 'माती वाचवा' हा संदेश देण्यासाठी दुचाकी प्रवास करीत आहेत. त्याच्याच एक भाग म्हणून पुण्यातील काही दुचाकीस्वारांनी महाराष्ट्र, कर्नाटक, गोवा राज्यांतील काही शहरांना भेटी दिल्या.

या दुचाकीस्वारांनी सुर्लच्या सिद्धेश्वर मंदिरात आयोजित केलेल्या कार्यक्रमात ईशा फाऊंडेशनचे संस्थापक सदगुरू यांनी दिलेला संदेश व जगातील माती न्हासाबद्दल व्हिडियो दाखविला. भारतीय कृषी संशोधन परिषदेचे विषय तज्ज्ञ व वरिष्ठ सास्त्रज्ञ एच

वास्को : दुचाकीस्वारांसह सहभागी झालेले डॉन बॉस्को कॉलेज ऑफ अग्रीकल्चर सुलकोण केपेचे विद्यार्थी.

आर. चिदानंद प्रभू यांनी सुमारे ५० शेतकऱ्यांना माहिती दिली. जमीनाचा कस वाढविण्यासाठी सेंद्रिय घटक पुन्हा टाकण्याच्या गरजेबद्दल मार्गदर्शन केले. सहाय्यक मुख्य तांत्रिक अधिकारी (कृषीशास्त्र) राहूल कुलकर्णी यांनी पृथ्वीवरील जीवसृष्टीचे रक्षण करण्यासाठी माती हा अत्यावश्यक घटक असल्याचे

सांगितले. त्यासाठी शेतकरी कसा महत्वाचा आहे यासंबंधी माहिती दिली. या कार्यक्रमाला डॉन बॉस्को कॉलेज ऑफ अग्रीकल्चर सुलकोण केपेच्या काही विद्यार्थ्यांनीही हजेरी लावली होती. हे विद्यार्थी ग्रामीण कृषी कार्यानुभव कार्यक्रमाचा एक भाग म्हणून शेतकऱ्यांसोबत काम करतात. जेसीआय साखळीचे अध्यक्ष

चेतन सालेलकर यांनी ५ हजार वृक्षारोपण मोहिमेचा एक भाग म्हणून या दुचाकीस्वारांना रोपे लावण्यासाठी आमंत्रित केले होते. या कार्यक्रमास सचिव निकिता देसाई, कार्यक्रम उपाध्यक्ष तेजस केणी, खजिनदार संदीप पार्सेकर उपस्थित होते.

खतांच्या सततच्या वापरामुळे मातीची सुपीकता कमी झाली आहे.

त्यामुळे पाण्याबरोबरच मातीही वाचवण्याची गरज आहे. आपल्याला मातीचे रक्षण करायला, 'पाऊस आडवा' संकल्पना उपयोगी ठरू शकते. असे गेल्या महिन्यात उत्तर गोव्यातील एका कार्यक्रमात मुख्यमंत्री प्रमोद सावंत यांनी सांगितले होते. जागतिक 'माती वाचवा' जागृती मोहिमेसाठी अध्यात्मिक गुरू आणि ईशा फाऊंडेशनचे संस्थापक सदगुरू यांच्या प्रयत्नांची प्रशंसा त्यांनी केली.

२४ जून रोजी सदगुरू यांनी बाईक रायडर्सच्या एका गटाला प्रसिद्ध आदियोगीसमोर हिरवा झेंडा दाखवला, त्याच ठिकाणी त्यांनी २१ मार्च रोजी लंडनमध्ये सुरू केलेल्या १०० दिवसांचा त्यांचा सोलो रायडर्सच्या रूपात मातीसाठी केलेला प्रवास संपवला होता. हा प्रवास त्यांनी युरोप, मध्य आशिया आणि मिडल इस्ट अशा २७ राज्यांमधून आणि १० भारत देशाच्या राज्यांतून केला आहे. मोहिमेचा संदेश पसरवण्यासाठी हे रायडर्स जवळपास १०० शहरे पार करण्यासाठी देशाच्या विविध भागात फिरत आहेत.

Goan Varta Dated 07-07-2022

‘माती वाचवा’अंतर्गत दुचाकीस्वारांची साखळीत जागृती

साखळी : देशभरातील हजारो बाईकर्स सध्या दोन आठवड्यांच्या राईड फॉर सॉईल मोहिमेअंतर्गत ‘माती वाचवा’ चळवळीचा संदेश देण्यासाठी मोटरसायकल चालवत आहेत. त्याचाच एक भाग म्हणून पुण्यातील दुचाकीस्वारांनी महाराष्ट्र, कर्नाटक आणि गोव्यातील शहरांना भेटी देऊन आता साखळी गाठले आहे.

या बाईकर्सनी भारतीय कृषी संशोधन परिषदेच्या (आयसीएआर) कृषी विज्ञान केंद्र, उत्तर गोव्याचे मुख्य शास्त्रज्ञ, जेसीआय साखळीचे अध्यक्ष आणि सदस्यांची भेट घेतली. जवळपासच्या गावातील शेतकरी आणि विद्यार्थ्यांशी संवाद साधला. रायडर्सनी सुर्ला सिद्धेश्वर मंदिरात एक कार्यक्रम आयोजित केला. एका व्हिडिओ संदेशात ईशा-फाऊंडेशनचे संस्थापक सद्गुरू जग्गी वासुदेव यांनी जगभरातील मातीच्या क्षीणतेबद्दल मार्गदर्शन केले. आयसीएआरचे वरिष्ठ शास्त्रज्ञ एच. आर. चिदानंद प्रभू यांनी रायडर्सचे स्वागत केले. डॉन बॉस्को

गावातील शेतकरी आणि विद्यार्थ्यांशी साधला संवाद, गोव्यातील अनेक शहरांना भेट

साखळीतील कार्यक्रमात जेसीआयच्या सदस्यांसोबत ‘माती वाचवा’चा संदेश देताना पुण्यातील दुचाकीस्वार.

कॉलेज ऑफ ऑग्निकल्चर, सुळकर्णेच्या विद्यार्थ्यांनीही या कार्यक्रमाला उपस्थिती लावली.

जेसीआय साखळीचे अध्यक्ष चेतन

सालेलकर यांनी पाच हजार वृक्षारोपण मोहिमेचा एक भाग म्हणून साखळीत रोपे लावण्यासाठी या बाईकर्सना आमंत्रित केले. कार्यक्रमास सचिव निकिता देसाई,

उपाध्यक्ष तेजस किणी, खजिनदार संदीप पार्सेकर उपस्थित होते. रायडर्सनी आतापर्यंत शिरवळ, सांगली, सातारा, कोल्हापूर, निपाणी आणि बेळगावला भेटी

दिल्या. गोव्यात साखळी, सुर्ला, फोंडा, मडगाव, वेर्णा, वास्को आणि पणजी या शहरांत फिरून जागृती केली जाणार आहे.

Tarun Bharat Dated 10-07-2022

डॉन बॉस्को कृषी महाविद्यालय विद्यार्थ्यांचे भवितव्य अधांतरी

'आयसीएआर'च्या अंतर्गत मान्यता नसल्याने पेच, विद्यार्थ्यांसमोर अनेक समस्या, मुख्यमंत्र्यांनी लक्ष घालावे : विद्यार्थ्यांची मागणी

प्रतिनिधी
सांगे

सुळकर्णे, केपे येथील डॉन बॉस्को कृषी महाविद्यालयाला 'आयसीएआर'च्या अंतर्गत मान्यता नसल्याने येथे शिक्षण घेणाऱ्या कृषी अभ्यासक्रमांच्या विद्यार्थ्यांचे भविष्य अधांतरी बनले आहे. या विषयात मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत यांनी लक्ष घालून आम्हाला न्याय मिळवून द्यावा, अशी मागणी विद्यार्थ्यांनी केली आहे. यासाठी या कृषी महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांनी काही दिवसांपूर्वी वर्गावर बहिष्कार टाकून या ज्वलंत प्रश्नाकडे सर्वांचे लक्ष वेधले. जोपर्यंत सरकार मागणी पूर्ण करत नाही तोपर्यंत लढू असा निर्धार विद्यार्थ्यांनी व्यक्त केला आहे. या विद्यार्थ्यांना अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषदेने पाठिंबा दिला आहे. सुळकर्णे येथे डॉन बॉस्को कृषी महाविद्यालय

सुळकर्णे : येथील डॉन बॉस्को कृषी महाविद्यालयाचे विद्यार्थी आंदोलन करतांना.

स्थापन होऊन सात वर्षे पूर्ण होत आली आहेत. माजी मुख्यमंत्री लक्ष्मीकांत पासेकर यांच्या हस्ते २०१५ मध्ये या कृषी महाविद्यालयाचे उद्घाटन करण्यात आले होते. पण आजपर्यंत या कृषी महाविद्यालयाला सरकारच्या भारतीय कृषी संशोधन परिषदेची मान्यता न मिळाल्याने विद्यार्थ्यांना आता अनेक समस्यांना तोंड द्यावे लागत आहे. विद्यार्थ्यांना पुढे शासकीय

किंवा निमसरकारी विभागात नोकरी मिळण्याबाबत तसेच पुढील शिक्षण घेण्याबाबत डोकेदुखी निर्माण झाली आहे. यासंदर्भात कृषी पदवीधर युवकांनी मुख्यमंत्री सावंत यांची भेट घेतली होती आणि तातडीने ही समस्या सोडविण्याची मागणी निवेदनाद्वारे विद्यार्थी मंडळाने केली होती. पण अजून विद्यार्थ्यांची समस्या सोडविण्यात सरकार अपयशी ठरले आहे.

अभाविपचा विद्यार्थ्यांना पाठिंबा
अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषदेचे संकल्प फळदेसाई, अवधुत कोटकर, सर्वेश तळवडकर यांनी नुकतीच सुळकर्णे येथे भेट देऊन या विद्यार्थ्यांना समर्थन दिले. याविषयी बोलताना प्रथमेश पोरोब म्हणाले की, मी या कृषी महाविद्यालयामधून शिक्षण घेतले आहे. पण या महाविद्यालयाला सरकारी मान्यता नसल्याने सरकारी नोकरी मिळणे

कठीण झाले आहे. आतापर्यंत या महाविद्यालयामधून चार तुकड्या शिक्षण पूर्ण करून गेल्या आहेत. अन्य राज्यांतील खासगी कृषी महाविद्यालयांमधून शिक्षण घेतल्यास लाखो रुपये खर्च येत असतो. ते गोव्यातील विद्यार्थ्यांना शक्य नाही, याकडे त्यांनी लक्ष वेधले. अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषदेचे अवधुत कोटकर म्हणाले की, याविषयी गेल्या वर्षी पण आंदोलन

करण्यात आले होते. त्यावेळी प्राचार्यांनी या महाविद्यालयाला सरकारी मान्यता न मिळण्याची दोन कारणे सांगितली होती. एक अपुरा शिक्षकवर्ग व पायाभूत सुविधांचा अभाव. नजीकच्या काळात या दोन्ही समस्या सोडवून या महाविद्यालयाला सरकारी मान्यता घण्यात येईल, अशी ग्वाही त्यांनी दिली होती. आता प्राचार्य भेटायला तयार नाहीत, असा दावा त्यांनी केला. डॉन बॉस्को व्यवस्थापन, गोवा विद्यापीठ व राज्य सरकार यांनी विद्यार्थ्यांच्या या विषयावर लवकर तोडगा काढून त्यांना न्याय मिळवून द्यावा, अशी मागणी त्यांनी केली. या प्रश्नावर तोडगा न काढल्यास यापुढे आंदोलन तीव्र करण्यात येईल, असा इशारा कोटकर यांनी दिला. याप्रसंगी दीप नाईक व कृत्तिका राजत यांनीही आपले विचार मांडले.

Gomantak Dated 11-07-2022

पुण्याच्या बायकर्सकडून 'माती वाचवा' संदेश

वास्को, ता. १० (प्रतिनिधी)
: 'जागतिक माती वाचवा' मोहिमेचा एक भाग म्हणून पुण्यातील काही दुचाकीस्वारांनी गोव्यातील साखळी, मडगाव, सुर्ल फोंडा, वेर्णा, वास्को, पणजीमध्ये 'माती वाचवा' संबंधी जागृती कार्यक्रम केले. देशभरातील हजारो बायकर्स दोन आठवड्यांच्या मोहिमेतून 'माती वाचवा' हा संदेश देण्यासाठी दुचाकी प्रवास करीत आहेत. त्याचाच एक भाग म्हणून पुण्यातील काही दुचाकीस्वारांनी महाराष्ट्र, कर्नाटक, गोवा राज्यांतील काही शहरांना भेटी दिल्या.

या दुचाकीस्वारांनी सुर्लाच्या सिद्धेश्वर मंदिरात आयोजित कार्यक्रमात फाऊंडेशनचे संस्थापक सदगुरूंनी दिलेला संदेश व मातीच्या न्हासाबद्दलचा व्हीडियो दाखविला. भारतीय कृषी संशोधन परिषदेचे

वास्को : 'जागतिक माती वाचवा' मोहिमेचा एक भाग म्हणून पुण्यातील काही दुचाकीस्वारांनी राज्यातील काही भागांना भेट दिली.

विषय तज्ज्ञ व वरिष्ठ चिदानंद प्रभू यांनी सुमारे ५० शेतकऱ्यांना माहिती दिली. तांत्रिक अधिकारी (कृषीशास्त्र). राहुल कुलकर्णी यांनी पृथ्वीवरील जीवसृष्टीचे रक्षण करण्यासाठी माती हा अत्यावश्यक घटक असल्याचे सांगितले. कार्यक्रमाला डॉन बॉस्को

कॉलेज ऑफ ॲग्रीकल्चर सुळकर्णा केरीच्या काही विद्यार्थ्यांनीही हजेरी लावली होती. जेसीआय साखळीचे अध्यक्ष चेतन सालेलकर यांनी ५ हजार वृक्षारोपण मोहिमेचा एक भाग म्हणून या दुचाकीस्वारांना रोपे लावण्यासाठी आमंत्रित केले होते.

Live News Goa (Online) Dated 11-07-2022

ICAR-CCARI GOA: CAPACITY-BUILDING PROGRAMME ON ORNAMENTAL FISH CULTURE

July 11, 2022 0

PANAJI: ICAR-CCARI, Goa organised a capacity-building programme on entrepreneurship development and livelihood improvement through training and demonstration of ornamental fish culture with the funding support from NABARD under Azadi Ka Amrit Mahotsav, recently.

A group of 20 fishermen/enthusiasts from Diwar Island, Goa were benefitted with the knowledge on various ornamental fish culture systems and their management.

Dr. Parveen Kumar, Director, highlighted about the potential of ornamental fish culture as a livelihood option and contribution of the sector to the growth of the country during his inaugural address. He also assured full technical support from the institute for fisheries development activities for the State of Goa. Dr. Shirish Namaware, Section In-Charge, Animal and Fishery Science, emphasised the role of local communities/ self-help groups in promoting the ornamental fish culture as an income source.

Trivesh Mayekar, Scientist (Fish genetics and breeding) highlighted the project and he stated that a series of capacity-building and demonstration programmes are to be followed in this scheme for the benefit of fishermen/enthusiasts. There were three invited lectures from the subject experts in ornamental fish culture- Dr. TT Ajith Kumar, Principal Scientist, ICAR-

NBFGR, Kochi: Marine ornamental fish culture, Dr. Nitin Sawant, Fisheries Scientist, Fisheries Farm, Mulde, Dr. BSKKV, Dapoli- Freshwater ornamental fish culture; Dr. Hrishikesh Pawar, SMS, KVK South Goa: Aquarium fabrication and management.

The participants were given exposure to the ornamental fish hatchery of the institute including wet lab, fisheries aquarium, breeding and rearing sections and fisheries pond facility. Trivesh Mayekar, (Fish genetics and breeding) and Dr. Sreekanth GB, Scientist (Fisheries resource management) co-ordinated the training programme.

Live News Goa (Online) Dated 12-07-2022

ICAR-CCARI GOA: NATIONAL CAMPAIGN ON 'EMERGING AQUACULTURE SYSTEMS AND PRACTICES'

July 12, 2022 0

PANAJI: On the occasion of 'National Fish Farmers Day 2022', ICAR-CCARI-Goa organised a national campaign on "Emerging Aquaculture Systems and Practices", through an online webinar on "Seaweed Aquaculture" on 11th July, 2022 under Azadi Ka Amrut Mahotsav.

Dr. Vaibhav Mantri, Sr. Principal Scientist, CSMCRI, Bhavnagar, Gujarat was the resource person and a total of 70 participants attended the webinar. Dr. Parveen Kumar, Director ICAR-CCARI, highlighted the importance of seaweed aquaculture along with its uses and economic value, which can be useful in the sustainable development of fisheries livelihood in coastal region. He assured full technical support from the institute for seaweed culture development activities in the state of Goa and coastal region.

Dr. Shirish Narnaware, Section In-Charge, Animal and Fishery Science, ICAR-CCARI, emphasised the role of local communities/self-help groups in promoting the seaweed aquaculture as an income source. Trivesh Mayekar, Scientist (Fish Genetics and Breeding), ICAR-CCARI, briefed on the status of seaweed aquaculture, its global and Indian scenario, uses and applications of seaweed, culture methods, the import and export scenario, the commercially important seaweed species and funding under PMMSY.

The guest lecturer, Dr. Vaibhav Mantri, highlighted seaweed history and diversity, economic scenario of seaweed culture, technological advances in the recent years in seaweed cultivation and its processing in India. Further he described different cultivation methods of commercially important seaweeds and experimental culture practices developed by CSMCRI. He highlighted the research gaps and challenges that need to be solved for promotion of seaweed aquaculture in India.

Dr. Vaibhav Mantri recommended the participants to attend the field training programs organised by CSMCRI to gain more practical knowledge. Trivesh Mayekar (Fish genetics and breeding) and Dr. Sreekanth GB, Scientist (Fisheries Resource Management), ICAR-CCARI, coordinated the webinar.

Pudhari Dated 19-07-2022

कृषी महाविद्यालयाबाबत संयुक्त बैठक घ्या सुळकर्णातील विद्यार्थ्यांची मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत यांच्याकडे मागणी

मडगाव : पुढारी वृत्तसेवा

सुळकर्णा येथील डॉन बॉस्को कृषी महाविद्यालयाला आयसीएआरची मान्यता नसल्याने या महाविद्यालयातून पदवी घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या भवितव्याचा प्रश्न निर्माण झाला आहे. मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत यांनी महाविद्यालय व्यवस्थापक, पालक

आणि विद्यार्थ्यांची संयुक्त बैठक घ्यावी, अशी मागणी या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी केली आहे.

विधानसभा अधिवेशनात सुळकर्णा येथील डॉन बॉस्को कृषी महाविद्यालयाला आयसीएआरची मान्यता नसल्याचा विषय चर्चेसाठी आला होता. यावेळी मुख्यमंत्र्यांनी

महाविद्यालय व्यवस्थापनाने आवश्यक प्रक्रिया पार पाडून मान्यता घेण्याचे सूचित केले आहे. मुख्यमंत्र्यांनी असे सूचित करून आपली बाजू स्पष्ट केली आहे. परिणामी व्यवस्थापन त्वरित पाऊले उचलणार अशी अपेक्षा होती. परंतु तसे होत नाही. महाविद्यालयाला मान्यता

नसल्याचे उघडकीस आल्यानंतर महाविद्यालय सरकारवर तर सरकार महाविद्यालयावर जबाबदारी ढकलत होते. मान्यता नसल्याने विद्यालयात पदवी घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना पुढील शिक्षण किंवा सरकारी नोकरीसाठी अर्ज करताना अनेक समस्या येत आहेत, असे विद्यार्थ्यांनी सांगितले.

Times of India (Online) Dated 06-08-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

‘Efficient use of fertilizers will improve produce’

TNN | Aug 6, 2022, 11:05 AM IST

PANAJI: The efficient and balanced use of fertilizer could result in a favourable crop produce, the farmers were told by the experts at ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI), Old Goa.

A total of 65 farmers from Mayem, Bicholim, had gathered at the institute to learn about nano fertilizers, integrated nutrient management practices and organic farming.

The farmers were urged to take up farming in a scientific way and to make judicious and efficient use of fertilizers. They were also informed about the importance of soil testing and were urged to adopt integrated nutrient management practices.

In the technical session, the institute's agronomy scientist Paramesha V, explained about the efficient and balanced use of fertilizer.

Senior scientist, and assistant chief technical officer, soil science, Rahul Kulkarni explained the importance of soil testing, method of soil sampling, importance of soil health card, various organic manures to be used, and techniques of vermicomposting.

At another gathering at Surla, Bicholim, Kulkarni also discussed the issues with women farmers.

Times of India Dated 06-08-2022

'Efficient use of fertilizers will improve produce'

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: The efficient and balanced use of fertilizer could result in a favourable crop produce, the farmers were told by the experts at ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI), Old Goa.

A total of 65 farmers from Mayem, Bicholim, had gathered at the institute to learn about nano fertilizers, integrated nutrient management practices and organic farming.

The farmers were urged to take up farming in a scientific way and to make judicious and efficient use of fertilizers. They were also informed about the importance of soil testing and were urged to adopt integrated nutrient management practices.

In the technical session, the institute's agronomy scientist Paramesha V, explained about the efficient and balanced use of fertilizer.

Senior scientist, and assistant chief technical officer, soil science, Rahul Kulkarni explained the importance of soil testing, method of soil sampling, importance of soil health card, various organic manures to be used, and techniques of vermicomposting.

At another gathering at Surla, Bicholim, Kulkarni also discussed the issues with women farmers.

Herald Dated 07-08-2022

6 CCARI-ICAR celebrates Van Mahotsav

PANJIM: Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI), established under Indian Council of Agricultural Research (ICAR), Old Goa, in collaboration with Goa Forest Department recently celebrated Van Mahotsav under the initiative of Azadi Ka Amrit Mahotsav. On this occasion, trees were planted in the newly developed fields at the programme venue by dignitaries. Rajiv Kumar Gupta, IFS, Principal Chief Conservator of Forests was the chief guest. The chief guest visited the laboratory and experimental fields of the institute and appreciated the institute for their good work. A total of 100 participants who were present on the occasion actively participated in the tree seedling planting of Sandalwood (*Santalum album*), Red Sanders (*Pterocarpussantalinus*) and Malabar Neem (*Meliadubia*). Besides, the World Nature Conservation Day was also celebrated as part of Azadi Ka Amrut Mahotsav.

Navhind Times Dated 19-08-2022

Agriculture college campus at Old Goa

Staff Reporter

Panaji

A campus for the government's Agriculture College of Goa is being set up at Ela-Old Goa in an existing building of the Agriculture Department.

A senior official said on Thursday that the academic session for the year 2022-23 of the government agriculture college at Ela-Old Goa is likely to commence from September-October this year as the process of inviting applications from the desired candidates for the courses of agriculture sciences has already begun.

The agriculture college offers courses like B.Sc Agriculture, B.Sc Horticulture and B.Tech in Agriculture Engineering.

The entrance exams for B.Sc Agriculture and Horticulture courses are being conducted by the ICAR-AIEEA, while for the B.Tech (Agriculture Engineering) course, the entrance exam will be conducted by the directorate of technical education.

The state government has already tied up with the Dapoli-based Konkan Krishi Vidyapeeth for technical support for the new agriculture college in Goa.

Navhind Times Dated 23-08-2022

Saving soil and biodiversity

MIGUEL BRAGANZA

The youth of today are the future of this planet. Thirty years ago, cartoonist Alexyz had an idea. He wanted to involve the students of St. Francis Xavier's School, Siolim (SFX) in a plant show. For this, he was advised by Joel D'Souza. Advice was indeed needed on the night of August 13, 1992, when the school hall was filled with potted plants and no one knew how to group them and judge them for prizes. The two of them landed at my doorstep early on August 14 and thus began a journey of 30 years of association with the 'Festival of Plants and Flowers' at SFX School, Siolim.

Continuing the tradition, this year too, while others were busy breaking dahi handi, the day after Krishna Janmashtami, students were bringing potted plants to the SFX School. This year, the inter-higher secondary school pro-

jects were on theme 'Save Our Soils' or SOS. Vaishnavi Naik and Nidhi Gopal Jadhav presented a project on soil textures, types, conservation and improvement that won the Joel D'Souza Memorial Award for the Harmal Panchakroshi Higher Secondary School, Arambol-Pernem. Mentored by their teacher Geeta Kanolkar Kanoji, the students created a project display and oral

presentation. The chief guest for the occasion was director of ICAR-CCARI, Parveen Kumar, who also has Ph.D in agronomy, a subject that deals with soil and water man-

agement for crop cultivation. The SFX HSS team of Garvit Pratap Jaitawant and Akash Das won the second prize.

The high school student projects were on the theme 'Biodiversity of Vegetables from the Wild'. C.C. Spring Valley HS, Pilerne, won the first prize for live plants, poster, cooked vegetables and an impactful presentation. The Assagao Union HS came second with a vast array of potted vegetables collected from

the wild. Kumar later informed the gathering that the spiny gourd or 'fagllam' is proposed to be named as the Sahayadri Gourd in honour of Goa's section of the Western Ghats. Vegetable scientist Ganesh Chaudhari who also present, will be taking up research on wild vegetables, too. Soil and biodiversity has now captured the attention of schoolchildren and policy makers. It seems brighter days are to follow.

LIVING
GREEN

Times of India (Online) Dated 04-09-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

Come next year, you could relish kokum wine as health drink

Sep 4, 2022, 04:22 AM IST

Panaji: Despite kokum being an antioxidant-rich fruit, it is presently only used in curries, as a squash, or as a syrup to make refreshing drinks, and has a market that is limited mostly to the Konkan region. Now, to promote the kokum internationally, the ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI), Old Goa, has developed a sweet wine out of the plum.

"It's a mild wine," Mathala Juliet Gupta, scientist, agri-structures and process engineering, ICAR-CCARI told TOI. "We have conducted an acidity test and it's low. We are attempting to make a sweet wine that will also have medicinal value. There will be no added preservatives or sulphites. We are looking at a very natural Goan wine," she said.

For about a litre of the wine, one kilogram of kokum is used.

Based on a sugar fermenting microorganism — called saccharomyces — that the institute's pathologists have extracted, the wine is able to derive good alcohol content. "Saccharomyces exist naturally, and we believe it will enhance wine production and the aroma of the wine. We are hopeful that we have hit upon a very good organism for this wine," Gupta said.

The ICAR-CCARI is in the second year of experimenting with the kokum wine and is hopeful of releasing it next year. "Only 50% of the kokum can be consumed directly, while the other half usually goes to waste. We need to incorporate this into other products. It is about time we start using kokum not only for eating but also as a value-added product," Gupta added.

The institute is also in the process of perfecting its jackfruit wine and kokum butter.

Times of India (Online) Dated 05-09-2022

Printed from
THE TIMES OF INDIA

Goa: ICAR studying seasonal fruit 'fagla', widely used in matoli

TNN | Sep 5, 2022, 08:37 AM IST

PANAJI: Often used in the matoli for Ganesh Chaturthi and later consumed, the seasonal fagla fruit or the spine gourd is being studied by the ICAR-CCARI, Old Goa, for its characteristics. This is for the first time, its diversity in Goa is being documented.

"Nearly 80% of the diversity of a variant of fagla is found in Goa. This has been named the Momordica Sahyadrica because it is found mainly in the Sahyadri range," said director of ICAR-CCARI Parveen Kumar.

MORPHO-ECOLOGICAL FEATURES

Look | Up to 8cm in length. Round, oval or oblong shape with conspicuously pointed blossom end

Anti-thesis | Early morning unlike Momordica Dioica, which is in the evening

Habitat | Semi-evergreen and evergreen forest of the Sahyadri mountain, particularly the mid and high ranges. Grows in partial shade

Flower | Bright yellow colour, around 8-10cm in diameter which is about four times the size of Momordica Dioica

Pollinators | Butterflies, carpenter bees, sunbirds

The National Bureau of Plant Genetics Resources is responsible for identifying, collecting and categorising the plant species. Scientists from the institute have identified the Momordica Sahyadrica as a separate species and mentioned in their findings that the fruit has presence in Goa, Kerala and Karnataka, beside some parts of Maharashtra.

"There is no released variety of the Momordica Sahyadrica, yet," researcher at the ICAR-CCARI Ganesh Chaudhari told TOI, adding, "It is botanically different from the other gourds identified, so far."

The Momordica Sahyadrica comes under the genus of gourd and is a non-bitter type of gourd, endemic to the Western Ghats. The variant of fagla that is found in other parts of the country is called Momordica Dioica, which grows under open conditions.

"Momordica Sahyadrica's peculiarity is its bright yellow flower whose antithesis is in the morning. The tuber fruit prefers shady conditions for growth and is therefore available naturally in evergreen or semi-evergreen forest of the Western Ghats. It can however be propagated through seed," Chaudhari said.

The fruit is available in the market during the kharif season selling at Rs 250-300 per kg.

Times of India (Online) Dated 05-09-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

Goa: ICAR to get jackfruit excellence centre

TNN | Sep 5, 2022, 09:12 AM IST

PANAJI: Jackfruit has high glycaemic index which can be beneficial for diabetic patients to be consumed as flour, besides being a substitute for meat for vegans and vegetarians. In a bid to promote the various value addition products that can be derived out of the wonder fruit, the ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI), Old Goa is setting up a jackfruit excellence centre at the institute. "We will be demonstrating all the technologies related to jackfruit at this excellence centre so that any entrepreneur can come and gain knowledge on the same," Mathala Juliet Gupta, scientist, ICAR-CCARI told TOI. TNN

Times of India Dated 05-09-2022

'Raw stock can be frozen for use round the year'

► From P 1

In the western world, many swear that the taste of jackfruit is similar to pulled pork, especially after being cooked. But in Goa, many insist that jackfruit biryani tastes more like its mutton counterpart. "It tastes like mutton, and many are developing a taste for it. A few people know about this biryani, and I get some orders for a variety of dishes," said Damini Digvekar, a Valpoi-based homemaker who churns out a variety of jackfruit dishes.

Jackfruit biryani is prepared like any other biryani. "The semi-mature jackfruit has to be steamed or boiled, cut into meat-size pieces and fried to a light brown colour. The masala is added before mixing it with rice," Gupta said.

The jackfruit, like the coconut tree, is a 'kalpa vriksha', as every part of it can be turned into a food product, besides being good cattle feed. As Goa's king of fruits — the mango — faded from the market as the monsoon set in, the humble jackfruit got elevated to a higher status in the hierarchy of the fruit market.

It hasn't always been like this. In the past, jackfruits were often seen rotting on trees in villages. But now, its visibility is increasing, perhaps due to its high medicinal value, and

Due to its high glycemic index jackfruit can be eaten by diabetics

importance as a fresh food without chemicals.

And with its increasing popularity comes the inevitable price hike. This season, the first produce fetched prices ranging from Rs 600-700 a piece. "This year, I bought 20 jackfruit carpels (gore) for Rs 100, for my outstation relatives. This means the price is up ten times from Rs 10 for 20 medium-sized pieces in 2011, when we started promoting it at the Konkan Fruit Fest, and Rs 20 for 20 pieces at another fest in 2015," said Miguel Braganza, a horticulturist.

In a few southern states, jackfruit processing is a multi-crore industry. To promote its utilisation locally, the Centre has notified jackfruit as a crop for North Goa under one district, one product. The scheme is also part of the PM formalisation of micro fund processing enterprises (PMFME) programme.

Two departments — industries, trade and commerce, and agriculture — are preparing a roadmap to achieve targets set by food processing industries.

The PMFME scheme is open to individual firms, self-help groups (SHG), farmer-producer organisations and producer cooperatives. Individuals can avail a 35% subsidy with a ceiling of Rs 10 lakh, while groups can get a capital subsidy with a 35% grant.

ICAR, Old Goa — as the state level technical institute for PMFME offering expertise and training — and the agriculture department, have strived to train and encourage entrepreneurship in value addition, given its vast scope locally.

The Goa state biodiversity board set up a pilot project two years ago — a multi-fruit processing unit at Pale-Kotambi — to procure jackfruit

ICAR to get jackfruit excellence centre

Panaji: Jackfruit has high glycaemic index which can be beneficial for diabetic patients to be consumed as flour, besides being a substitute for meat for vegans and vegetarians. In a bid to promote the various value addition products that can be derived out of the wonder fruit, the ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI), Old Goa is setting up a jackfruit excellence centre at the institute. "We will be demonstrating all the technologies related to jackfruit at this excellence centre so that any entrepreneur can come and gain knowledge on the same," Mathala Juliet Gupta, scientist, ICAR-CCARI told TOI. TNN

and other produce for value addition.

After its success, the same model will be replicated at Curchorem. A few entrepreneurs have started value-addition on a small scale. A private exporter has tied up with a Canacona-based entrepreneur to locate and procure raw jackfruit for partial processing and packaging for export to Europe as both fresh and frozen vegetable, to explore the market abroad.

However, some argue that these agencies are working in a piecemeal fashion. "We don't have a count of jackfruit trees, or their location. New jackfruit trees are planted, but fruit-bearing ones are orphaned and unharvested. If mapping was done, it would help the procurement process and setting up of community cold storages," an official said.

Field-based research and surveys on tree density are vi-

tal for planning and hand-holding of farmers. "The harvesting should be done before the rains arrive. The raw stock can be frozen for use round the year, to make bhaji or other dishes," a source said.

The state departments are faced with a problem of lack of interest among entrepreneurs.

"The difficulty in Goa is to find an entrepreneur; as everyone wants to make a quick buck. One only has to check out what Artocarpus Foods Pvt Ltd (a Kannur-based jackfruit processing industry) has achieved for inspiration," said Braganza.

But some are hopeful that trailblazers can pave a way for others. "If an entrepreneur comes up with an idea of a jackfruit café or eatery, serving burgers, xacuti, cutlets and sweet dishes, I am sure others will follow suit," Gupta said.

Times of India Dated 05-09-2022

Of jackfruit biryani, vegan meat and state's problem with the fibre-rich fruit

Paul Fernandes

Panaji: In the land of 'jumping chicken' and pork-eaters, a fleshy, nutritive is slowly becoming a good option for both vegetarians and meat-eaters. In parts of Goa, biryani cooked with jackfruit 'meat' is making mouths water, even though its commercial growth is slow.

The 'meat', popular for its unique taste and health benefits, has been popular for a while in the vegan community, and is now getting wider acceptance even from die-hard meat eaters, even as small-ti-

An unripe jackfruit is versatile as an ingredient for a host of preparations

me entrepreneurs and restaurants are seeing orders for this

unique dish pick up.

"Jackfruit meat has the per-

fect texture and rich fibre, which can be a substitute for meat. Fortunately, it doesn't have any odour like most meats, if harvested at the right stage and is pretreated," said senior ICAR scientist M J Gupta.

In unripe form, when it is not pulpy or sweet, it is versatile as an ingredient for a host of preparations. "When jackfruit is raw, it has no taste, but is capable of absorbing any masala. Once cooked, it attains the texture of meat, like chicken," said Liza Pinheiro, who has a degree in agriculture.

► 'Raw stock', P 3

Times of India Dated 07-09-2022

ICAR develops tech for production of gluten-free vermicelli

Nida.Sayed@timesgroup.com

Panaji: Rural women who make vermicelli out of jackfruit and banana may soon find a market among buyers that prefer their food to be gluten-free. The ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI) has developed a technology to produce vermicelli out of the two fruits and is training rural women to make the gluten-free vermicelli variant.

"Nowadays, people are highly diet conscious and at times, a gluten-free diet is advised by doctors to some people. These items can be a replacement for those following such a diet," said Sunetra Talaulikar, subject matter specialist (home science) at ICAR-CCARI.

Besides the regular vermicelli sweets, like kheer or sewiyaan, the jackfruit vermicelli can also be used to make upma while the banana vermicelli can be used to make puddings, bun batter and pancakes.

The technology has been popularised among farmers, rural women and other stakeholders by the institute to train them in its science and impart nutrition education. In addition to this, the ICAR-CCARI also has the technology to prepare vermicelli out of ragi and jowar.

Besides the regular vermicelli sweets like kheer or sewiyaan, the jackfruit vermicelli can also be used to make upma while the banana vermicelli can be used to make puddings, bun batter and pancakes

The composition of the vermicelli made from rice is different from that of the four types of vermicelli made by the institute.

While ragi is high in iron and calcium, jackfruit has potassium, jowar has low glycaemic index and banana has protein.

Though vermicelli of jowar and ragi has been attempted in other parts of the country and some parts of Kerala have vermicelli made from banana flour, the jackfruit vermicelli however has not been attempted elsewhere, yet.

"Typically, the jackfruit is used by people in Goa in brine solution however due to the high salt content it is not advisable to do so. Raw jackfruit bulbs can therefore be dried and then powdered to make vermicelli. As a result, we have value-added crop production," said Talaulikar.

Times of India Dated 09-09-2022

ICAR preserves Germplasm of Kerala breeds

Nida.Sayed@timesgroup.com

Panaji: Germplasm conservation enables reproductive tissues from animals to be preserved for breeding in the future. The Goa-based ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI) has therefore brought animals native to Kerala – a cattle breed called Vechur and the Malabari Tellicherry goats – to its campus to preserve their germplasm in Goa.

"This is ex situ conservation wherein an animal that is not native to Goa, is brought to Goa for conservation," said director, ICAR-CCARI, Parveen Kumar.

Ex situ conservation is the technique of conservation of all levels of biological diversity outside their natural habitats.

Kumar said that there are less than 500 animals of the Vechur breed in India. The maximum height of this cattle is 90cms and they are similar looking to goats. The cattle is, however, known for its high milk yield which is said to have medicinal qualities.

"Their milk is so nutritional that it is just like elixir," he said. "The animals are highly adaptable and do not get easily affected by any disease. However, they give a maximum of only three lit-

EX SITU CONSERVATION

res of milk per day," he said.

Speaking on the conservation effort, he said that given the limited population of the cattle breed in the country, conserving its germplasm could protect the species from extinction.

"If something goes wrong in Kerala, the entire herd will be finished. Therefore, we brought a pair of Vechur cattle to Goa," he said.

Since the climate of Goa is similar to that of Kerala's, the scientists are of the opinion that it is conducive for them to stay in Goa.

The institute has also brought five goats of the Malabari Tellicherry breed to Goa for conservation of germplasm as well. Prior to this, the institute had brought the Konkan Kalyan goat from Maharashtra.

"We will bring two to three breeds of other animals from other coastal states so that they can adapt to Goa. That way, their fertility rate and milk yield will not be drastically affected," he said.

Times of India (Online) Dated 14-09-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

Invasive yellow crazy ants present brand new threat to Goa's ecology

TNN | Sep 14, 2022, 09:03 AM IST

PANAJI: Hardy, quick growing and able to carve out supercolonies, yellow crazy ants (YCA) are the latest addition to the list of invasive species battering Goa's ecology. Experts say this is bleak news as these ants could cause a wide-ranging impact on man, animals, plants and their food. Look-alikes of the local weaver ants, these aggressive little ants, which spray formic acid, are injuring domestic animals and causing skin allergies in humans. Supercolonies of these ants, each one harbouring 6,000 to 10,000 individuals and 50 to 300 queens, are also destroying the roots, thereby wiping off crops.

Interestingly, yellow crazy ants are already striking terror in several villages across Tamil Nadu's Dindigul region. Blinding of cattle due to formic acid and migration of some tribals in some pockets of Tamil Nadu

due to destruction of crops has been reported.

"This appears to be the first convincing case of the perils of the invasive yellow crazy ant," said Pronoy Baidya, an ecologist with the Arannya Environment Research Organisation. We in Goa are probably headed in the same direction as they are ready invaders of disturbed habitats such as urban areas, forest edges or agricultural fields. These ants have spread across the state," said Pronoy Baidya.

His paper, related to ecosystem services provided by ants, was published recently in a research journal. For humans, the formic acid concentration in the ant venom of the yellow crazy ants is not potent enough to cause fatality. However, experts say, a high dose of venom resulting from a huge number of ant bites could lead to destruction of cells, especially red blood cells, and also give rise to paralytic effect.

"Those allergic to ant bites could end up in an immediate hypersensitive reaction called anaphylaxis. Life-threatening reactions like difficulty in breathing or extreme drop in blood pressure could result in a sequel to anaphylaxis called anaphylactic shock" said microbiologist Dilecta D'Costa. The sting of these ants causes itchiness and swelling. "Antihistamines such as chlorphenamine can help to reduce swelling, itching or burning sensation."

Apart from ants, a few exotic fish species brought for pisciculture by private farms have escaped and colonised in natural water bodies. "African catfish, Mozambique tilapia, suckermouth catfish and Pacu or *Piaractus brachipomus* compete with local species," said fisheries scientist at the Indian Council of Agricultural Research (ICAR), Old Goa, G B Sreekanth.

Meanwhile, though lateritic plateaus in Goa and elsewhere are often considered as barren and classified as wastelands, they harbour diverse micro habitats. "This diversity is not easily visible. But these sites are most unique in their ant assemblages," Baidya said.

Many of these sites are locally threatened by land use conversion that is insensitive to biodiversity. "Future development activities have to adopt a proper management plan that utilizes the concepts of land sparing and land sharing to promote heterogeneous landscapes in lateritic plateaus," Baidya said.

Gomantak Dated 20-09-2022

सध्याचा पाऊस पिकांसाठी उपयुक्त

डॉ. के. मनोहर: बहुतांश पिके फलधारणेवर; भात उत्पन्नात वाढ शक्य

अनिल पाटील

पणजी, ता. १९ : राज्यातील भात पीक सध्या फलधारणेवर (फ्लोवरिंग) असल्याने सुरू असलेला पाऊस या पिकांना उपयुक्त आहे. योग्यवेळी पाऊस होत असल्याने यंदा भात पिकाच्या उत्पादनात वाढ होईल, असे मत केंद्रीय किनारी शेती संशोधन केंद्राचे वरिष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. के. मनोहर यांनी व्यक्त केले आहे.

डॉ. मनोहर म्हणाले, यंदा राज्यात पावसाळा नेहमीपेक्षा उशिरा म्हणजे १० जूनला सुरू झाला. त्यामुळे भात रोपणीला उशीर

झाला. मात्र, जून मध्यापासून जुलैच्या मध्यापर्यंत पावसाने चांगली साथ दिली. १८ जुलैपासून ७ सप्टेंबरपर्यंत जवळजवळ ५० दिवस पावसाने ओढ दिल्याने डोंगराळ भागातील भात पिकावर याचा मोठा परिणाम झाला होता. मात्र, सकल भागातील भात पीक मात्र सुस्थितीत होते. आता ज्योती, जया आणि कर्जत-३ या भाताच्या जातीमधील पीक फळधारणेच्या स्थितीत आहे.

आता पुन्हा पावसाने सुरवात केल्याने याचा फायदा राज्यातील भातशेतीला नक्कीच होईल. कारण या दिवसांमध्ये तरी पिकांना जास्त पाण्याची गरज असते, असेही ते म्हणाले.

भातशेतीसाठी पावसाचे प्रमाण योग्य प्रमाणात असणे अत्यंत गरजेचे असते. यंदा संपूर्ण ऑगस्ट महिना आणि जून व सप्टेंबर महिन्यातील काही दिवस असे सुमारे ५० दिवस पाऊस सरासरीपेक्षा कमी झाला. याचा परिणाम भाताच्या वाढीवर झाला असला तरी आता फळधारणेवेळी पाऊस पडत आहे.

- डॉ. के. मनोहर, वरिष्ठ शास्त्रज्ञ

१,४४,४८९
हेक्टर जमीन
लागवडीखाली

कृषी संचालक नोयल अल्फात्सो म्हणाले, राज्यात प्रामुख्याने ज्योती, जया आणि कर्जत - ३ या भात जातींची लागवड होते. काही ठिकाणी गोवा धान १ आणि ४ व कोरगुट या जातींचेही उत्पादन घेतले जाते. मात्र, त्याचे प्रमाण कमी आहे. राज्यात १ लाख ४४ हजार ४८९ हेक्टर जमीन कृषी लागवडीखाली असून त्यापैकी ७१,९६२ हेक्टर जमीन उत्तर गोव्यात, तर ७२,५३६ हेक्टर जमीन दक्षिण गोव्यात शेतीसाठी वापरली जाते. राज्यात ९० हजार ४३९ टन भात पिकतो. यापैकी उत्तर गोव्यात ३७ हजार १४० टन, तर दक्षिण गोव्यात ५३ हजार २९९ टन भाताचे उत्पादन होते.

Gomantak Dated 23-09-2022

गोव्याला मिळाली भाताची नवीन जात

उत्पादन वाढणार : केंद्रीय किनारी शेती संशोधन संस्थेचे यश

अनिल पाटील

पणजी, ता. २३ : गोव्याच्या खाजन जमिनीसह देशातील किनारपट्टीच्या भागात भरघोस उत्पादन देणारी भाताची नवीन जात शोधण्यात गोव्याच्या केंद्रीय किनारी शेती संशोधन संस्थेच्या शास्त्रज्ञांना यश आले आहे. लवकरच या जातीचे नामकरण होऊन ती शेतकऱ्यांना उत्पादनाकरिता उपलब्ध असेल, अशी माहिती संस्थेचे मुख्य संचालक परविन कुमार यांनी दिली आहे.

देशातील भाताच्या संशोधनात महत्त्वाची भूमिका बजावणारे आणि गोवा धान १, २, ३ आणि ४ या भाताच्या जातीचे जनक डॉ. के. मनोहर यांनी ही जात शोधून काढली आहे. सलग तीन वर्षे या भाताच्या जातीसाठी त्यांचे संशोधनाचे काम सुरू होते. पान १४ वर »

नव्या जातीचे वैशिष्ट्य

किनारी भागांमध्ये बहुतांश जमीन ही क्षारयुक्त असते. याचा उत्पादनावर परिणाम होतो. म्हणून शास्त्रज्ञांना अशा क्षारपट्ट जमिनीत येणारी, भरघोस उत्पादन देणारी, मध्यम उंची व जास्त काळ पाण्यात तग धरणारी जात हवी होती. ही सर्व वैशिष्ट्ये नव्याने शोधण्यात आलेल्या भाताच्या जातीमध्ये आहेत.

“ गेल्या तीन वर्षांपासून या भाताच्या नव्या जातीसाठी प्रयत्न सुरू होते. या हंगामातील पीक पाहता ही जात विकसित करण्यात आम्हाला यश आले आहे. आता पुढील तांत्रिक बाबींचे काम सुरू आहे. लवकरच ही भाताची जात गोव्याच्या शेतकऱ्यांसाठी आम्ही उपलब्ध करून देऊ.

- डॉ. के. मनोहर, भात शेती शास्त्रज्ञ

गोव्याला मिळाली भाताची नवीन जात

» पान १ वरून

सध्या ही जात शेतकऱ्यांसाठी उत्पादनाकरिता योग्य बनली असली तरी अजून या जातीचे नामकरण आणि शोधोत्तर तांत्रिक बाबींचे काम सुरू आहे. ही जात प्रामुख्याने गोव्यातील खाजन (क्षारपाड) जमिनीसाठी अतिउत्तम आहे. ती देशातील सर्व किनारी राज्यांतील जमिनीसाठी योग्य असेल, असा डॉ. मनोहर

यांचा दावा आहे. अगोदर विकसित असलेली गोवा धान १ ही जात आणि हरियाणाच्या कर्नाल येथील राष्ट्रीय भातशेती संशोधन केंद्राच्या शास्त्रज्ञांनी विकसित केलेली उंची जास्त असलेली सीएसआर-२६ ही जात या नव्या जातीसाठी वापरली गेली आहे. गोव्याच्या शास्त्रज्ञांना आवश्यक असणारी वैशिष्ट्यपूर्ण नवीन भाताची जात शोधली गेली आहे.

Dainik Herald Dated 28-09-2022

अखेर सरकारचे कृषी महाविद्यालय सुरू!

जुनेगोवे : कृषी महाविद्यालयाचे उद्घाटन करताना मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत. बाजूला आमदार राजेश फळदेसाई, मंत्री रवी नाईक, सिद्धेश नाईक व इतर मान्यवर.

► मुख्यमंत्र्यांच्याहस्ते
उद्घाटन

► अधिमन्यतेसाठी प्रयत्न सुरू

■ टीम दैनिक हेराल्ड

पणजी दि. २७ : खासगी कृषी महाविद्यालयाला भारतीय कृषी संशोधन परिषदेची अधिमन्यता मिळत नसतानाच राज्य सरकारने कृषी महाविद्यालय आजपासून जुने गोवे येथील एला फार्ममध्ये सुरू केले. मागील सरकारात कृषी खात्याचा ताबा असलेले उपमुख्यमंत्री चंद्रकांत उर्फ बाबू कवळेकर यांनी कृषी विद्यापीठ सुरू करण्याचे स्वप्न पाहिले होते. विद्यापीठ नाही निदान महाविद्यालय तरी सुरू करण्यात सरकारला यश आले आहे.

सध्या महाविद्यालयाला इमारत नाही. सुसज्ज वर्ग नाहीत. यामुळे या महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या

मसाल्याच्या शेतीला प्राधान्य द्या

शेतकऱ्यांनी आंतरपीक पद्धतीकडे वळण्याची गरज आहे. आंतरपीक पद्धतीने हळद आणि इतर मसाल्यांचे उत्पन्न कसे करता येईल, याची माहिती स्थानिक शेतकऱ्यांना पटवून देण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे. राज्यात मसाल्याच्या शेतीला चालना देण्याची गरज असल्याचे मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले.

दीड वर्षात इमारत पूर्ण

महाविद्यालयाच्या नवीन इमारतीसाठी जागा निश्चित करण्यात आली असून येत्या दीड वर्षात इमारत पूर्ण होईल. दरम्यान राज्यातील विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयात प्रथम प्राधान्य दिले जाणार असून काही जागा रिक्त राहिल्यास त्या परराज्यातील विद्यार्थ्यांना देण्यात येतील, असे मुख्यमंत्र्यांनी स्पष्ट केले.

विद्यार्थ्यांना थोडी 'तडजोड' करावी लागेल, असे मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत यांनी उद्घाटन सोहळ्यातच स्पष्ट केले. याही महाविद्यालयाला सध्या अधिमन्यता नसून ती मिळविण्यासाठीचे प्रयत्न सुरू असल्याचे मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले.

उद्घाटनावेळी कृषिमंत्री रवी नाईक, कुंभारजुचे आमदार राजेश

फळदेसाई, कृषी सचिव अरुण कुमार मिश्रा, गोवा विद्यापीठ कुलगुरू प्रा. हरिलाल मेनन, उच्च शिक्षण संचालक प्रसाद लोलयेकर, कृषी संचालनालयाचे संचालक नेव्हिल अल्फोन्सो, कृषी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. प्रवीण भेंडे, उत्तर गोवा जिल्हा पंचायतीचे अध्यक्ष सिद्धेश नाईक व इतरांची उपस्थिती होती.

Goan Varta Dated 28-09-2022

मुख्यमंत्र्यांच्या हस्ते गोवा कृषी महाविद्यालयाचे उद्घाटन

प्रतिनिधी । गोवन वार्ता

पणजी : जुने गोवा येथे राज्य कृषी व्यवस्थापन आणि विस्तार प्रशिक्षण संस्था, गोवा (SAMETI-Goa) आणि कृषी संचालनालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने गोवा कृषी महाविद्यालयाचे उद्घाटन मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत यांनी केले.

यावेळी कृषीमंत्री रवी नाईक, कुंभारजुवाचे आमदार राजेश फळदेसाई, कृषी सचिव अरुण कुमार मिश्रा, गोवा विद्यापीठाचे कुलगुरू, हरिलाल मेनन, उच्च शिक्षण संचालक प्रसाद लोलयेकर, कृषी संचालनालयाचे संचालक नेविल अल्फोन्सो, कृषी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. प्रवीण भेंडे, उत्तर गोवा जिल्हा

पंचायतीचे अध्यक्ष सिद्धेश नाईक, ओल्ड गोवाच्या सरपंच सँड्रा गोन्साल्विस उपस्थित होत्या.

महाविद्यालय जवळच असलेल्या भारतीय कृषी संशोधन परिषदेच्या (ICAR) समन्वयाने महाविद्यालयात कृषी अभ्यासासाठी संशोधन संस्था सुरू करण्यात येणार, असे मुख्यमंत्री म्हणाले.

Navhind Times Dated 28-09-2022

Govt planning M.Sc. course in agriculture

Chief Minister Pramod Sawant inaugurates a new college at Ela, Old Goa

Chief Minister Pramod Sawant inaugurating the Goa College of Agriculture at Ela Farm in Old Goa. •Dr. Pramod Sawant/Twitter

Staff Reporter
Panaji

Chief Minister Pramod Sawant on Tuesday appealed to the farmers to encourage the practice of inter-cropping and growing more cashew plantations in the state.

He said this after inaugurating the Goa College of Agriculture at Ela, Old Goa under the aegis of the State Agricultural Management and Extension Training In-

stitute, Goa (SAMETI-Goa) and the Directorate of Agriculture. Others present on the occasion included Minister for Agriculture Ravi Naik and other senior officials.

Speaking on the occasion, the Chief Minister said the state government is not only providing subsidies but also buying produce from the locals. "We all have to work together for a Swayampurna Goem," he said.

Assuring that the ag-

riculture college will run smoothly, Sawant said it will have all the necessary accreditations to enable the future graduates have a bright future. "The government will help the college run well," he said and appealed to the students to aim at becoming agriculturists. The Chief Minister also said the government is contemplating to start the M.Sc. course in agriculture in the college.

Continued on P 12

Govt planning M.Sc. course in agriculture

Continued from P 1

He also said there are plans to establish a veterinary college and a course in fish culture. Sawant said that apart from the existing building of the college from where the classes will be held, the government has identified land for a new building in the vicinity of the college.

He also said that a research institute for agricultural studies will also be a part of the college. This institute, he said, will be started in coordination with the Indian Council of Agricultural Research (ICAR),

which is located nearby.

The Chief Minister spoke of several initiatives of the government to encourage agriculture like the Kisan credit card facility and the start of training centres in both the districts of the state, which teach about how to make fruitful use of agricultural waste products etc.

The Minister for Agriculture, Ravi Naik expressed happiness that Goa has got a college for agriculture and stated that it is centrally located thus making it convenient for those interested in pursuing studies in the field.

Gomantak Dated 28-09-2022

पॅनिक होण्यापेक्षा जनावरांचे लसीकरण करा डॉ. शिरीष नारनवरे : लम्पी रोगग्रस्त गुरांची काळजी घ्या; गोठ्यांची स्वच्छता ठेवा

अनिल पाटील

पणजी, ता २८ : देशभर वाढत चाललेल्या जनावरांमधील लम्पी स्किन रोगाच्या साथीचा आता राज्यातही प्रादुर्भाव दिसून आला आहे. यावर नियंत्रण मिळवण्यासाठी डॉक्टरांच्या सल्ल्याने सध्या बाजारात असलेली लस वापरावी आणि गुरांची तसेच गोठ्यांची योग्य काळजी घ्यावी, असे आवाहन केंद्रीय शेती संशोधन संस्थेचे वरिष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. शिरीष नारनवरे यांनी केले आहे.

डॉ. शिरीष नारनवरे

भारतीय दुग्धव्यवसाय क्षेत्राचा जगातील दुग्धोत्पादनात २३ टक्के वाटा आहे, जो संपूर्ण जगात प्रथम क्रमांकावर आहे. मात्र, सद्यःपरिस्थितीत त्यास लम्पी या घातक संसर्गजन्य रोगाने ग्रहण लावले आहे. भारतात सर्वच राज्यांतील गाई व म्हशींना या आजाराचा संसर्ग वाढतच चालला. यात गोठ्याचाही समावेश आहे. सध्या केवळ १५ जनावरांमध्ये याची लागण दिसत असली तर रोगाचा वाढता प्रादुर्भाव पाहता ती वाढू शकते. लम्पी रोगाने आतापर्यंत देशात सुमारे ५० हजारांवर गुरे मृत्युमुखी पडलेली आहेत. त्यामुळे दुधाच्या उत्पादनातही लक्षणीय घट झालेली

रोगाची प्रमुख लक्षणे

१ या रोगाचे प्रमुख लक्षण म्हणजे आजारी गुरांच्या त्वचेवर २ ते ५ सेंटीमीटर आकाराच्या कडक वेदनादायक गाठी अथवा गुठळ्या येतात. या गाठी बरेचदा खोल मासापर्यंत जातात. गुरांचे डोके, मान, हातपाय, कासे व जननेंद्रियाच्या जवळपास प्रामुख्याने त्या दिसून येतात. या गाठी

२ काही दिवसांनंतर अल्सरमध्ये बदलू शकतात आणि शेवटी त्वचेवर खरुज विकसित होऊ शकते. अशावेळी त्वरित उपचार नाहीत तर जनावर दगावू शकते. शिवायताप, दुधाचे उत्पादन कमी होणे, भूक न लागणे, बाह्यलसिका ग्रंथींमध्ये सूज येणे, नाकातून पाणी येणे आणि डोळ्यांत अश्रू येणे अशी लक्षणेही दिसू लागतात. आजारी जनावरांमध्ये वंध्यत्व आणि गर्भपातही होऊ शकतो.

आहे. सध्या नवरात्री सुरू असल्याने आणि दिवाळी सण पुढे असल्याने दूध उद्योगाला या रोगामुळे मोठा फटका बसण्याची शक्यता आहे.

लम्पी हा रोग स्किन डिसीज व्हायरस नावाच्या पॉक्स ग्रुप विषाणुमुळे होतो. तो पहिल्यांदा झांबिया देशात १९२९ मध्ये दिसून

कोणती काळजी घ्यावी?

१ लम्पीची लागण झालेल्या जनावरांना इतर जनावरांपासून वेगळे करावे. कारण बाधित जनावरांच्या स्पर्शाने इतर जनावरांना या आजाराची लागण लवकर होते. डास व भिणभिणणाऱ्या माशांचा बंदोबस्त करण्यासाठी गोठ्यात स्वच्छता ठेवणे, फवारणी आणि धूर करणे गरजेचे आहे.

२ गोठ्यात नियमित निर्जंतुकीकरण करावे. त्यासाठी १ टक्केफॉर्मेलीन किंवा ३ टक्के सोडियम हाइपोक्लोराइट किंवा फिनाईलचा वापर करावा. आजारी जनावरांना डॉक्टरांच्या सल्ल्याने औषधे द्यावीत. त्यांना खावला द्रवपदार्थ आणि मऊ चारा द्यावा.

३ गुरांच्या अंगावर झालेल्या जखमेवर पोटॅशियम परमँगनेटच्या द्रव्याचा वापर करावा तसेच ॲंटीसेप्टिक व फ्लायपेलेट मलम लावावे. लंपीबाधित गायींचेदूध पिता येऊ शकते, पण ते व्यवस्थित उकळून घ्यावे. लंपीमुळे दुधाच्या गुणवत्तेवर कोणताही परिणाम होत नाही.

आला. त्यानंतर बहुतेक आफ्रिकन देशांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर पसरला. आता त्याने पश्चिम आशियासह भारतात शिरकाव केला आहे.

Navprabha Dated 28-09-2022

गोमंतकीय विद्यार्थी राज्यातच गिरवणार कृषी शिक्षणाचे धडे

जुने गोवेत मुख्यमंत्र्यांच्या हस्ते गोवा कृषी महाविद्यालयाचे उद्घाटन; इच्छुक विद्यार्थ्यांना मोठा फायदा

पणजी (न. प्र.)

गोवा कृषी महाविद्यालय उभारण्यासाठी सरकारने जमीन निश्चित केली असून, या महाविद्यालयासाठीची इमारत व अन्य साधनसुविधा येत्या २ वर्षांच्या काळात उभ्या राहणार असल्याचे मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत यांनी सांगितले. जुने गोवे येथील एला फार्म येथे एका तात्पुरत्या जागेत या महाविद्यालयाचा शुभारंभ केल्यानंतर ते बोलत होते. गोमंतकीय विद्यार्थ्यांना यापूर्वी कृषी अभ्यासक्रमाचे शिक्षण घेण्यासाठी राज्याबाहेर जावे लागत होते; परंतु आता सरकारने राज्यातच कृषी महाविद्यालय सुरू केल्याने त्यांना मोठा फायदा होणार आहे.

यावेळी कृषीमंत्री रवी नाईक,

या नव्या गोवा कृषी महाविद्यालयासाठी आयसीएआरची मान्यता मिळवण्यासाठीची प्रक्रिया सुरू आहे. या महाविद्यालयाच्या पहिल्या तुकडीसाठी ५० विद्यार्थ्यांनी बीएससी कृषी पदवी मिळवण्यासाठी प्रवेश घेतला आहे. या महाविद्यालय जवळच असलेल्या भारतीय कृषी संशोधन परिषदेच्या समन्वयाने महाविद्यालयात कृषी अभ्यासासाठी संशोधन संस्था सुरू करण्यात येणार असल्याचे मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले.

कुंभारजुवेचे आमदार राजेश फळदेसाई, कृषी सचिव अरुण कुमार मिश्रा, गोवा विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. हरिलाल मेनन, उच्च शिक्षण संचालक प्रसाद लोलयेकर, कृषी संचालनालयाचे संचालक नेविल अल्फोन्सो, कृषी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. प्रवीण भेंडे, उत्तर गोवा जिल्हा पंचायतीचे अध्यक्ष सिद्धेश नाईक, जुने गोवेच्या सरपंच संझा गोन्साल्विस उपस्थित होत्या. जुने गोवे येथे राज्य कृषी

व्यवस्थापन आणि विस्तार प्रशिक्षण संस्था गोवा आणि कृषी संचालनालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने हे गोवा कृषी महाविद्यालय सुरू करण्यात आले आहे.

राज्यात १.५ लाख हेक्टर एवढ्या जमिनीत पीक घेतले जात आहे. असे असले तरी कृषी क्षेत्रात संशोधन होण्याची गरज आहे. पुढील काळात राज्यात एमएससी कृषी पदवी, पशुचिकित्सा महाविद्यालय आणि

जुने गोवे येथे कृषी महाविद्यालयाचे उद्घाटन करताना मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत. सोबत कृषीमंत्री रवी नाईक, आमदार राजेश फळदेसाई व अन्य.

मत्स्यपालनातही पदवी अभ्यासक्रम सुरू करण्याचा मानस मुख्यमंत्र्यांनी बोलून दाखवला.

नव्याने प्रवेश घेतलेले विद्यार्थी आणि त्यांच्या पालकांच्या उपस्थितीत

बोलताना मुख्यमंत्र्यांनी हे महाविद्यालय सुरूलात चालेल आणि भविष्यातील पदवीधरांना उज्वल भवितव्य घडविण्यासाठी सर्व आवश्यक मान्यता असतील, असे आश्वासन दिले. हे

गोव्यातील यापुढे कोणतीही शेतजमीन कृषीशिवाय इतर कोणत्याही वापरासाठी बदलली जाणार नाही, याची काळजी आपण घेतली आहे. आपल्या पूर्वजांनी आपल्याला दिलेल्या अमूल्य संपत्तीचे आपणच रक्षण केले पाहिजे. - रवी नाईक, कृषीमंत्री.

महाविद्यालय चांगले चालविण्यासाठी सरकार मदत करण्यात कुठेही कमी पडणार नाही. या महाविद्यालयात कृषी विषयात पदव्युत्तर शिक्षण सुरू करणार असल्याचेही मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले. यावेळी मुख्यमंत्र्यांनी अधिकाधिक काजू लागवडीला प्रोत्साहन देण्याची सूचना केली. किसान क्रेडिट कार्ड सुविधा अशा अनेक उपक्रमांची माहिती मुख्यमंत्र्यांनी दिली.

Pudhari Dated 28-09-2022

काजूसोबत हळदीचे पीक घ्या मुख्यमंत्र्यांचे आवाहन : गोवा कृषी महाविद्यालयाचे उद्घाटन

पणजी : पुढारी वृत्तसेवा

राज्यात काजू पीक मोठ्या प्रमाणात घेतले जाते, मात्र त्यासोबत अन्य पिके घेण्याचे प्रमाण कमी आहे. शेतकऱ्यांनी काजूसोबत हळदीचे पीक घेतला तर ते खूप फायदेशीर ठरू शकेल, असे मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत यांनी सांगितले.

जुने गोवा येथे मंगळवारी (दि. २७) गोवा कृषी महाविद्यालयाच्या उद्घाटनप्रसंगी ते बोलत होते. यावेळी कृषीमंत्री रवी नाईक, आमदार राजेश फळदेसाई, उत्तर गोवा जिल्हा पंचायत अध्यक्ष सिद्धेश नाईक व अन्य अधिकारी उपस्थित होते.

यावेळी मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले की, राज्यात काजूसोबत हळदीचे पीक घेणे सोपे आहे. येथील वातावरणात हळदीचे मोठ्या प्रमाणात उत्पादन होऊ शकते. शेतकऱ्यांनी एक प्रयोग म्हणून असे आंतरपीक घेण्यास हरकत नाही. आम्ही सरकारकडून आर्थिक

जुने गोवा : कृषी महाविद्यालयाच्या इमारतीचे उद्घाटन करताना मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत. सोबत अन्य.

साहाय्य, पीक विकत घेणे, त्याला योग्य किंमत देणे अशा स्वरूपाची मदत करत आहोत.

काजू हे पैसे देणारे पीक असल्याने अनेक शेतकरी काजू उत्पादन करतात. ही झाडे आजोबा किंवा पणजोबांनी लावली आहेत. आपण त्यांनी

लावलेले काजू आजही खात आहोत आणि विकतही आहोत. गोव्याच्या काजूला देश विदेशात मान्यता आहे. हे समजून घेऊन युवापिढीने काजूची झाडे लावली पाहिजेत. आता काजू पीक यायला केवळ तीन वर्षे लागतात, असे मुख्यमंत्री म्हणाले.

लवकरच एमएससी अभ्यासक्रम

मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले की, कृषी महाविद्यालयात लवकरच एमएससी कृषी अभ्यासक्रम व संशोधन विभाग सुरू करण्यासाठी प्रयत्नशील आहोत. राज्यात पशुसंवर्धन महाविद्यालय आणि मत्स्यशेतीचा अभ्यासक्रमही सुरू करण्यात येणार आहे.

प्रत्येकाने व्हाईट कॉलर नोकरी करू नये

युवा पिढीसमोर रोजगाराच्या अनेक संधी आहे. त्यामुळे प्रत्येकाने व्हाईट कॉलर नोकरी करणे आवश्यक नाही. विद्यार्थ्यांनी कृषी तज्ज्ञ बनावे. कट करणाऱ्याला, राबणाऱ्याला, पीक घेणाऱ्याला सरकार सर्वोत्तोरपी मदत करणार आहे, असे मुख्यमंत्र्यांनी डॉ. सावंत यांनी सांगितले.

Live News Goa (Online) Dated 28-09-2022

ICAR-CCARI GOA INKS MoA WITH MILESTONE RESORTS GOA FOR PROMOTING AGRO-ECOTOURISM

September 28, 2022 0

PANAJI: ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (ICAR-CCARI), Goa, has signed a Memorandum of Agreement (MoA) with the Milestone Resorts, Candolim, for promoting agro-ecotourism.

Dr. Parveen Kumar, Director, ICAR-CCARI, Goa emphasised that this association will have a synergistic impact on the development of agro-ecotourism entrepreneurship.

Underlining that agro-ecotourism is one of the mandates of the Institute, he stated that the scientific team of the Institute will guide technically the establishment of model agro-ecotourism conceptual units in the Chorao island ecosystem of Goa owned by the Milestone Resorts. As per the MoA, the Institute will undertake the contract research on the "Assessment of agro-ecotourism conceptual framework models in an island ecosystem of Goa".

Anubhav Sharma, Director, Milestone Resorts, Goa shared that his firm is aiming to create a model demonstration unit for promoting agro-ecotourism entrepreneurship in the state of Goa with technical guidance from ICAR-CCARI, Goa.

The MoA will be valid for a period of three years. The ITMU and PME Cell of the Institute facilitated in the signing of this MoA, reads a statement on the ICAR-CCARI website.

Times of India Dated 28-09-2022

In boost to agri edu, state starts college at Old Goa

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: Efforts are on to start a veterinary college in Goa and, in future, the government will even consider offering a degree in pisciculture, chief minister Pramod Sawant said.

"Students in Goa and from other states will be able to come to Goa to take advantage of these educational institutes in the state," he said, speaking at the inauguration of the Goa Agriculture College at Ela farm, on Tuesday.

The Goa Agriculture College, which will offer a bachelor's degree in agriculture, has currently been set up inside a hall at the Ela farm. However, plans are under way to build a new building to accommodate students. Until then, Sawant urged students to adjust with the existing infrastructure.

"In the next two years or so the building will be ready and even before the first batch of graduates can pass out, we will start a master's in agriculture as well. Efforts will also be made for research in agriculture to be taken up in Goa in coordination with the ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (ICAR-CCA-

Sawant inaugurated the Goa Agriculture College at Ela farm

RI)," the chief minister said.

Sawant said that Goa has started the process of obtaining an accreditation from the Indian Council of Agricultural Research (ICAR) for the college.

"This is a new college and hesitation for admissions is bound to happen, yet parents have been very supportive in sending their children here for a four-year course. The future of the students is our priority. As a result, we are striving to ensure that the students pass out of an accredited agriculture college. Students should be able to apply for the position of zonal agricultural officers as well as attempt to do

'Need to upgrade cashew production'

Since 1,50,000ha of land comes under agricultural land in Goa with cashew as the major crop, chief minister Pramod Sawant said that Goa's farmers must take up cashew cultivation on a large scale. "Cashew is a crop that was planted by the previous generations and has allowed us to not just consume it, but to also exploit it. We need to upgrade its production for commercial use," he said. TNN

higher studies in agriculture," he said.

Sawant also spoke about Goa's potential to be 'swayampurna' in agriculture, horticulture, pisciculture, floriculture and dairy farming. "A buy-back system has been started by the Goa State Horticulture Corporation Ltd (GSHCL), which can reduce the dependency on vegetables from other states. Farmers in the state must therefore take advantage of the various subsidies offered by the directorate of agriculture. The GSHCL is willing to offer farmers the best price for these crops."

Times of India (Online) Dated 03-10-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

ICAR-CCARI documenting fish species from Divar island

TNN | Oct 3, 2022, 04:57 AM IST

Panaji: In a bid to support the fisherfolk in Divar island, 20 estuarine fish traps and posters of fisheries resources were distributed to 20 tribal fishermen and women by the Old Goa-based ICAR-CCARI.

The institute has undertaken research of the fish biodiversity of the Divar island and is in process of documenting the fish and shellfish species from the region. About 50-60 traditional fishermen and women are currently active in the island and operate fishing gears, collect clams, oysters and mussels for livelihood.

During the occasion, ICAR-CCARI director A Raizada appreciated the efforts of the fishermen in supporting the institute to document, conserve and manage the fishery of the island. He has also emphasized the fishermen to come forward and promote sustainable and eco-friendly fishing systems such as traps.

Senior scientist (fisheries resource management) Sreekanth G B and scientist (fish genetics and breeding) Trivesh Mayekar, demonstrated the operation of the trap in the estuarine waters. They also assured continued participation in the research and development activities of the institute.

The fishermen operated the local fishing gears used to catch different fish species from the island. They also appreciated the efforts of the institute in improving the fishing conditions, income and livelihood of the fishermen and highlighted important issues in fishing that result from the natural and anthropogenic stressors.

Times of India Dated 06-10-2022

State to promote alternative cola from nutmeg apple

Gauree.Malkarnekar
@timesgroup.com

Panaji: Looking to provide a healthier alternative to chemical bottled drinks, a former Goan IT professional has formulated a herbal cola from agro waste of the nutmeg fruit — the nutmeg apple. Once largescale production of the herbal cola begins, it is expected to provide an additional income to farmers growing the fruit.

Sachin Rane stepped in when the Goa State Biodiversity Board (GSBB) was looking for entrepreneurs who could develop a process to make commercially viable products using nutmeg fruit extract.

The ICAR-CCARI (Central Coastal Agricultural Research Institute), Ela, Old Goa, had invented a process

to make use of the nutmeg apple, which is normally discarded by farmers after taking the two components of the fruit that are used as spice. The biodiversity board took the process from ICAR-CCARI in a bid to find a profitable solution for farmers.

"The ICAR-CCARI formulation was to make candies and the biodiversity board wanted someone who could make a drink from the syrup made from nutmeg apple extract. I came forward and tried two to three different processes and then we found that one gave a taste very close to a cola. We took that process up for further development," said Rane, whose herbal cola will also be promoted by the Goa government's state brand of biodiversity derived products, GoVan.

The nutmeg apple con-

HEALTHIER OPTION

- > Syrup made from extract of the nutmeg apple to be used to make cola
- > The nutmeg apple is normally discarded. Only two components of the fruit are used as spice

- > A portable unit is used to extract the apple concentrate
- > The concentrate can be preserved through the year
- > Nutmeg extract is a good digestive and is known as a stress buster

centrate extraction process involves a portable unit that will allow Rane's company, Team24 Foods and Beverages, to eventually go to farmers' doorstep to derive the extract.

"The extraction process can be done in one day and without any inconvenience

to the farmer and they can earn extra income out of the agro waste. The fruit tends to spoil quickly so we had to come up with a shorter process than the ICAR-CCAR method," Rane said.

The peak of the nutmeg season is from June to August and the concentrate extrac-

ted during this period can be preserved through the year. Rane initially plans to take the extract only from Goa-based farmers, and, if all goes well, expand to the produce from Kerala.

"The nutmeg extract is also a good digestive and is known to act as a stress buster. Also, the herbal cola will not have chemicals, artificial flavoring or any added colour like other colas and is therefore healthier," Rane said.

The production of the drink for commercial sale is expected to begin during the next nutmeg season starting from June 2023. Initially, the extraction of the concentrate from nutmeg apples will be carried out at the biodiversity board's units run by self-help groups. This syrup will then be carbonated and processed at Rane's units,

one based at Kundai in Goa and the other at Kalyan in Maharashtra.

"I was initially working as an IT professional, but I ventured into this business after I felt that this area of herbal and traditional Indian drinks has a lot of potential. Every part of India has its own traditional drink and we thought of making these drinks commercially viable. We presently sell kokum, ginger, lemon and jeera drinks," Rane said.

Rane has already done test production of 100 bottles of the herbal cola branded as 'Natureday' and he targets a sale of one million bottles through major retail supply chains across India next year.

"We will price one 250ml bottle at Rs 20 which is on par with the price of the multinational colas," he said.

Gomantak Dated 06-10-2022

वाळपई : उस्ते येथे महिलेला रोपटी वितरित करताना प्रभू. सोबत राहुल कुलकर्णी व इतर मान्यवर. (पद्माकर केळकर)

उस्ते-सत्तरीत वनमहोत्सव साजरा

वाळपई (प्रतिनिधी) : उस्ते-सत्तरी येथे श्री साई सातेरी क्रीडा व सांस्कृतिक क्लब येथे स्वच्छता ही सेवा व वनमहोत्सव कार्यक्रम मंगळवारी घेण्यात आला. ओल्ड गोवा आयसीएआरचे कृषी विज्ञान केंद्र अधिकारी एच. आर.सी. प्रभू, राहुल कुलकर्णी उपस्थित होते. प्रभू यांनी नागरिकांना मौलिक असे शास्त्रीय पद्धतीने रोपवाटिका लाववड, त्याचे फायदे, उत्पन्न वाढण्यासाठी ज्या काही गोष्टी करायला हव्या.यांनी वेगवेगळ्या रोपांची लागवड कशी करावी, त्यासाठी कोणती काळजी घ्यावी, प्रभू यांनी माहिती दिली. राहुल कुलकर्णी यांनी वनमहोत्सवाचे महत्त्व कथन केले. उपस्थित नागरिकांना विविध रोपे वितरित करण्यात आली. गाईड्ड खतांची निर्मिती करण्यासाठी कोणकोणत्या आवश्यक गोष्टी आहेत, त्याचे प्रात्यक्षिक सादर करण्यात आले.

४ ऑक्टोबर

Gomantak Dated 12-10-2022

जमिनीची उत्पादकता वाढवतो 'अझोला'

शास्त्रज्ञ डॉ. परमेश : सेंद्रिय खतासारखी भूमिका बजावणारी वनस्पती

अनिल पाटील

पणजी, ता. ११ : जमिनीची सुपीकता वाढविण्यासाठी सेंद्रिय खतासारखी भूमिका बजावणारा अझोला शेतकऱ्यांसाठी महत्त्वाचा आहे. शेतीची उत्पादकता आणि उत्पन्न वाढीसाठी नायट्रोजन नियंत्रित करण्याचे महत्त्वाचे काम तो करतो. त्यामुळे शेतकऱ्यांनी त्याचा वापर करावा, असे आवाहन केंद्रीय किनारी शेती आणि संशोधन संस्थेचे वरिष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. परमेश यांनी दिली आहे.

सॅल्विनियासी फॅमिलीतील अझोला हा एक अत्यंत लहान आकाराचा ॲक्वेटिक फर्न आहे. त्याच्या सात जाती जगभरात आढळून येतात. दहा दिवसांत स्वतःचे उत्पादन सुरू करणारी, वेगाने वाढणारी आणि २० ते ३० दिवसांत डबल बायोमास करणारी वनस्पती आहे. या वनस्पतीच्या

विशिष्ट रचनेमुळे ती पाण्याच्या पृष्ठभागावर तरंगत राहते आणि पाण्यावर स्वतःचा एक थर बनवते. या थरामुळे पाण्याची कुलिंग क्षमता वाढते आणि नायट्रोजनचे निराकरण करते. याशिवाय निसर्गातील कार्बन शोषून घेण्यामध्ये या वनस्पतीची भूमिका अत्यंत महत्त्वाची असल्याने जागतिक शीतकरणामध्ये ती अनन्यसाधारण महत्त्वाची बनली आहे. ही वेगाने शेतजमिनीवर पसरत असल्याने तिचा उपयोग शेतीसाठी सेंद्रिय (बायो) खत म्हणूनही उपयोग होतो. याशिवाय पाळीव जनावरांना खाद्य म्हणून उपयोगी पडते. उच्च कोटीचे प्रोटीन असलेला हा चारा गुरांचीही उत्पादकता वाढवतो. हेक्टरा ३० टनापर्यंत त्याचे उत्पादन मिळते. त्यामुळे एकीकडे नायट्रोजन निराकरण दुसरीकडे खत म्हणून वापर होतो. याशिवाय जागतिक शीतकरणासाठी आणि खाद्य म्हणून वापरामुळे अझोला शेतकऱ्यांसाठी महत्त्वाचा आहे.

अझोलाचा वापर करण्यात आलेली भात शेती.

अनेक स्तरांवर सहजीवनाची भूमिका

नायट्रोजन, फॉस्फरस आणि मिथेन या घटकांमुळे वनस्पतींची निकोप वाढ होते. शेतीच्या उत्पादकता व उत्पन्न वाढीसाठी या घटकांची महत्त्वाची भूमिका असते. हे सर्व घटक जमिनीमध्ये स्थिर करण्याचे काम अझोला करतो. त्यामुळे उत्पन्न वाढीसाठी पिकांना वरून स्वतंत्र रासायनिक खत देण्याची गरज भासत नाही.

“

अझोला शेतीसाठी सहजीवन - इको फ्रेंडली भूमिका बजावते. कार्बन शोषून घेण्याबरोबर जमिनीत नायट्रोजन निराकरण (सेट) करण्यासाठी ही वनस्पती महत्त्वाची आहे. त्यामुळे शेतकऱ्यांनी शेतीमध्ये याचा वापर वाढवावा.

- डॉ. परमेश, पीक शास्त्रज्ञ, केंद्रीय किनारी शेती आणि संशोधन संस्था, जुने गोवे.

Tarun Bharat Dated 18-10-2022

मुख्यमंत्र्यांची शेतकऱ्यांसाठी सर्वोत्कृष्ट कामगिरी

सांखळीत पंतप्रधान शेतकरी सन्मान सोहळ्यात खासदार विनय तेंडुलकर उपस्थित

प्रतिनिधी
सांखळी

भारत देशात सर्वात आधी शेतकऱ्यांना सन्मानित करून त्यांना आर्थिक सहकार्य करणे आवश्यक होते. म्हणूनच पंतप्रधान नरेंद्र मोदींनी आज शेतकरी सन्मान सोहळा आयोजित केला आहे. यामुळे त्यांना शेती व्यवसायात रुची निर्माण होईल. तसेच गोव्यात ही शेतकऱ्यांना चांगले मार्गदर्शन लाभत असून मुख्यमंत्री डॉ.

प्रमोद सावंत यांच्या अध्यक्षतेखाली कृषीखाते उत्कृष्ट कामगिरी बजावत आहे, असे प्रतिपादन खासदार विनय तेंडुलकर यांनी सांखळी नगरपालिका सभागृहात आयोजित पंतप्रधान शेतकरी सन्मान कार्यक्रमात केले.

यावेळी एच. आर. प्रभू डॉ. प्रवीण कुमार, डिचोली नगराध्यक्ष कुंदन फुलारी, कबीर शिरगावकर, नगरसेवक शुभदा सावंतकर, रश्मी देसाई, आनंद काणेकर, ब्रम्हा देसाई,

सांखळी : पंतप्रधान शेतकरी सन्मान सोहळा कार्यक्रमात बोलताना राज्य सभा सदस्य विनय तेंडुलकर.

दयानंद बायेंकर, गुरुप्रसाद नाईक शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करण्यात इतरांची उपस्थिती होती. यावेळी आले.

Times of India Dated 19-10-2022

ICAR plates up 'egg'cellent ethnic spread on Egg Day

Nida.Sayed@timesgroup.com

Panaji: From the humble yet popular Goan street food, ros omelette, to the rich sweet indulgence, bebinca, egg recipes that are rare and native to the state took centre-stage at the ICAR-CCARI, as it celebrated World Egg Day. The institute organised a display of ethnic egg recipes of coastal India in which scientists and faculty presented food items highlighting eggs.

"The uniqueness of some of the dishes made from eggs in Goa are not seen anywhere else in the country," said ICAR-CCARI's senior scientist Rajkumar Solomon. "Through this event, focus is put on the importance of egg consumption. The biological value of an egg is more than 90% as opposed to pulses that have only 40%."

Solomon also stressed on the need for social engineering of the egg and the promotion of backyard poultry production. The institute has the germplasm of various poultry breeds that they are willing

The institute organised a display of ethnic egg recipes of coastal India in which scientists and faculty presented food items highlighting eggs

to share with the farmers.

"Eggs must be compulsorily made a part of midday meals as they are a great source of protein and iodine required for the growth of children. This way, children will receive adequate nutrition and farmers will get a ready market," he said.

For the event, senior technical officer Pranjali Ninad Wadekar prepared the 'andhyachem bhuznem'. "It is a dish similar to the Shakshouka, a Maghrebi dish of eggs

poached in a tomato sauce. Here, however, it is prepared in a paste made of coconuts, onions and a generous amount of Goan spices," she said.

Sucheta Rajkumar made the desserts, 'mutta mala' (vermicelli made from egg yolk) and 'mutta sarathy' (pudding made from egg whites), which are popular in the Malabar region. Khush Mala, an LDC at the institute, prepared a vegetarian curry that can substitute chicken curry for ros omelette.

Gomantak Dated 20-10-2022

व्हर्जिन कोकोनट ऑईल : कृषी विज्ञान केंद्रात प्रशिक्षण; रोगप्रतिकारशक्ती वाढविते शेतकऱ्यांच्या हाताला मिळाले नवे काम

अनिल पाटील

पणजी, ता. १९ : व्हर्जिन कोकोनट ऑईल हे आरोग्यासाठी वरदान असल्याचे नव्या संशोधनांती स्पष्ट झाले आहे. अनेक आजारांमध्ये ते औषध म्हणून उपयोगात येऊ शकते. शिवाय ते नियमित आहारातही वापरता येते. राज्यातील शेतकऱ्यांसाठी हा नवा उद्योग असून त्याबाबतच्या प्रशिक्षणाची सोय ओल्ड गोव्याच्या आयसीएआर-कृषी विज्ञान केंद्रात करण्यात आल्याची माहिती गृहविज्ञान वैज्ञानिक सुनेत्रा तळावलीकर यांनी दिली.

तळावलीकर म्हणाल्या की, व्हर्जिन कोकोनट ऑईल हे कोणत्याही रासायनिक प्रक्रियेशिवाय ओल्या खोबऱ्यापासून तयार केले जाते. ओल्या खोबऱ्यापासून मिळविलेल्या दुधापासून विशिष्ट तापमानाच्या साहाय्याने हे तेल काढले जाते. यामध्ये अनेक औषधी गुणधर्म असून लॉरिक ऑसिडचे प्रमाण ५० टक्क्यांपेक्षा जास्त असते, जे आईच्या दुधात मोठ्या प्रमाणात असते. या तेलात रोगप्रतिकारशक्ती

कृषी विज्ञान केंद्राने प्रायोगिक तत्वावर तयार केलेल्या तेलाच्या बाटल्या.

शेतकऱ्यांसाठी फायदेशीर उद्योग

व्हर्जिन कोकोनट ऑईल बनविणे हा किनारपट्टी भागातील शेतकऱ्यांसाठी अत्यंत फायदेशीर उद्योग आहे. साधारणतः पणे २५ नारळांपासून एक लिटर व्हर्जिन कोकोनट तेल मिळते. त्याचा भाव १००० ते १२०० रुपये प्रतिलिटर आहे. अनेक देशांमधूनही त्याला मोठी मागणी वाढत आहे. प्रामुख्याने साबण उद्योग, लोशन, क्रीम, लीप बाम यामध्ये या तेलाचा मोठ्या प्रमाणात उपयोग केला जातो. शिवाय केसांना आणि शरीराला मसाज करण्यासाठीही हे तेल वापरले जाते. हे अत्यंत शुद्ध स्वरूपात असल्याने चिकट व डाग पडणारे नसते. सध्या त्याचा उपयोग खाण्यासाठी केला जात आहे.

राज्यातील शेतकऱ्यांसाठी हा नवा उद्योग अत्यंत फायदेशीर आहे. तो मोठ्या प्रमाणात तसेच घरगुती स्वरूपातही उभारला जाऊ शकतो. यासाठी आयसीएआरच्या कृषी विज्ञान केंद्रामध्ये शेतकऱ्यांना मोफत प्रशिक्षण देण्याची सोय करण्यात आलेली आहे. शेतकऱ्यांनी त्याचा लाभ घ्यावा.

- सुनेत्रा तळावलीकर, गृहविज्ञान वैज्ञानिक

तेल काढावयाची यंत्रसामग्री.

मोठी असते. हे तेल मानवी शरीरात घटक द्रव्य तयार होतात. हे शरीरात केल्यानंतर त्यापासून मोनोलॉरिन नावाचे बाहेरून येणाऱ्या विषाणू, जिवानूवर

नियंत्रण मिळवितात. शिवाय या तेलात मोठ्या प्रमाणावर खनिजे, व्हिटॅमिन्स आणि ॲंटीऑक्सिडंटही असते. हे तेल पूर्णतः नैसर्गिक आहे.

Times of India Dated 23-10-2022

Goan farmers successfully grow high-value Manipuri black rice

Nida.Sayed@timesgroup.com

Panaji: While the health benefits of the home-grown red rice are well known, some farmers in the state have taken things up a notch, successfully cultivating the famous Manipuri black rice variety.

Considered to be highly nutritious owing to its antioxidant properties, the seed for this variant was sourced from Manipur. The season's first crop was harvested recently in Navelim.

"The Manipuri black rice variant has become acclimatised to the climatic conditions of Goa, due to which we are able to grow it here," said Valentino Rodrigues, a farmer from Gogol, Margao. "Growing such high-value rice varieties that can bring additional income to farmers with the help of mechanised farming."

As opposed to regular white rice, which costs app-

REAPING GOLD

Height | Grows up to 5ft, leaving behind straw for cattle

Pigmentation | Magenta or deep purple on the outside and light purple inside

Growth period | 145 days

Glycaemic index | 45

Nutrition | Potassium, Nitrogen, Phosphorus

Benefits | Antioxidants, good for eyesight

roximately Rs 70-80 per kg, and red rice, which goes at Rs 80-90 per kg, the Manipuri black rice sells at a premium price of Rs 400 per kg.

The rice variant was first experimentally grown by the directorate of agriculture at Ponda, Canacona and Mapusa to gauge its suitability in Goa, after which it was

grown in a demonstration plot in Navelim.

Anjuna-based farmer Gaspar Dias successfully grew the crop and sold it to international tourists in Goa last season. The unique rice variant soon caught the eye of other farmers and Navelim-based Claudius Dias and Derrick Dias, along with Benaolim-

based farmer Raymond Fernandes decided to grow Manipuri black rice.

"Once marketed, the rice has potential to enhance the farmers' income," Claudius said.

Though Goa also has its own black rice variant called Giresal (which is black outside and white inside), the Manipuri black rice has dark pigmentation inside and out.

However, experts from the ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (CCARI), Goa opined that the Manipuri rice variant is only good for occasional consumption.

"Though it is highly nutritious, it is not possible to consume black rice every day. Moreover, the price will continue to be high only if there is a monopoly. Once more farmers start growing it, the price will come down," said ICAR-CCARI, senior scientist, plant breeding, KK Manohara.

Times of India Dated 27-10-2022

Year-long study finds Divar brimming with 130 fish and 23 shellfish varieties

Nida.Sayed@timesgroup.com

Rakesh Mundy

TREASURE ISLAND

Divar has 153 aquatic species

➤ 130 finned fish species of which 48 are pelagic and 82 demersal

➤ 23 shellfish species of which 16 are crustaceans and 7 molluscs

Major species

➤ White sardines, Penaeid shrimps, Crabs, Silver-bellies, Mulletts, Shads, Moustached anchovies, Scats, Carangids, Silver sillago, Bony brems, Silver biddies, Groupers, Red snappers, Croakers, Indian mackerels, Whitebaits, Catfish, Fullbeaks, Halfbeaks

Panaji: A one-year sampling of aquatic life at the island village of Divar has revealed a total of 153 species comprising 130 finned fish varieties and 23 shellfish varieties. The project, undertaken by the fisheries section of the Goa-based ICAR-CCARI as part of an assessment of fisheries in estuaries along India's west coast, attempts to catalogue fish and shellfish diversity along estuarine regions around the island.

Divar, which lies in the lower reaches of Mandovi estuary, supports marine and brackish fish. The average fish production of the estuary is 800-1,000 tonne a year. Until now, no extensive studies were carried out to catalogue the species diversity in this ecosystem.

The study highlights the importance of the conservation of coastal ecosystems

for sustainable replenishment of fishery resources and livelihoods, said fisheries scientist, GKB Sreekanth. Exhaustive research towards this end was done with the help of the fishermen groups of Tiracol. While it points to high diversity and significance of aquatic resources in the estuarine system, it also sheds light on the loss of these precious fishery resources and their habitats due to various causes

like pollution, coastal development and intense illegal fishing, necessitating their replenishment by some strategic approaches.

"Ecosystem-based fishery management is the best choice for replenishment of the coastal ecosystem as well as fishery resources. Hence, there is a need to enhance the fishery and biodiversity in the inshore environment by employing some ecological restoration met-

hods," he said.

Sreekanth suggests a participatory approach in fishery regulations by employing co-management and mariculture to help maintain the sustainability of fisheries. "A governing council can be formed in collaboration with the local fishing society, including stakeholder representations from NGOs, research institutions, and the state's fisheries department," he said.

"Fishermen of the estuary are really concerned about the fish diversity in the ecosystem, which shows their enthusiasm towards the sustainability of the major fishery resources. By following a strict regulatory framework with the help of participatory and community-based fisheries management and enhancement approaches, these resources can be sustainably managed and utilised in Goa," he said.

Dainik Herald Dated 29-10-2022

धारगळ : 'सुधारित भूईमूग लागवड'वर प्रशिक्षण कार्यक्रमात सहभागी झालेले चिदानंद प्रभू, सोबत डॉ. मोनिका सिंग, प्रकाश राऊत, सूरज न्हानजी व इतर.

आयसीएआर-कृषी विज्ञान केंद्रातर्फे 'सुधारित भूईमूग लागवड'वर प्रशिक्षण

■ टीम दैनिक हेराल्ड

पणजी, दि. २९ : दाडाचीवाडी, खळभाट धारगळ येथे आयसीएआर -कृषी विज्ञान केंद्र (केव्हीके) उत्तर गोवा ने सुधारित भूईमूग लागवड' या विषयावर प्रशिक्षण आणि फील्ड डे विभागीय कृषी कार्यालय पेडणे व आत्मा नॉर्थ गोवा यांचा सहयोगाने आयोजित केले होते. केव्हीकेचे प्रमुख चिदानंद प्रभू, वस्तु विशेज्ञ डॉ. मोनिका सिंग, झोनल एग्रीकल्चर ऑफिसर प्रकाश राऊत आणि आत्मा नॉर्थ गोवाचे सूरज न्हानजी यांची उपस्थिती कार्यक्रमात होती. झोनल एग्रीकल्चर ऑफिसचे प्रमुख प्रकाश

राऊत यांनी सांगितले की, पेडणेचे शेतकरी अजूनही जागृत आहेत आणि शेतीचे उत्पादन वाढवण्याच्या प्रयत्नात आहेत. तसेच पेडणे झोनल एग्रीकल्चर ब्लॉक टेक्नॉलॉजीचे मॅनेजर म्हणून कार्यरत असलेले सूरज न्हानजी म्हणाले की, धारगळ गावातील शेतकरी बंधूंना शेंगदाण्याच्या उत्पादन बाबतीत पुरेपूर आधार देणार व तसेच मार्गदर्शनही करणार.डॉ. मोनिका सुरेश सिंग, वस्तु विशेज्ञ यांनी सुधारित भूईमूग लागवड बदल सांगितले.

या शिवाय डीएच- २५६ या जातीचे वैशिष्ट्य पण सांगितले. केव्हीकेचे प्रमुख

चिदानंद प्रभू यांनी सर्व शेतकऱ्यांचे अभिनंदन केले. त्यांनी एकात्मिक कीड व्यवस्थापनावर भर घातली आणि कीडीची व्यवस्थापन करून उत्पादन वाढवावी, असे सांगितले. या कार्यक्रमाला शेतकरी बंधू सुरेश बागकर यांनी दरवर्षी वी वाटप यांची अपेक्षा केली. या कार्यक्रमात दाडाचीवाडी येथील शेतकरी आनंद नाईक, शेफाली नाईक, प्रभाकर नाईक, प्रिती नाईक, शुभांगी केरकर, गोपाळ कुंभलकर, प्रकाश पाडलोस्कर, रामनाथ केरकर, गणपत केरकर, अशोक नाईक, संतोष कांबळी, रुपेश बागकर, रघुनाथ पेडणेकर आदी शेतकरी बहुसंख्येने उपस्थित होते.

Gomantak Dated 29-10-2022

जमिनीचे आरोग्य तुमच्या हाती : राहुल कुलकर्णी

महत्वाकांक्षी प्रकल्प : दोन वर्षांनी नवे हॅल्थ कार्ड बनविणे अत्यावश्यक; उत्पन्नवाढीसाठी गरजेचे

अनिल पाटील

पणजी, ता. २८ : ज्याप्रमाणे

आपण आपले
आरोग्य निरोगी
ठेवण्यासाठी
आरोग्य
तपासणी
करून घेतो,

त्याच पद्धतीने पिकांच्या अधिक
उत्पन्नवाढीसाठी जमिनीचे आरोग्य
तपासणी पत्र (हेल्थ कार्ड) बनवून
घेणे महत्वाचे आहे. दर दोन
वर्षांनंतर नव्याने ही तपासणी करून
घेतल्यास कृषी उत्पादनात नक्कीच

असे असते हेल्थ कार्ड

वाढ होईल, असे आवाहन केंद्रीय कृषी
विज्ञान केंद्राच्या मुद्रा विभागाचे वरिष्ठ
अधिकारी राहुल कुलकर्णी यांनी केले.
कुलकर्णी म्हणाले, केंद्र सरकारचे

सॉईल हेल्थ कार्ड म्हणजे काय?

जमिनीच्या एकूण क्षेत्रफळापैकी चार
भागांमधून व्ही शेफमध्ये जमिनीमधून माती
गोळा केली जाते. या मातीचे मिश्रण करून
संपूर्ण जमिनीतील अंश असलेली माती
प्रयोगशाळेच्या चाचणीसाठी निवडली जाते.
यातून जमिनीचा सामू (पीएच), अर्गॅनिक
कार्बन, नायट्रोजन, फॉस्फरस, पोटॅशियम,
सल्फर, झिंक, बोरॉन, आयर्न, मॅग्नेसियस,

कॉपर आदी घटकद्रव्यांची जमिनीतील
मात्रा नेमकी किती आहे, हे प्रयोगशाळेतील
पृथक्करणानंतर स्पष्ट केले जाते. त्यानुसार
जमिनीला अत्यावश्यक खतांची मात्रा देते
येते. हे सॉईल हेल्थ कार्ड दर दोन किंवा तीन
वर्षांनी बनविणे गरजेचे आहे. कारण जमिनीतून
पीक घेतल्यानंतर जमिनीतील त्या-त्या
घटकद्रव्यांची मात्रा कमी जास्त होते.

येथे करता येथे सॉईल हेल्थ कार्ड

राज्यात चार ठिकाणी सॉईल हेल्थ
कार्ड बनविले जाते. केंद्र सरकारच्या
केंद्रीय किनारी शेती कृषी संशोधन
केंद्र, कृषी विज्ञान केंद्र तर राज्य
सरकारच्या ऐला फार्म-जुने गोवे
आणि विभागीय कृषी कार्यालय
मडगाव येथे कार्ड बनवून दिले जाते.

कृषी आणि शेतकरी कल्याण खाते,
केंद्रीय कृषी विज्ञान केंद्र आणि
आयसीएआरच्या केंद्रीय किनारी
शेती संशोधक संस्था यांच्या संयुक्त

विद्यमान देशभरातील जमिनीतील
माती परीक्षणाचा महत्वाकांक्षी प्रकल्प
राबविण्यात येत आहे. यात राज्य
सरकारच्या कृषी खात्याची भूमिका

महत्वाची आहे. केंद्र आणि राज्य
सरकारच्यावतीने सॉईल हेल्थ कार्ड
बनविण्याचे काम २०१४ पासून
प्रगतीपथावर आहे. याला राज्यातून

चांगला प्रतिसाद मिळत आहे. मात्र,
अद्यापही अनेक शेतकऱ्यांनी जमिनीचे
आरोग्य कार्ड अर्थात स्वाईल हेल्थ कार्ड
बनविलेले नाही.

Lokmat Dated 29-10-2022

लोकमत

दाडाचीवाडी येथील कार्यक्रमात केव्हीकेचे मुख्य गजानन प्रभू, विभागीय कृषी अधिकारी प्रकाश राऊत, आत्माचे सूरज न्हानजी आणि मोनिका सिंग व इतर.
(छाया : निवृत्ती शिरोडकर)

राज्यातील पिक पालटासाठी कृषी विभागाचे संयुक्त प्रयत्न दाडाचीवाडीत शेंगदाणा लागवडीविषयी मार्गदर्शन

लोकमत न्यूज नेटवर
पेडणे : दाडाचीवाडी खलभाट धारगळ येथे आयसीआर केव्हीके उत्तर गोवा, विभागीय कृषी कार्यालय पेडणे व आत्मा या तिन्ही कार्यालयांमार्फत शेंगदाण्याचे बी यावर कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. केव्हीकेचे मुख्य गजानन प्रभू, विभागीय कृषी

कार्यालयाचे प्रमुख प्रकाश राऊत, आत्मा नॉर्थ गोवाचे सूरज न्हानजी आणि मोनिका सिंग उपस्थित होते.

झोनल ॲग्रिकल्चर ॲफिसचे प्रमुख प्रकाश राऊत यांनी पेडणेतील शेतकरी शेतीचे उत्पादन वाढविण्याचा प्रयत्नात आहेत, असे सांगितले. पेडणे झोनल ॲग्रिकल्चर ब्लॉक

टेक्नॉलॉजीचे मॅनेजर सूरज न्हानर्ज म्हणाले की धारगळ गावातील शेतकऱ्यांना शेंगदाण्याच्या उत्पादनाबाबतीत पुरेपूर मार्गदर्शन केले जाईल. गजानन प्रभू मार्गदर्शन केले. शेतकरी सुरेश बागकर यांनी दरवर्षी बियाणे वाटप व्हावे, असे सांगितले.

Gomantak Dated 03-11-2022

शास्त्रशुद्ध मधमाशी पालन शेतकऱ्यांना वरदान

शास्त्रज्ञ प्रभू : आयुर्वेदानुसार निरोगी आरोग्यासाठी आहारात मधाचा वापर आवश्यक

अनिल पाटील

पणजी, ता. २ : सुष्टीचक्रात मधमाशांची भूमिका अत्यंत महत्त्वाची आहे. बहुतांश वनस्पतींच्या परागीकरणासाठी उपयुक्त मधमाशा आरोग्यासाठी वरदान असलेला मधही गोळा करतात. त्याचे शास्त्रशुद्ध पालन करून मिळविलेला मध व्यवसाय शेतकऱ्यांसाठी वरदान ठरत आहे. यासाठी जुने गोवे येथील आयसीएआर - कृषी विज्ञान केंद्राच्या वतीने प्रशिक्षण आणि व्यवसायासाठी अनुदानासह इतर माहिती आणि प्रोत्साहन दिले जाते,

अशी माहिती केंद्राचे संचालक आणि वरिष्ठ शास्त्रज्ञ एच.आर.सी. प्रभू यांनी दिली आहे.

डॉ. प्रभू म्हणाले, या केंद्रामार्फत शेतकऱ्यांसाठी उपयुक्त असे अनेक प्रकल्प राबविले जातात. त्यापैकी मधमाशी पालन प्रकल्प आता शेतकऱ्यांसाठी उपयुक्त ठरत आहे. यासाठी राज्यातील अनेक शेतकरी पुढे येत असून ते शास्त्रशुद्ध पद्धतीने व्यवसाय करत आहेत. नागरिकांना आरोग्यासाठी आवश्यक असलेला मधही यातून मिळत आहे. शास्त्रशुद्ध प्रशिक्षणाबरोबर व्यवसायासाठी आवश्यक साधनांसाठी अनुदान आणि इतर मार्गदर्शनही केले जात आहे.

तीन प्रकारच्या माशा

या पाळीव पेट्यांमध्येही राणीमाशी, कामकरी माशी आणि नरमाशी अशा तीन प्रकारच्या माशा असतात. राणीमाशीचे आयुर्मान हे तीन वर्षांचे तर कामकरी माशा या दीड ते दोन महिने जगतात. पेटित राणीमाशीची भूमिका महत्त्वाचे असते. आणि संपूर्ण पेटिमध्ये केवळ एकच राणीमाशी असते. फुलामधून गोळा केलेल्या शर्करा रसामध्ये ८५ टक्के शर्करा आणि १५ टक्के पाणी असते. नंतर या माशा पंखांच्या साहाय्याने वारा घालून पाणी आणि मध वेगळे करतात.

एका पेटितून १० लिटर मध

मधमाशी पालन व्यवसाय शास्त्रशुद्ध पद्धतीने केल्यास वर्षाकाठी एका पेटितून साधारणपणे दहा लिटर मध मिळतो. सध्या एक लिटर मधाचा दर ६०० रुपये आहे. एक शेतकरी २५ पेट्यांची योग्यरितीने निगा आणि व्यवस्थापन करू शकतो. शेतकऱ्यांसाठी आणि शेतीसाठी हा दुहेरी फूट व्यवसाय आहे.

जानेवारी ते जून हंगाम : मधमाशांचा प्रामुख्याने जानेवारी ते जून हा मुख्य हंगाम असतो. या काळात नैसर्गिकदृष्ट्या वनस्पतींची फुले मोठ्या प्रमाणात उपलब्ध असतात. त्यामुळे या काळात या पाळलेल्या मधमाशा सर्वाधिक मध गोळा करतात. यादरम्यानच्या काळात फुलांच्या नैसर्गिक परागीकरणासाठी ही या मधमाशा उपयुक्त आहेत, असे डॉ. प्रभू म्हणाले.

Goan Varta Dated 07-11-2022

‘शेंगदाण्याचे बी’ कार्यक्रमात कृषी विज्ञान केंद्राचे मुख्य गजानन प्रभू, प्रकाश राऊत, सूरज न्हानजी आणि मोनिका सिंग. (निवृत्ती शिरोडकर)

पेडणे कृषी कार्यालयातर्फे ‘शेंगदाण्याचे बी’ कार्यक्रम

प्रतिनिधी। गोवन वार्ता

पेडणे : दाडाचीवाडी, खळभाट - धारगळ येथे आयसीआर, केव्हीके उत्तर गोवा, विभागीय कृषी कार्यालय पेडणे व ‘आत्मा’ उत्तर गोवा या तिन्ही कार्यालयांमार्फत ‘शेंगदाण्याचे बी’ यावर कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता.

‘केव्हीके’चे मुख्य गजानन प्रभू, विभागीय कृषी कार्यालय प्रमुख प्रकाश

राऊत, आत्मा नॉर्थ गोवाचे सूरज न्हानजी आणि मोनिका सिंग (केव्हीके उत्तर गोवा) यांची यावेळी उपस्थिती होती.

प्रकाश राऊत यांनी सांगितले की, पेडण्यातील शेतकरी अजूनही जागृत आहेत आणि शेतीचे उत्पादन वाढवण्याच्या प्रयत्नात आहेत.

सूरज न्हानजी म्हणाले की, धारगळ गावातील शेतकरी बंधूंना शेंगदाण्याच्या उत्पादनाबाबतीत पुरेपूर आधार देणार

व तसेच मार्गदर्शनही करणार.

गजानन प्रभू यांनी सर्व शेतकऱ्यांचे अभिनंदन केले. तपासणी करून झाल्यावर जर कुठल्याही रोपांना किडींनी घेरले असेल तर त्यावर औषध फवारणी करून पिकाच्या उत्पादनात भर घालावी, असे त्यांनी सांगितले. शेतकरी बंधू सुरेश बागकर यांनी दरवर्षी बी वाटप करण्याची अपेक्षा व्यक्त केली. या कार्यक्रमात दाडाचीवाडी येथील शेतकरी बहुसंख्येने उपस्थित होते.

Gomantak Dated 09-11-2022

बांगड्याचे बंपर पीक! पण काय आहे गूढ?

ग्लोबल वॉर्मिंगचा परिणाम शक्य : शाकाहारी माशांचे प्रमाण वाढले, तर मांसाहारी घटले

पणजी, ता. ८ (खास प्रतिनिधी)
: किनारपट्टीवर सुरू असलेल्या नियोजनशून्य, बेसुमार मासेमारीमुळे बांगडे, तारली, टुना यासारखे शाकाहारी मासे मोठ्या प्रमाणात सापडत असून इतर मांसाहारी मासे कमी झाले आहेत. हे असेच होत राहिल्यास याचा विपरित परिणाम सागरी अन्नसाखळीवर होऊ शकतो, असे मत 'आयसीएआर' केंद्रीय किनारी शेती संशोधन केंद्राचे वरिष्ठ शास्त्रज्ञ त्रिवेश मयेकर यांनी व्यक्त केले आहे. याला ग्लोबल वॉर्मिंगही कारणीभूत असू शकते, असे ते म्हणाले.

मयेकर म्हणाले की, सागरी अन्नसाखळीमध्ये पहिल्या टप्प्यात वनस्पतीजन्य आणि प्राणीजन्य प्लवंग, शेवाळ असते. यावर गुजराण करणारे

शाकाहारी मासे दुसऱ्या टप्प्यात येतात. तर तिसऱ्या टप्प्यात या शाकाहारी माशांवर जगणारे मोठे मांसाहारी मासे येतात. सध्या पश्चिम किनारपट्टीवर व्यावसायिक स्पर्धेतून मोठ्या प्रमाणात नियोजनशून्य, बेसुमार मासेमारी सुरू आहे. कमी खर्चिक म्हणून अशी मासेमारी केली जाते. शिवाय समुद्री वनस्पती वाढल्यानेही बांगडा, तारली, टुना यासारखे शाकाहारी मासे मुबलक प्रमाणात मिळत आहेत. याचा परिणाम त्यांच्या किमतीवरही झाला असून सध्या १०० रुपयांना १० ते १५ बांगडे मिळत आहेत. मात्र, तारली बाजारातून गायब आहे. अर्थात मांसाहारी मासेही कमी प्रमाणात मिळत आहेत. यात कर्ली, मोडूसा, घोळ, चनक, शेंगाळे, बोंबील यासारख्या माशांचा समावेश आहे. पान १४ वर »

कमी खर्चिक म्हणून जास्त मासेमारी

समुद्राच्या वरच्या भागात मिळणारे मासे पकडण्यासाठी कमी खर्च येतो. शिवाय वेळही कमी लागतो, म्हणून पारंपरिक राणकार छोट्या बोटीने गिलनेटच्या साहाय्याने अशा प्रकारची एक दिवसाची मासेमारी करतात. बहुतांश वेळा रात्री किंवा पहाटे समुद्रात पाच नॉटीकलपर्यंत जाऊन सकाळी परत येतात. पूर्वी हे प्रमाण कमी होते. आता याला व्यावसायिक स्वरूप आल्याने अशा प्रकारे मोठ्या प्रमाणात मासेमारी होते. त्याचा परिणाम माशांच्या किमतीवर होत आहे.

“ सध्या बेसुमार मासेमारी सुरू आहे. याचा परिणाम समुद्री जैवविविधतेवर होत आहे. प्रत्येक माशासाठी असलेली 'लीगल साईज' मासेमारी होणे गरजेची आहे. यासाठी मच्छीमार विभागानेही दक्ष राहणे गरजेचे आहे. यासाठी नियम आहेत, मात्र, त्यांची अंमलबजावणी होताना दिसत नाही. - त्रिवेश मयेकर, वरिष्ठ शास्त्रज्ञ, आयसीएआर.

बांगड्याचे बंपर पीक, पण काय आहे गूढ?

» पान १ वरून

बाजारात या माशांची आवक कमी झाल्याने त्यांच्या किमतीही वाढल्या आहेत. प्रामुख्याने समुद्रात मिळणारे अन्न आणि वातावरणाचा माशांच्या पैदासीवर परिणाम होतो, असे मयेकर यांचे म्हणणे आहे.

बांगडा-तारलीचे व्यस्त प्रमाण

शास्त्रज्ञांच्या मते, बांगडा आणि तारली हे समुद्राच्या वरच्या (सरफेस फिडर) भागात राहणारे मासे आहेत. या दोन माशांचा एकमेकांवर व्यस्त परिणाम जाणवतो. ज्यावेळी बांगडा जास्त मिळतो, त्यावेळी तारली कमी होते आणि ज्यावेळी कर्ली जास्त प्रमाणात मिळते, त्यावेळी बांगडाचे प्रमाण कमी

“

राज्यात सप्टेंबरपासून मासेमारी सुरू झाल्यानंतर बांगडा मोठ्या प्रमाणात मिळत आहे. दुसरीकडे तारली मासा गायब आहे. मासेमारांच्या मताप्रमाणे यापूर्वी बांगड्याचे कधीही इतके मोठे बंपर पीक आले नव्हते. आम्ही गेल्या दोन महिन्यांची तुलना गेल्या तीन वर्षांबरोबर करत आहोत. त्यातही बांगड्यामध्ये वाढ झाल्याचे स्पष्ट होत आहे.

- चंद्रकांत वेळीप, अतिरिक्त संचालक, मच्छीमारी खाते.

झालेले असते. यामागे दोन्हीही माशांच्या अन्नाचे कारण शास्त्रज्ञांनी शोधले असून हे दोन्हीही मासे शाकाहारी आहेत.

समुद्री वनस्पतीवर जगतात अनेक मासे

समुद्र अन्नसाखळीतील दुसऱ्या टप्प्यातील मासे प्रामुख्याने झुल्लंक्तन

(४१.५६ टक्के), फायटोप्लॅक्टन (३७.६४ टक्के), या एकपेशीय वनस्पती म्हणजे शेवाळ ७ टक्के प्रमाणात खाऊन जगतात. यात बांगडा, तारली, टुना यांच्यासह शेकडो प्रकारचे छोटे शाकाहारी मासे समुद्रात मिळतात.

Gomantak Dated 10-11-2022

भात बियाण्यांची बँक; १६१ जातींचे संवर्धन

स्थानिक जातींचे संरक्षण : 'आयसीएआर'च्या केंद्रीय किनारी शेती व संशोधन केंद्रात उपक्रम

पणजी, ता. ९ (खास प्रतिनिधी)
: आजगो, मुडगो, डामगो, बेळो, कोरगुट, सालसी, पाणयो, कोचरी दोडगी या गोव्यातील भाताच्या जातींसह पश्चिम घाटातील १६० हून अधिक भाताच्या स्थानिक जातींचा संवर्धन आयसीएआरच्या केंद्रीय किनारी शेती आणि संशोधन केंद्रात सुरू आहे. सध्या ९० जातींची कापणी झाली आहे. उशिरा येणाऱ्या उर्वरित भात जातींची १५ दिवसांत कापणी सुरू होईल, अशी माहिती गोवा धान भात जातीचे जनक डॉ. के. मनोहर यांनी दिली.

ते गेली १५ ते १६ वर्षे पश्चिम घाटातील भाताच्या जातींचे संवर्धनाचे काम करत आहे. यात गोव्यासह महाराष्ट्र आणि कर्नाटकातील भाताच्या जातींचा समावेश

आहे. बहुतांश जाती या दुर्मिळ आणि कमी प्रमाणात मिळणाऱ्या पण स्थानिक शेतकऱ्यांनी संभाळून ठेवलेल्या होत्या. या मूळ जाती असल्याने कीड विरोधी आणि उत्तम प्रतीचे पीक देणाऱ्या आहेत. याशिवाय वेगवेगळ्या भूभागात उगवणाऱ्या आहेत. यात डोंगराळ आणि कमी पाण्यावर येणाऱ्या, सकल आणि कमी पाण्यावर येणाऱ्या आणि दलदलीत येणाऱ्या जातींचा समावेश आहे. राज्यात खाजन जमिनीचे प्रमाण मोठे आहे. या जमिनीत पूर्वी कोरगुटसारख्या अनेक जाती अस्तित्वात होत्या. मात्र, सध्या त्या नामशेष झाल्या आहेत. म्हणूनच जुन्या जातींचे संवर्धन सुरू आहे. त्या आधारे नव्या हायब्रीड जाती शोधण्याचे कामही सुरू आहे.

४० वर्षांत १२ हजार जाती नष्ट

ग्लोबल वॉर्मिंग, वातावरणातील बदल व योग्य संवर्धनाच्या अभावामुळे गेल्या ४० वर्षांत देशातील २४ हजारांपैकी १२ हजार भाताच्या जाती कायमच्या नष्ट झाल्या आहेत. उर्वरित जातींचे संवर्धन न झाल्यास त्या देखील गमावून बसू अशी भीती शास्त्रज्ञांना वाटते. या जातींमध्ये चांगली रोगप्रतिकार शक्ती असते. विविध वातावरणात उत्पन्न देण्याची आणि प्रतिकूल वातावरणात टिकून राहण्याची गुणवत्ताही असते. काही जाती कमी उंचीच्या तर काही जाती उंचीच्या आणि वेगवेगळ्या काळाने पीक देणाऱ्या आहेत.

या जातींचे जतन : गोव्यात जतन केलेल्या भाताच्या जातींमध्ये गोव्यातल्या आजगो, मुडगो, डामगो, बेळो, कोरगुट, सालसी, पाणयो, कोचरी, दोडगी, सिड्डुओ तसेच कर्नाटकामधील कग्गा, जडबत्ता, खाराबत्ता, गुडदाणी, शिमिगो, मैसूर सन्ना महाराष्ट्रातील खारेमुणगे, खारारट्टा, बुरारट्टा, जिरगा, मुरगोडी या जातींचा समावेश आहे.

Herald Dated 14-11-2022

'Agro-ecotourism opens up new avenues to increase farm income'

Team Herald

PANJIM: Deputy Director General of Indian Council of Agricultural Research (ICAR) New Delhi, Suresh Kumar Chaudhari, emphasized that agro-ecotourism has opened up a new avenue to increase farm income in the rural areas besides motivating and attracting youth in agriculture.

He was speaking during International Training Program on "Diversification of Coastal Agro-ecosystems for Climate Resilience and Livelihood Security" organized by ICAR-Old Goa, Goa in collaboration

with Center for International Forestry Research (CIFOR) and International Center for Research in Agroforestry (ICRAF).

In his address, Chaudhari briefed about the importance of diversification, climate resilience and livelihood in coastal regions as different components of the training programme. He further highlighted the importance of coastal agricultural information system (CAIS) which will act as a knowledge platform and a way forward to sustainable coastal agriculture, benefiting farmers, scientists and policy makers.

Dr Parveen Kumar, Director, ICAR- CCARI in his welcome address, briefed about the coastal agro-ecosystem and gave the gist about the achievements of ICAR-CCARI. Dr Javed Rizvi, Director, CIFOR-ICRAF, Asia, in his remarks highlighted the importance of the training programme and urged to identify opportunities for mutual collaboration among participating countries.

Dr Shiv Kumar Dhyani, Country Coordinator, CIFOR-ICRAF in his address mentioned that India is the first country to have national agro-forestry policy.

Tarun Bharat Dated 14-11-2022

‘सुधारित भूईमूग लागवड’ विषयावर दाडाचीवाडी धारगळ येथे प्रशिक्षण

धारगळ : ‘सुधारित भूईमूग लागवड’ कार्यक्रमात उपस्थित चिदानंद प्रभू, डॉ. मोनिका, सुरेश सिंग, प्रकाश राजूत, सुरज न्हानजी आणि शेतकरी बंधू.

प्रतिनिधी

पेडणे

दाडाचीवाडी, खळभाट धारगळ येथे आईसीएआर-कृषी विज्ञान केंद्र (केवीके) उत्तर गोवाने ‘सुधारित भूईमूग लागवड’ विषयावर प्रशिक्षण व फील्ड डेचे आयोजन विभागीय कृषी कार्यालय पेडणे व आत्मा नॉर्थ गोवा यांचा सहयोगाने केले होते. केवीकेचे प्रमुख चिदानंद प्रभू वस्तु विशेषज्ञ डॉ. मोनिका सुरेश सिंग, पेडणे कृषी अधिकारी प्रकाश राजूत व आत्मा नॉर्थ गोवाचे सुरज न्हानजी याप्रसंगी उपस्थित होते.

प्रकाश राजूत यांनी सांगितले की, पेडणेचे शेतकरी अजूनही जागरूक आहेत आणि शेतीचे उत्पादन वाढविण्याच्या प्रयत्नात आहेत. सुरज न्हानजी म्हणाले की, धारगळ गावातील शेतकरी बंधूंना शेंगदाणा उत्पादनाबाबत पुरेपूर आधार देणार तसेच मार्गदर्शनही देण्यात येणार आहे. डॉ. मोनिका सुरेश सिंग यांनी सुधारित भूईमूग लागवडीबद्दल सांगितले. याशिवाय डी.एच - २५७ या जातीचे वैशिष्ट्य सांगितले. चिदानंद प्रभू यांनी सर्व शेतकऱ्यांचे अभिनंदन केले. त्यांनी एकात्मिक कीड

व्यवस्थापनावर भर देत उत्पादन वाढवावे, असे सांगितले.

या प्रशिक्षण उपक्रमाला शेतकरी बंधू सुरेश बागकर यांनी दरवर्षी बी-बियाणे वाटप करण्याची मागणी केली. यात दाडाचीवाडी येथील शेतकरी आनंद नाईक, शेफाली नाईक, प्रभाकर नाईक, प्रिती नाईक, शुभांगी केरकर, गोपाळ कुंबलकर, प्रकाश पांडलोकर, रामनाथ केरकर, गणपत केरकर, अशोक नाईक, संतोष कांबळी, रूपेश बागकर, रघुनाथ पेडणेकर आदी शेतकरी बहुसंख्येने उपस्थित होते.

Times of India Dated 17-11-2022

Apiculturists look forward to boost in production with discovery of new honey bee species in Western Ghats

Paul Fernandes

Panaji: The discovery of a new, more productive honey-bee species, *Apis karinjodian*, in the Western Ghats is being viewed as a great boost for upscaling honey production. Local beekeepers, however, are wary of the aggressive, jungle-dwellers, who need greater care to be domesticated for higher profitable apiculture.

A diligent research project for three years by S Shanas and two other researchers from Kerala helped establish *Apis karinjodian*'s unique identity. A paper published in a journal, *Entomon*, about this new species endemic to Western Ghats has created a buzz among scientists, beekeepers and others.

"*Apis karinjodian* species produce more honey than *Apis cerana indica* and their honey is thicker in consistency," said Suprajit Raikar, a well-known beekeeper.

With this discovery, the tally of native cavity nesting honey bee species goes up to three in India, the rest being wild and hard to tame.

For the common man, the tiny bees generally are almost as fearsome as snakes. But for beekeepers, their sting may not mean much. They usually look to homogenise them in boxes with an eye on pots of honey as well as pollination of gardens and crops. But bees, like birds, cannot adhere to a caged life for a few reasons.

Apis karinjodian tend to sting more profusely and their sting is more painful. "Also, they are comparatively very aggressive and difficult to domesticate. Due to these undesirable traits, beekeepers generally do not utilise this species for beekeeping," Raikar said.

For bees, green areas with

The jungle dwelling *Apis karinjodian* species is aggressive and need greater care to be domesticated for higher profitability, say experts

an abundance of flowers and nectar-rich trees like rita (soap nut), jamun or jam (rose apple) trees, coconut trees and plantain flowers can be a good habitat.

The new bee species has mostly been encountered in the wild, like the deep forests

of Netravali, Sanguem, Sanguelim and hinterland areas of the Sahyadris.

"Locally, we captured some colonies in Aldona and kept three boxes at Peddem, Mapusa. But since they are more aggressive, more care and effort is needed to keep them in bee

boxes. Also, if enough nectar is not available, then artificial sugar syrup can be given," said Melwyn De Souza, a certified apiculturist.

Raikar, who also is a trainer, has set up his apiaries at home as well as in deep forests, where bees can feast on nectar. "Their hive cleaning behaviour is superior to that of the *Apis cerana indica* as the wax debris falling on the hive bottom is regularly removed, which prevents wax moth infestation during the lean season," he said.

The discovery of the new species comes at a time when apiculture is picking up in Goa. Currently more than 200 persons are doing it, either as a hobby or integrating it with farming activities. "Farmers are even harvesting 10kg of honey per box per annum in some places," Chidananda Prabhu, senior scientist, Indian co-

uncil of agricultural research and head of Krishi Vigyan Kendra, Old Goa, said.

Giving further impetus are ICAR, the state agriculture department and other trained apiculturists who are providing hands-on training to aspirant beekeepers.

"The Khadi Village Industries Board (KVIB) offers an attractive 90% subsidy - 95% for SC/ST persons - for startups with a maximum 10 boxes. This comes to about Rs 7,000 per box, including Rs 1,000 for accessories," said Laxmikant Panvelkar of KVIB.

With a good market for organic honey, apiculture is only bound to grow. "It has tremendous scope for development of ancillary industries. The untapped potential remains to be explored for gainful employment and income," said De Souza.

Gomantak Dated 24-11-2022

‘तण’ काढण्यासाठी उपयोगी कापणी यंत्र ‘आयसीएआर’कडून दखल : शेतकरी सुनील खानोलकर यांचा उपक्रम

अनिल पाटील

पणजी, ता. २३ : बागायतीमधील तण कापणे, आता खूपच सोयीचे झाले आहे. सावर्डेचे सुनील खानोलकर यांनी तण कापणी खास यंत्राची निर्मिती केली असून ‘आयसीएआर’कडूनही मान्यता मिळाली आहे. या यंत्रामुळे इंधन खर्चात बचत होते, शिवाय कामही अधिक होते.

बागायतीमधील तण काढणे, हा सर्वात मोठा अवघड आणि किचकट भाग असतो. बऱ्याच वेळा वाढलेले तण, गवत आणि झुडपे काढण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या मशीनमुळे शारीरिक अपाय होतात. सततच्या मशीन वापरामुळे मान, पाठ, हात आणि मांडीवर ताण येतो. त्यामुळे एक दोन दिवसांच्या कामानंतर तन काढणीचे मशीन वापरणे अवघड

‘तण’ कापणी यंत्रासोबत सुनील खानोलकर, डॉ. परविन कुमार व इतर.

होते. त्यामुळे शेतकरी आणि कामगार हे मशीन वापरणे बंद करतात. याकरता सावर्डे येथील सुनील खानोलकर यांनी ही आगळेवेगळे यंत्र तयार केले आहे. या यंत्रावर आपण नियमित वापरत असलेले

वेगवेगळ्या कंपन्यांच्या मशीनपैकी कोणत्याही प्रकारचे यंत्र बसू शकता. यामुळे शेतकऱ्यांना अनेक प्रकारचे फायदे होतात. कमी जागेमध्ये हे मशीन फिरवता येते.

कार्यक्षमतेबद्दल प्रमाणपत्र

खानोलकर यांनी सायकलच्या दोन चाकांना एकत्रित करून एक गाडा बनवला आणि या गाड्यावर नेहमी वापरावयाचे बुश कटर मशीन बसवून हे तण कापणी यंत्र बनवले आता अनेक शेतकरी हे यंत्र बघून ते खरेदी करत आहेत. नव्याने बनवण्याचा प्रयत्न करत आहेत. हे एक प्रकारचे कृषी क्षेत्रातील नावीन्य कल्पना साकारणारे इनोव्हेटिव्ह असल्याने त्याला आयसीएआरच्या केंद्रीय किनारी शेती संशोधन संस्थेच्या शास्त्रज्ञाने दखल घेत चांगल्या कार्यक्षमतेबद्दलचे प्रमाणपत्र दिले आहे.

“ कृषी क्षेत्रात नव्या तंत्रज्ञानाचा उपयोग करून शेतकऱ्यांचे काम अधिक सोपे केल्यास त्याचा फायदा कृषी उत्पन्नाला होणार आहे. म्हणूनच आम्ही यापुढे अशा शेतकऱ्यांना प्रमाणित करणार आहोत. -डॉ. परविन कुमार, संचालक, केंद्रीय कृषी संशोधन केंद्र.

“ सततच्या एकसूरी कामामुळे होणाऱ्या त्रासाला कंटाळून या नावीन्यपूर्ण तण कापणी यंत्राची निर्मिती झाली आहे. आता याचा लाभ केपे, सांगे, सावर्डे भागातील शेतकऱ्यांना होत आहे. - सुनील खानोलकर, शेतकरी.

Times of India Dated 27-11-2022

33 sagar mitras appointed to promote fisheries across Goa

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: The directorate of fisheries has appointed 33 sagar mitras and has placed them across coastal villages of Goa, said director of fisheries Shamila Monteiro. She was speaking at a live interaction on schemes pertaining to animal husbandry and fisheries.

Sagar mitras have also been appointed to promote aquaculture schemes in the hinterlands of the state. "The sagar mitras provide fisheries-related training,

technical knowhow and even provide help to fill up forms for the schemes," Monteiro said.

Speaking at the online event, minister of fisheries Nilkanth Harlankar said that efforts in cage culture and fish farming will ensure that Goa becomes self-sustainable in fish production.

He appealed to Goans to seek assistance from scientists and technical experts in the state to make use of the fish farms or cage culture infrastructure.

"There is a lot of scope for

mussel farming in Goa especially when there are institutes such as the Goa University, Goa Biodiversity Board, ICAR-CCARI and NIO that are willing to assist fish farmers in breeding mussels. Similarly crab farming can also be done. There are IIT graduates and young enterprising students who are also willing to assist fish farmers," he said.

Harlankar also made his phone number available during the interaction so that people can approach him directly about the schemes.

Times of India (Online) dated 01-12-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

ICAR sets up dairy processing units for Kerala ST community

Dec 1, 2022, 04:37 AM IST

Panaji: In a bid to promote dairy farming among the scheduled tribes, ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (ICAR-CCARI), Old Goa has established a small-scale dairy processing unit in collaboration with Kerala Veterinary and Animal Sciences University (KVASU), Kerala for the skill development of scheduled tribe farmers of coastal districts of Kerala. The small-scale dairy processing unit was inaugurated at the Vaniyampara village of Thrissur district of Kerala recently, in the presence of professor M R Saseendranath, vice-chancellor of KVASU, and Dr Parveen Kumar, director, ICAR-CCARI, Goa and other dignitaries from KVASU and the local gram panchayats.

The director, ICAR-CCARI along with the team of scientists visited the tribal hamlets and interacted with the farmers to get first-hand information on the socio-economic status and research intervention needs of the scheduled tribes of Kerala. Also, skill development programmes were conducted in different batches for the tribal farmers of seven tribal hamlets of Thrissur district on the subject of value-added milk products at the department of dairy technology, Varghese Kurien Institute of Dairy and Food Technology (VKIDFT), Mannuthy, Kerala.

The skill development programme was jointly coordinated by assistant professors from KVASU and senior scientists from ICAR-CCARI, Dr R Solomon Rajkumar and Dr Udharwar Sanjaykumar.

Times of India Dated 01-12-2022

ICAR sets up dairy processing units for Kerala ST community

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: In a bid to promote dairy farming among the scheduled tribes, ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute (ICAR-CCARI), Old Goa has established a small-scale dairy processing unit in collaboration with Kerala Veterinary and Animal Sciences University (KVASU), Kerala for the skill development of scheduled tribe farmers of coastal districts of Kerala.

The small-scale dairy processing unit was inaugurated at the Vaniyampara village of Thrissur district of Kerala recently, in the presence of professor M R Saseendranath, vice-chancellor of KVASU, and Dr Parveen Kumar, director, ICAR-CCARI, Goa and other dignitaries from KVASU and the local gram panchayats.

The director, ICAR-CCARI along with the team of scientists visited the tribal hamlets and interacted with the farmers to get first-hand information on the socio-economic status and research intervention needs of the scheduled tribes of Kerala.

Also, skill development programmes were conducted in different batches for the tribal farmers of seven tribal hamlets of Thrissur district on the subject of value-added milk products at the department of dairy technology, Varghese Kurien Institute of Dairy and Food Technology (VKIDFT), Mannuthy, Kerala.

The skill development programme was jointly coordinated by assistant professors from KVASU and senior scientists from ICAR-CCARI, Dr R Solomon Rajkumar and Dr Udharwar Sanjaykumar.

Gomantak Dated 05-12-2022

रासायनिक द्रव्यांमुळे बिघडली सुपीकता

मृदा दिवस विशेष : जमिनीत नैसर्गिक घटक, सेंद्रिय खतांचा वापर आवश्यक

अनिल पाटील

पणजी, ता. ४ : रासायनिक खते, तणनाशके व कीटकनाशके यांच्या बेसुमार वापरामुळे दिवसेंदिवस शेत जमिनीचे आरोग्य व सुपीकता बिघडत आहे. हे रोखण्यासाठी जमिनीत नैसर्गिक घटकांचा, सेंद्रिय खतांचा वापर वाढवला पाहिजे, असे मत जुने गोवे येथील आयसीएआरच्या कृषी विज्ञान केंद्राचे मृदा विभागाचे अधिकारी राहुल कुलकर्णी यांनी व्यक्त केले.

शेत जमिनीची सुपीकता आणि संवर्धन यासाठी जनजागृती व्हावी, या उद्देशाने डिसेंबर पान ११ वर »

...यामुळे होईल शेतकऱ्यांचा फायदा

रासायनिक खतांच्या अतिवापरामुळे जमिनीचा समतोल व आरोग्य बिघडते. त्याला पर्याय म्हणून एकात्मिक खतांचा वापर करणे योग्य ठरेल. यामध्ये रासायनिक आणि नैसर्गिक खतांचा वापर केला जातो. सध्या गांझूळ खत,

शेणखत, पोल्ट्री खत, मत्स्य खत, पिंग मॅन्युअर इत्यादी नैसर्गिक खते उपलब्ध आहेत, त्यांचा वापर अधिकाधिक प्रमाणात शेतकऱ्यांनी केल्यास त्याचा उपयोग जमिनीची सुपीकता वाढण्यासाठी नक्कीच होईल, असेही कुलकर्णी यांनी सांगितले.

राज्यातील जमिनी लोहयुक्त : राज्यातील जमिनी अति पावसामुळे लोहयुक्त बनल्या आहेत. त्यात नत्र, झिंक, बोरॉन कमी आहे. जमिनीचा सामू (पीएच) ४.५५ ते ५.५ दरम्यान आहे. तसेच जमिनीची पाणी धरून ठेवण्याची क्षमताही कमी आहे. अशा जमिनीत हानिकारक क्षारांचे प्रमाण वाढलेले दिसते. जमिनीचे आरोग्य सुधारावे याकरिता माती परीक्षण करून सॉईल हेल्थ कार्ड बनवून घेणे शेतकऱ्यांसाठी महत्वाचे आहे.

रासायनिक द्रव्यांमुळे सुपीकता बिघडली

» पान १ वरून

२०१३ मध्ये युनायटेड नेशनच्या ६८व्या आमसभेत ५ डिसेंबर हा मृदा दिवस म्हणून घोषित करण्यात आला. प्रत्येक वर्षी मृदा दिवसाच्या संकल्पना वेगवेगळ्या असतात. यंदा जमिनीचे क्षारपण थांबवा आणि सुपीकता वाढवा ही संकल्पना आहे.

पाण्याच्या जास्त वापरामुळे सुद्धा जमिनीत क्षारतेचे प्रमाण वाढते आणि जमिनी मिठासारख्या पांढऱ्या दिसतात. जमिनीत हानिकारक क्षारांचे प्रमाण वाढल्यामुळे पिकांच्या वाढीकरता आवश्यक असलेले अन्नद्रव्ये जसे की नत्र, स्फुरण, पालाश व सूक्ष्म अन्नद्रव्ये

ज्यात लोह, मॅगनीज, झिंक कॉपर, बोरिंग आदी कमी होतात. परिणामी पिकांच्या भरघोस वाढ होत नाही. जमिनीची सुपीकता बिघडते.

आज सॉईल हेल्थ कार्डचे वाटप

जमिनीची उत्पादकता वाढवण्यासाठी सुपीकता समजून घेणे महत्वाचे आहे. याकरिता माती परीक्षणाचे सॉईल हेल्थ कार्ड महत्वाची असते. ज्या आधारे खतांची मात्रा देता येते. आज आईसीएआर कृषी विज्ञान केंद्राकडून राज्यातल्या २०० हून अधिक शेतकऱ्यांच्या जमिनीचे सॉईल हेल्थ कार्डचे वाटप करण्यात येणार आहे.

Times of India Dated 05-12-2022

After Grande & Bat Island, Terekhol Goa's latest locale of coral reef finds

Gauree.Malkarnekar
@timesgroup.com

Panaji: So far, off Goa's coast, coral reefs were well-recorded only in Grande Island and Bat Island, which attract hundreds of snorkeling enthusiasts and tourists each year. But, now, for the first time, patchy coral reefs have been recorded off the coast of Terekhol in Pernem taluka, by researchers from the National Centre for Polar and Ocean Research and the ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute. The coral reefs have been found distributed in an area of around two square kilometers at a depth of four to five

Researchers from the NCPOR and ICAR-CCARI found the new reefs

meters, with reef building coral species and a good amount of fish diversity as well.

"The patchy reef at Terekhol is comprised by more

than seven genera/species of hard corals and two-three soft coral species and is dominated by a reef building *Turbinaria mesenterina*

(*Dendrophylliidae*), which is considered as a sediment tolerant coral species and hence is a spatially dominant coral species in the nearshore rocky environment," the study states.

Contemporary corals are believed to have emerged nearly 240 million years ago and are among the most threatened and vulnerable ecosystems on the earth. As such, the researchers G B Sreekanth, B S Ingole, B Pednekar and E B Chakurkar, have called for limiting the anthropogenic activities in and around the ecosystem newly discovered in Terekhol.

► **Extinction risk, P 2**

Coral reefs at risk of extinction due to climatic changes: Study

► **From P 1**

The major anthropogenic threats in this region include pollution from domestic sewage, overexploitation of the sand and silt from the estuarine stretch, reclamation of mangrove zones, and sedimentation in the river stretch and coastal areas. These could cause deleterious impacts on the coral reef patches, which are situated very adjacent to the coastline. Therefore, the management of these anthropogenic stressors require urgent attention to protect the reef and the estuarine ecosystem," the researchers have said.

Additionally, coral reefs also face high extinction risk due to changing climatic conditions, they state in the study,

which was recently published in the Indian Journal of Geo Marine Sciences.

Presence of a high number of fish species, algae and other invertebrates near the small Terekhol coral reef patches also indicates that it provides a functional niche, and serves as a feeding and breeding grounds for important reef fish species, the study states.

"The discovery of patchy coral reefs with fish biodiversity in northern Goa is very significant, considering the increased pressure from the coastal infrastructure development for land reclamation. Fishery in the area (both estuarine and coastal fishery) is dwindling, and there is a significant reduction in total annual fish catches. Coral reefs provide the necessary breeding

and nursery grounds for edible and ornamental fishes," reads the study.

Sreekanth, Ingole, Pednekar and Chakurkar have, therefore, said that, if managed properly, these coastal shallow water patchy reefs can help in reviving the local fishery and general biodiversity of the region.

Terekhol, they said, is already facing a threat from sand mining and sand erosion.

"It is therefore recommended conducting a detailed underwater survey of the area to understand the extent and status of patchy coral reefs and map the biodiversity of the area using a GIS platform. Further studies are required to prepare a coral reef monitoring and management plan," the researchers have stated.

Dainik Herald Dated 06-12-2022

आपल्या कुटुंबाप्रमाणे मातीची काळजी घ्या

मंत्री श्रीपाद नाईक यांचे आवाहन कृषि संशोधन केंद्रातर्फे विश्व मृदा दिन

टीम दैनिक हेराल्ड

पणजी, दि. ५ : ज्या मृदेने आम्हाला चांगले जीवन दिले, ज्या मृदेमुळे आम्ही उदरनिर्वाह करू शकलो, त्या मृदेची काळजी घेणे हे आपले कर्तव्य आहे. मृदा व्यवस्थित राहिली तर आम्ही व्यवस्थित राहू. ज्याप्रमाणे आम्ही आपल्या जिवाभावाच्या लोकांची, मुलांची, आपल्या कुटुंबाची काळजी घेतो, त्याच प्रमाणे मातीचीही काळजी घेण्याची गरज आहे, असे प्रतिपादन केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक यांनी केले.

कृषि संशोधन केंद्र, उत्तर गोवाच्या वतीने आयोजित केलेल्या विश्व मृदा दिवसाच्या उद्घाटन सोहळ्याचे प्रमुख पाहुणे या नात्याने केंद्रीय मंत्री उपस्थितांना संबोधित करीत होते. याप्रसंगी व्यासपीठावर कृषि संशोधन केंद्र, नवी दिल्लीचे उप सरसंचालक डॉ. सुरेश कुमार चौधरी, कृषि संशोधन केंद्र, गोवाचे संचालक प्रदीप कुमार, ज्येष्ठ कृषि वैज्ञानिक श्रीमती सुनेत्रा तळावलीकर आदी मान्यवर उपस्थित होते.

करमळी : विश्व मृदा दिन कार्यक्रमात बोलताना केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक. बाजूस डॉ. सुरेश कुमार चौधरी, डॉ. प्रदीप कुमार आणि सुनेत्रा तळावलीकर.

मृदेचा झपाट्याने होत असलेल्या न्हासाबद्दल चिंता व्यक्त करून श्रीपाद नाईक पुढे म्हणाले की आपले जीवन सकस बनविण्यासाठी मृदेतील सकसपणा वाढविणे आणि तो टिकवणे, हे आपले आद्य कर्तव्य आहे. मृदेचे मानवजातीवर मोठे उपकार आहेत. त्यातून आम्ही कधाही उतराई होऊ शकणार नाही. मातेप्रमाणे आपण मृदेची काळजी घेऊया, असे कळकळीचे आवाहनही

श्रीपाद नाईक यांनी केले.

उपस्थितांमध्ये मोठ्या प्रमाणात शेतकऱ्यांचा समावेश होता. केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक यांच्या हस्ते शेतकऱ्यांना शेतकीविषयी प्रमाणपत्रे वितरित करण्यात आली.

प्रारंभी कृषिगीत वाजविण्यात आले. सुनेत्रा तळावलीकर यांनी उपस्थितांचे स्वागत केल्यानंतर केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक यांच्या हस्ते समयी प्रज्वलन करून विश्व

मृदा दिवस सोहळ्याची सुरुवात करण्यात आली. कृषी केंद्राच्या गोवा विभागाचे संचालक डॉ. प्रवीण कुमार यांनी कृषि मृदा दिनाचे वैशिष्ट्य सांगितले आणि कृषि केंद्राने हाती घेतलेल्या विविध प्रकल्पांचा आढावा घेतला.

उद्घाटन सोहळ्याच्या अंती राहुल कुलकर्णी यांनी आभार मानले व त्यानंतर शेतकीविषयी विविध चर्चासत्रांना आरंभ झाला.

Navhind Times Dated 06-12-2022

MIGUEL BRAGANZA

Growing food is easy. It all depends on how much one needs it and how difficult it is to buy it. Goa survived and overcame an economic blockade from 1954 to 1961, imposed by the newly independent India against the then Estado India Portuguesa. People in Goa may be 'susegad' but they fight for survival. The khazan fields have come alive once again across Goa, and all modern technology from tractors and

transplanters to combine harvesters and drone sprayers have been employed to unlock the treasures of these golden rice fields.

The local salt-tolerant 'Korgutt' rice (NBPGR accession no. INGR14055) has proved to be flood-tolerant. ICAR scientist (rice breeding) Dr. K. Manohara has made two pure-line selections named Goa Dhan-1 with white kernel and Goa Dhan-2 with red/brown kernel, from mixed Korgutt seed. Because of the colour preference, he has crossed the brown rice

variety, Jyoti, with semi-dwarf Goa Dhan-1 to get Goa Dhan-4 (JK) that is dwarf with brown kernel rice. It can be harvested with a combine harvester and has gained popularity with the farmers and consumers in Goa.

The GCCI Committee on Agriculture & Food Processing is facilitating a convergence of schemes of the central and state governments implemented by the directorates of agriculture, fisheries and animal husbandry, together with the water resources department (WRD). This pilot project is to rejuvenate the khazan lands at Merces

and funded by NABARD. Obviously, farmers with Krishi Cards can receive subsidies. Thirteen farmers who have consented to be a part of this pilot project will decide the crops and components of pisciculture and livestock on their plots of land.

LIVING GREEN

Oral tradition has a saying about the creation of the khazan, 'the Netherlands of Goa', that goes thus, "Parashuraman marlo bandh ani doria pois kelo." Oral words are often heard as desired by the listener, and some have replaced the word 'bandh' with 'bann' (arrow). Parashuraman was not

an archer but wielded a stone axe or 'Parashu'. The bandh or dyke is there for all to see as separating the khazan fields from the sea.

Agriculture in Goa is being reinvigorated under the Paramparagat Krishi Vikas Yojana (PKVY) and natural farming that integrate traditional practices and innovations validated by agriculture specialists, microbiologists and biotechnologists. Goa College of Agriculture at Ela Farm in Old Goa is not far from the khazan fields

of Carambolim, Mandur, Azossim, Neura, Pilar, Goa Velha, and Agassaim. This area will definitely receive rejuvenation of agriculture through the young agriculture students working in the fields.

Some of their seniors from Sulemne have already made their mark. The recently held 'Plant Utsav' proved their organisational abilities if some thought that the presentation of the Konkani Fruit Fest in May was a mid-summer night's dream.

Times of India Dated 06-12-2022

Need to design crop patterns as per agro climatic zone: Shripad

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: Union minister of state for tourism Shripad Naik appealed to scientists to focus on organic farming and agricultural scientists to give maximum emphasis on not allowing soil texture to deteriorate.

He was speaking at the World Soil Day event at ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute on Monday. "Designing crop patterns according to the 'agro climatic zone' is essential as is encouraging intercropping. These steps need to be taken effectively," he said. Himanshu Pathak, secretary, depart-

Union minister Shripad Naik appealed to agricultural scientists to give maximum emphasis on not allowing soil texture to deteriorate

ment of agriculture research and education and director general ICAR, joined the programme virtually and highlighted the soil health card schemes and 'neem' coated urea to increase fertiliser

use efficiency.

Parveen Kumar, director, ICAR-CCARI stressed on maintaining good soil health to get healthy food.

More than 100 farmers joined physically and 6,000 sci-

entists, technical staff of ICAR joined the programme virtually across the nation. On this occasion, soil health cards were also distributed to 100 farmers.

Suresh Kumar Chaudhari, deputy director general (Natural Resource Management), ICAR, New Delhi, stressed on bringing students and stakeholders who are not directly related to research under the Soil Day programme to create awareness.

World Soil Day is held annually on December 5 as a means to focus attention on the importance of healthy soil and to advocate for the sustainable management of soil resources.

Navhind Times Dated 07-12-2022

आपल्या कुटुंबाप्रमाणे मातीची काळजी घ्या

मंत्री श्रीपाद नाईक : कृषी संशोधन केंद्रातर्फे विश्व मृदादिन

प्रतिनिधी

पणजी

ज्या मृदेने आम्हाला चांगले जीवन दिले त्या मृदेची काळजी घेणे हे आपले कर्तव्य आहे. मातीतून निर्माण होणाऱ्या अन्नावर आपण पोट भरत असून आपला उदरनिर्वाह करतो, मृदा व्यवस्थित राहिली तर आम्ही व्यवस्थित राहू, ज्याप्रमाणे आम्ही आपल्या कुटुंबाची काळजी घेतो, त्याचप्रमाणे मृदेची अर्थात पृथ्वीची काळजी घेण्याची गरज आहे, असे प्रतिपादन केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक यांनी केले.

उत्तर गोवा कृषी संशोधन केंद्राच्यावतीने आयोजित केलेल्या विश्व मृदा दिन कार्यक्रमाच्या उद्घाटन सोहळ्यात प्रमुख पाहुणे या नात्याने मंत्री नाईक बोलत होते. व्यासपीठावर कृषी संशोधन केंद्र नवी दिल्लीचे उपसरसंचालक डॉ. सुरेश कुमार चौधरी, गोवा कृषी संशोधन केंद्राचे संचालक प्रदीप कुमार, ज्येष्ठ कृषी संशोधक श्रीमती सुनेत्रा तळावलीकर उपस्थित होत्या.

पणजी: विश्व मृदा दिन सोहळ्यात बोलताना केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक. बाजूस डॉ. सुरेश कुमार चौधरी, डॉ. प्रदीप कुमार आणि सुनेत्रा तळावलीकर.

आपले जीवन सकस बनविण्यासाठी मातीतील सकसपणा वाढविणे आणि तो टिकवला पाहिजे. मातीचे मानवजातीवर मोठे उपकार असून ते आपण कदापि फेडू शकणार नाही. आपल्या आईप्रमाणे आपण पृथ्वीमातेची काळजी घेऊया, असे आवाहन मंत्री श्रीपाद नाईक यांनी केले.

प्रारंभी कृषी गीत सादर झाले. सुनेत्रा तळावलीकर यांनी स्वागत केले. केंद्रीय मंत्री श्रीपाद नाईक यांच्या हस्ते समयी प्रज्वलन करून सोहळ्याचे उद्घाटन करण्यात आले. नंतर मंत्री श्रीपाद नाईक यांच्या हस्ते उपस्थित शेतकऱ्यांना शेतकीविषयक प्रमाणपत्रे वितरित करण्यात आली.

डॉ. प्रवीण कुमार यांनी विश्व मृदा दिनाचे वैशिष्ट्य सांगितले आणि गोवा कृषी केंद्राने हाती घेतलेल्या विविध प्रकल्पांचा आढावा घेतला.

Gomantak dated 27-12-2022

शेतकऱ्यांनी 'चणक'च्या 'पॉलिकल्चर' शेतीवर भर देण्याची गरज

त्रिवेश मयेकर : रुचकर आणि टिकारूपणामुळे मोठी व्यावसायिक मागणी

अनिल पाटील

पणजी, ता. २६ : व्यावसायिकदृष्ट्या फायदेशीर ठरत असलेल्या चविष्ट 'चणक' (सोबास) माशाला गोव्यात मोठी मागणी आहे. काही लोक तर या माशावर अक्षरशः तुटून पडतात. पॉलिकल्चर आणि शास्वत पद्धतीने शेती केल्यास या मासळीच्या उत्पादनात व उत्पन्नात वाढ होते, अशी माहिती (आयसीएआर) केंद्रीय कृषी संशोधन केंद्राचे शास्त्रज्ञ त्रिवेश मयेकर यांनी दिली.

भूभागाच्या तुलनात्मक दृष्टीने मोठी लोकसंख्या, वाढता पर्यटन व्यवसाय, मच्छीमारीतून मिळणारे कमी उत्पादन यामुळे गोड्या पाण्यातील मत्स्योत्पादन अनिवार्य बनत आहे. यातही आधुनिक तंत्राद्वारे मत्स्योत्पादन केल्यास त्याचा लाभ शेतकऱ्यांना नक्कीच होईल, असे मयेकर म्हणाले.

जुने गोवे येथील कृषी संशोधन केंद्रात गेल्या दोन वर्षांपासून अधिक काळ चणक च्या उत्पादनावर प्रयोग केले जात आहेत. त्यास चांगले रिझल्ट्स मिळाले. पश्चिम किनारपट्टीतील सर्वच राज्यांमध्ये चणक मासा मिळतो. मुबलक मांस, कमी काटे, रुचकर चव यामुळे या माशाला मोठी मागणी आहे.

भूभागाच्या तुलनेने मोठी लोकसंख्या, वाढता पर्यटन व्यवसाय, मच्छीमारीतून मिळणारे कमी उत्पादन यामुळे गोड्या पाण्यातील मत्स्योत्पादनासाठी उपयोग अनिवार्य बनत आहे. यातही आधुनिक पॉलिकल्चर तंत्राद्वारे मत्स्य उत्पादन केल्यास त्याचा लाभ शेतकऱ्यांना होईल.

- त्रिवेश मयेकर, शास्त्रज्ञ

काय आहे पॉलिकल्चर मत्स्यशेती?

पारंपरिक तलावांमध्ये तिलापिया (लहान देशी मासा) कटला, रोहू, कॉमन क्राॅप आदी मासे सोडले जातात. त्यातच चणक मासा वाढविला जातो. चणक मांसाद्वारी असल्याने कृत्रिम खाद्याऐवजी त्याला हे छोटे मासे मिळतात आणि त्याची नैसर्गिक वाढ चांगली होते. त्यामुळे कृत्रिम खाद्यासाठी लागणारा खर्च वाचतो, माशाची वाढ चांगली होते आणि चवही वाढते असे संशोधनातून सिद्ध झाले आहे.

कोळंबीला चांगला पर्याय उपलब्ध

माशांमध्ये कोळंबीला मोठी मागणी असते. यासाठी पारंपरिक मत्स्योत्पादक कोळंबीला प्राधान्य देतात. मात्र एकूण उत्पादनाच्या दृष्टिकोनातून चणक मासा कोळंबीला चांगला पर्याय आहे.

योग्य पद्धतीने काळजी घेतल्यास चणक ४ किलोपर्यंत वाढतो आणि त्याची बाजारातील किंमत दोन ते अडीच हजारांपर्यंत मिळते. इतके उत्पन्न कोळंबीमधून मिळत नाही.

Times of India (Online) Dated 27-12-2022

Printed from

THE TIMES OF INDIA

ICAR trains 75 Swayampurna Mitras on tech in agri sector

TNN | Dec 27, 2022, 04:33 AM IST

Panaji: In a bid to develop Swayampurna Mitras as master trainers in agriculture, and to bridge the gap between demand and supply of agricultural commodities, scientists from the ICAR-Central Coastal Agricultural Research Institute, Goa, conducted a session on technologies developed by the institute to make Goa self-reliant in agriculture.

At the programme, 75 Swayampurna Mitras in agriculture from South Goa were trained by the experts. Director of planning, statistics and evaluation, Vijay Saxena, briefed them about the Swayampurna Goa 2.0 programme and how to achieve it. The technical session included presentations by section in-charges of ICAR-CCARI and the ICAR-Krishi Vigyan Kendra.

ICAR-CCARI director Parveen Kumar elaborated on the achievements made in agriculture in the country over the last 70 years. He also highlighted the issues faced by the agri sector in Goa and suggested measures to mitigate them.

ICAR - Central Coastal Agricultural Research Institute in Print Media

हर कदम, हर डगर
किसानों का हमसफर
भारतीय कृषि अनुसंधान परिषद

Agriculture with a human touch

75
Azadi Ka
Amrit Mahotsav